

سٚچيلميش شعرلر

عاشيق كاماندار

محمد عبادی قاراخانلو «آلشیق»

عاشیق کاماندار سٚچيلميش شعرلر

محمد عبادی قاراخانلو «آلشیق»

SEÇİLMİŞ ŞERLƏR

AŞIĞ KAMANDAR

MƏHƏMMƏD İBADİ QARAXANLI
« AŞIĞ »

تبریز- اول خیابان طالقانی، نشر اختر
تلفن: ۵۵۵۳۹۳-۰۴۱۱ و ۹۱۴۱۱۶۶۸۹۷

ISBN: 978-964-517-294-5

9 789645 172945

عاشیق کاماندار

نخچیش شعرلر

حاضیرلایان: محمد عبادی قاراخانلو «آلشیق»

سرشناسه	: کاماندان، ۱۹۳۴ - ۲۰۰۰ م
عنوان و نام پدیدآور	: عاشیق کاماندان: سچیلیمیش شعرلر/ حاضیر لایان محمد عبادی قاراخانلو «آلیشیق».
مشخصات نشر	: تبریز: نشر اختر، ۱۳۸۹
مشخصات ظاهری	: ۲۷۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۲۹۴-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: شعر ترکی -- جمهوری آذربایجان -- قرن ۲۰ م.
شناسه افزوده	: عبادی قاراخانلی، محمد، ۱۳۵۸ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ع ۱۸۴/۷-PL۳۱۲
رده بندی دیویی	: ۸۹۴/۳۶۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۰۹۵۹۵۳

نشر اختر

عاشیق کاماندان (پیش‌نشر)

حاضیر لایان: محمد عبادی قاراخانلو «آلیشیق»

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد / چاپ اول ۱۳۹۱ / ۲۷۲ صفحه / قطع رقی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۲۹۴-۵

مرکز فروش: تبریز- اول خیابان طالقانی، جنب داروخانه رازی، نشر اختر

تلفن: ۰۴۱۱-۵۵۵۵۳۹۳

قیمت: ۸۵۰۰ تومان

ایچینده کیلر:

- ۱۰..... اۇن سۆز
۱۳..... عاشیق کاماندارین حیات و یارادیجیلیغینا قیسا بیر باخیش

دیوانی لر:

- ۱۶..... ائله
۱۷..... اوسته
۱۸..... اول دونیادا
۱۹..... اولماسا
۲۰..... اینجیدی
۲۱..... ایندن نئله
۲۲..... چاره سیز
۲۳..... چوخ شوکور
۲۵..... سنین
۲۶..... گئدیر
۲۷..... گئدیر
۲۸..... گورمه دیم
۲۹..... گرک
۳۰..... گلر
۳۱..... مبارک دئیک
۳۲..... مرد
۳۳..... مرد
۳۴..... منیم

٣٥.....	نيلرم
٣٦.....	وئرير
٣٧.....	وار
٣٨.....	هنج
٣٩.....	يو كوم

قوشمالار:

الف - اوستادنامه لر، نصيحت نامه لر، عبرت نامه لر

٤٢.....	آتالار
٤٣.....	آلاندى
٤٤.....	ائشيت
٤٥.....	انسان دئيلى؟
٤٧.....	اوغول
٤٨.....	اولا ييلمز
٤٩.....	اولار له له
٥٠.....	اولاندا
٥٢.....	اولانداى
٥٣.....	اولدو گتدى
٥٤.....	ايندى
٥٥.....	باغلى دى
٥٦.....	بو دونيا
٥٩.....	دوشنده
٦١.....	دونىادا
٦٢.....	دونىادا
٦٤.....	دئر
٦٥.....	ديليم
٦٦.....	سن
٦٧.....	عشقينه
٦٨.....	قالاجاق

- ۷۰..... قالدی
۷۱..... قوجا دونیانین
۷۳..... گوردوم
۷۴..... گورونور
۷۵..... گرک
۷۷..... مرحتیندن
۷۹..... نه وار کی
۸۱..... نییه ساییر
۸۲..... ها دالا قالدین
۸۴..... یاخشی
۸۵..... یاخشیدی
۸۷..... یارانیب
۸۸..... یوخلو
۸۹..... یوخسا هئج شییه دیمز

ب- گۆز للمه لر

- ۹۲..... اوخو
۹۵..... ایچینه
۹۶..... تल्ली ساز دادی
۹۸..... داغلار
۹۹..... سازیمدا
۱۰۰..... قاردی
۱۰۱..... گۆرموشم
۱۰۲..... گۆزل
۱۰۳..... گۆزلدیر
۱۰۴..... یازیرام یازماسام اولماز

ج- شکایت نامه لر:

- ۱۰۶..... آتینا
۱۰۷..... آغلادی
۱۰۹..... آغلامازمی؟
۱۱۰..... الیندن

۱۱۱.....	اينجیدی
۱۱۲.....	ايندی هانی هاردادی
۱۱۴.....	اينلدر
۱۱۵.....	چکیرلر
۱۱۷.....	چوخ ثواب اولار
۱۱۸.....	سنين
۱۱۹.....	قنيم اولسون
۱۲۰.....	قوجاليق
۱۲۲.....	نيه گلمه دین؟
۱۲۳.....	وطنی بلادان قورتار، ياريم!
۱۲۴.....	ياخدی

د- مختلف موضوعلو قوشمالار:

۱۲۶.....	آ دنيا
۱۲۷.....	توخونما
۱۲۸.....	دوزلر
۱۲۹.....	دبلره
۱۳۰.....	سايماديم
۱۳۱.....	فيکیر وئر
۱۳۳.....	من
۱۳۴.....	وار
۱۳۵.....	وار منيم

مستزاد قوشمالار:

۱۳۸.....	حيات
----------	------

جيغالی قوشمالار:

۱۴۲.....	آی حایف
۱۴۴.....	گل ها گل

گندر کلمز قوشمالار:

۱۴۸.....	اوف اوف
----------	---------

نقاراتلی قوشمالار:

۱۵۰.....	بهار نفسيله يازيلان شعر
----------	-------------------------

- سنی ۱۵۲
ساجلاریم ۱۵۴

گرایلی لار:

الف - اوستادنامه لر، نصیحت نامه لر، عبرت نامه لر

- اوستاد اولماز، آی قاداسی. ۱۵۸
اولارسان ۱۵۹
اولایدی ۱۶۰
اولسون ۱۶۱
اولماز ۱۶۳
اولماسین ۱۶۴
تانیمریق ۱۶۵
سولمالی دیر ۱۶۷
قالاجاقدی بو دونیادا ۱۶۸
کنجیدی ۱۶۹
گندر ۱۷۰
گتیرر ۱۷۱
کینه ۱۷۲
یوخدو ۱۷۳

ب - شکایت نامه لر: ۱- (دوینا و زامان حاقدا)

- آغرین آلیم ۱۷۶
آغلار ۱۷۷
اولماز ۱۷۸
دوینا ۱۷۹
گۆردوم ۱۸۰
گرک ۱۸۱
منی ۱۸۲

ب - شکایت نامه لر: ۲- (سنوکی حاقدا)

- آترلانیم ۱۸۴
آخیندادی ۱۸۵

- ۱۸۶..... اولور.....
 ۱۸۷..... يىلرم
 ۱۸۸..... سنى.....
 ۱۸۹..... قالمايدىمى ؟
 ۱۹۰..... گزر
 ۱۹۱..... من دۇنورم كۈنول دۇنور

ج - گۈزلىلمەلەر:

- ۱۹۴..... آ جىئرانىم
 ۱۹۵..... آى بىۋوشە.....
 ۱۹۶..... گۈزل سىنىن قوجاغىندا

د- طىبعت لە باغلى:

- ۱۹۸..... بو داغلاردا، بو داغلاردا
 ۲۰۰..... بىزىم داغلار
 ۲۰۱..... داغلار
 ۲۰۲..... داغلار - داغلار
 ۲۰۳..... داغلاردا قالدى
 ۲۰۴..... كىچىيدى
 ۲۰۵..... ھاۋاسىنى

ھ - ھجولر:

- ۲۰۸..... ائىلەيىر
 ۲۰۹..... جوشورسان دا.....

و- مختلف موضوعلو گرايىلار

- ۲۱۲..... آذربايجان شەيدلىرى
 ۲۱۳..... باجارايدىم
 ۲۱۴..... منىم
 ۲۱۵..... منىم
 ۲۱۶..... منىم

تجنيسلر:

- ۲۱۸..... آيازى منن
 ۲۱۹..... آيانا - يانا

- ۲۲۰..... اود آلا ر یانار.....
۲۲۱..... جانانا جانی.....
۲۲۲..... چاتا چات.....
۲۲۳..... داغلارا ساری.....
۲۲۴..... سن آتام ایندی.....
۲۲۵..... یاناندى.....

جیغالی تجنیس لر:

- ۲۲۶..... دالدا.....
۲۲۸..... سراسر ایندی.....

دئیشمه لر:

- ۲۳۲..... کینياز نظیرلی ایله.....
۲۳۵..... زلیمخانلا.....
۲۳۷..... تانری قولو ایله.....

بایاتی لار:

- ۲۴۴..... بایاتی لار.....

مانی لر:

- ۲۴۸..... من درویش اولانمارام.....

دۇواق قابمالار:

- ۲۵۲..... دئین.....

پوئمالار:

- ۲۵۶..... ترجمه حال.....

مختلف شعر لر:

- ۲۶۸..... بو بدبخت کی شاعیر دئیل.....
۲۷۰..... بیلمه جه.....

اۋن سۆز

دوغما كۆكلردن گل يادداش يىزىمىلە ياشا دولدوقچا درىنلەشپىر. اونون جاذبە قوۋەسى، يىزى اۋزلوگوموزە قايتارماق گوجو آرتىر. بو قوۋە يىزلىرى وارليغىمىزىن توكنىز آنا قايناقلارىنن دورولوغونا قوۋۇشماغا يۇنلدىر. ان باشليجاسى، كۇنلوموزدە يوردى سئوگىسى، ائىل قاغيىسى ياشادىر. صىحت قانىمىزدا، روحوموز دا داشيدىغىمىز ساز - سۆز يادداشىندان گىشىدىر. بونون اوچون يىز اولو اوزانلاريمىز، اوستاد عاشىقلاريمىز بورجلويوق. بورچالى اوزان - عاشىق اوجاغىنن بوردا يىرى آيرىجادىر. ازلدن بىرى بورچالى سازلى - سۆزلو ديار كىمى تانىنىپ. قورقود آتانىن نفسى چوخدان بوردا ساكنلەشىپ، كۆك آتپ. بوگون اونون نفسىنى بوردا اوستاد كاماندارىن سۆز، ائللەجە دە، لىنتىلرە كۆچورولموش سازىنن و اۋزونون سسى ياشادىر. شىرتىن دىرورەسىنە يوكسلىن، قۇسنىكار صنعتكار عاشىق كاماندار افندى يئو! اونون بورچالى دا خىندى مەد، امراە گول مەد او، حسين ساراجلى كىمى بۇيوك معاصرلى اولوب. قارا يازىدان عاشىق عالخان اونون بو معاصرلى سىراسىندا آيلىمالى دىر. اونلارنىن ھىر بىرى تىكرار اولونماز اوستاد صنعتكار كىمى تانىنىپ. كاماندار ۵۰ يىللىك جوشقون عاشىقلىق فەالىتىندە اۋزونون حىرانلىق دوغوران صنعت دونياسىنى يارادىپ. روھاً امراھىن صنعت دونياسىنا ياخىن و اونون يارادىچى داوامچىسى اولوب. امراە ساز ھاوالارنى سحرلى بارماقلار بىلا زىنگىنلىشىدىن، تىكمىللىشىدىن يىنى لىكچى عاشىق - بىستە كار اولاراق تارىخدە قالدى. كاماندار بو مىثلى خصوصى حساسلىقلا، استىدادلا انكىشاف اتىدىردى. ھىر ھاوانى چوخ آھىنگلى، بىتكىن موسىقى اثرى كىمى يىنى روھلا، يىنى ملاحتلە سىلىندىردى. اوستەلىك ماھىلارلى غىرى - عادى موسىقى گۇزلىگىنە مالىك سىسلە اىفا اتىدى. اونون سىس صنعتكارلىغى، سىس امكانلارنىن زىنگىنلىگى، گىتىشلىگى يقىن ھلە ھىچ بىر عاشىقدا اولمايىپ. عادىجە بىر قوشما كاماندارىن اىفادەسىندە جانلاتىر، معنالانىر، زىنگىنلىشىردى. شىر سۆيلەندە ساز ھاوالار بىلا اۋزو - اۋزونو مىشاىت اتىدىردى. آھىنگ

آهنگه قووشور، سۆزون موسیقی لی امکانلاری اوزه چیخیردی. بو بنزرسیز اوستالیغی یالنیز عاشیق کاماندار نمایش ائتدیریردی. هر ماهنی یا، هر هاوایا و نه قدر درین دویغو، اورک چیرینتی لاری آشیلا بیردی. ساز چالاندا هاوالارا، اوخیاندا ماهنیلارا جان وئرمه سی چوخ حیرت آمیز ایدی. الهام لا چالماق، الهاملا اوخوماق بیر آدمدا نادر جمع له شیر. بعضاً بیلیم رسن بو وحدتده هانسی جهته اوستونلوک وئره سن. بوندان باشقا، کاماندار عاشیق پوئزیاسی نین، داستانلاریمیزین جانلی خزینه سی ایدی.

عاشیق کاماندار استعدادینین بیر جهتی ده عاشیق شعرینین بوتون بیچیم لرینده اونون صنعتکارانه یازیب - یارا دان شاعیر اولماسی ایدی. ایلک اؤنجه خاطیرلا تماق گر کدیر: کاماندار شعرلرینده گاه اؤز آدینی، گاه دا «جیحون» تخلصونو یازیردی.

هر بیریمیز اوچون وطن دویغوسو دوغولدو غوموز تورپاقدان باشلایر. سونرا گئتدیکجه بو دویغونون سرحدلری گئیش له نیر، مضمونو درین له شیر. کاماندارین بورچالی یا احترامی عینی زاماندا آذربایجان دنیاسینا احترام ایدی.

عالم بیلیر باغچالی سان، باغلی سان،

هر فصیلده دولتی سن، وارلی سان.

آغیر داغلار کیمی چوخ سالغارلی سان،

وقارین نور ساجیر اوزه، بورچالی!

بو کتابدا مؤلفین عاشیق شعرینین عنعنه لرینه او یغون اوستادانه لری، نصیحت نامه لری اؤن پلانا چکیلیر. ائلین اخلاق معیاری باخیمیندان یاخشی یا، پیسه قیمت قویولور. مردلیگه، مهربان لیغا، دوستلوغا چاغیریش بو شعرلرین اساس مؤتیولریندن دیر. خالقا فایدالی اولان انسانا احترام بسله مک دوغرو ساییلیر. انسانین اوجالماسی اوچون اؤز ائلینه باغلیلیغی اساس گؤتورولور. بو معنا دا صنعتکارین ائل قارشى سیندا مسؤولیّت داشیدیقی بیلدیریلیر.

سنین حورمتینی اوزون گۆزله سن،
صنعتین حورمتی ائله باغلیدیر.

- دئینده عاشیق کاماندار تامایله حاقلی دیر. آیدین مسئله دیر: استعداد اونو داشیانین خصوصی ملکیتی دئییل، ائلین ثروتی دیر و ائله ده قاییتمالی دیر. یاراتماقلا، ائلین معنوی خزینه سینه اوز تحفه سینی وثرمکله صنعتکار اونو خالقا قایتارا بیلیر. خالقین عمومی استعدادیندان کیمین پایینا نه دوشورسه، اونون شهرتی ده او قدر اولور. صنعتکار اوز خالقینین همیشه جوان دویغولارینی، آرزولارینی ایفاده ائدیر. اورکدن اورگه گشدن بولون بلدچی سی ایلهاملا یارادان صنعتکار دیر.

کاماندار شعرلرینده دؤنه - دؤنه اوز صنعتینه محبتیندن دانی شیر. بو حقیقتی اونون پرستشکارلاری شعرلرینی اوخومازدان اول بیلیرلر. او، دینله ییجی لرینین یوکسک بدیعی ذؤوقونه اینانیردی، اونا گؤره دایم آختاریشدا، دایم یشی لشمکده ایدی. کاماندارین اینامی بئله ایدی: صنعته محبت وطن سئوگی سیندن آیریلماز دیر. سازی - سؤزو اوجالتماق، دوغما ائله مقدس احترامی اوجالتماق دیر.

کاماندارام، چالدیدم تنللی سازیمی،
نسیلرلر دینله دی خوش آوازی می.
ائلر دئدیم، ائلر چکدی نازی می،
وطنیمه محبتدن دویمادیم.

بو دئیلرلر کاماندارین صنعت دونیاسینی کشف ائتمک اوچون، هنج شوبهه سیز، چوخ آز دیر. بورادا بیر حقیقتی بیلیمک لازمدیر: عاشیق کاماندارین زنگین صنعتینده ساز، سس، سؤز وحدتده ایدی.

پروفئسور جمال مصطفی ینو

عاشیق کاماندارین حیات و یارادیجیلیغینا قیسا بیر باخیش:

عاشیق کاماندار افندی یئو حمید اوغلو ۱۹۳۲- جی ایلده بورچالی نین ساروان (ایندیکی مارنئولی) قصبه سینین کور اوستو، دمرچی حسلی نین، «کَپَنکچی» کندینده آنادان اولوب. کوسالی ناتامام اورتا مکتبینی بیتیریب، تراکتورچو کمکچی سی کیمی امک فعالیتینه باشلامیشدیر. اونون آدی جبهه ده دؤیوشن قارداشی طرفیندن قَمَنَدَر قویولموشدور. آنجاق بیر توی مجلسینده شاعیر عثمان ساریوللی نین ایسته گینه اساساً «کاماندار» آدیلا دَییشدیریلیمیشدیر. او بیر چوخ شعرلرینده «جیحون» تخلص وئرمیشدیر.

عاشیق کاماندارین عاشیقلیق صنعتینه اولان ماراغی اونو تانیمنیش اوستاد عاشیق صادق سلطان اووون یانینا آپارمیشدیر. بش آى اوندان فایدالانان سونرا عاشیق محمد شیخلی و ان چوخ عاشیق امراه گول مَدا اووون شاگردی اولموشدور. ۱۵ یاشیندان اعتباراً اؤلکه سینین بوتون مدنی تدبیرلرینده اشتراک ائتمیشدیر. ۱۹۵۹- جی ایلده مؤسکودا کئچیریلن آذربایجان مدنیتی اون گونلوگونون ان باخشی اشتراکچی و مکافاتچی سی اولموشدور. ۱۹۶۳ و ۱۹۸۴- جو ایللرده کئچیریلن آذربایجان عاشیق لارینین اوچونجو و دؤردونجو قورولتاینین نماینده سی اولموش امکدار مدنیت ایشچی سی آدینا لایق گؤرولموشدور. ۱۹۸۶- جی ایلده تیفلیس ده کئچیریلن بین الخالق یارادیجیلیقلاری فنستیوالیندا ان ماهر موسیقی چی کیمی رتبه قازانمیشدیر.

عاشیق کاماندار ۷۲ ساز هاواسینی ایفا ائتمکده اؤزوندن بؤیوک مهارت گؤستریمیشدی. او اؤزو «فخری»، «قارا گؤز بالام»، «دوغما گورجوستانیم»، «تورکو گؤزللمه سی»، «تورکو هاواسی»، «قوربانی هاواسی» و ... کیمی بیر نچه ساز هاواسینی بسته له میشدیر.

عاشیقین ایفاسیندا ۳۴ سس و گؤرونو کاستلری یازیلیمش و صنعت سئورلره چاتدیریلیمیشدیر. عاشیق کاماندارین آذربایجان و گورجستان رادیو - تلویزیون شرکتینن قیزیل فوندوندا چوخلو کاست یازیلاری ساخلاتیلیر.

عاشيغين آنادان اولماسينين ۶۰ و ۶۵ - جى ايل دۇنومو گورجوستاندا و آذربايجاندا دولت سويە سينده قئيد اولونموشدور. گورجوستان جمهوريت رئيسى نين طرفيندن اونا ۶۵ ايلليك آد گونونون مناسبتينه «شرف» مئدالى وئريلميشدير. عاشيق كاماندارين سسى - سوراغى آذربايجان و گورجوستاندا باشقا ايران، توركيه، عراق و اورتا آسيا اؤلكه لرينه قدر گئديب چاتيپ اؤزونه سايسيز مخاطب قازانميشدير.

اؤلو اوزان صنعتى ميزين آزمانى، عاشيق كاماندار ۲۰۰۰ - جى ايلين اوكتيابر آيى نين ۲۶ - دا اوزون سورن خسته ليكدن سونرا فانى دونيادان گؤز يوموشدور. عاشيغين ايلك شعرلر كتابى ۱۹۸۹ - جى ايلده باكى دا يازيچى نشرىياتى طرفيندن «بورچالى لايلاسى» آديلا ايشيق اوزو گورموشدور. ايكنيجى شعرلر كتابى «بنؤشه» آدى ايله ۲۰۰۴ - جى ايلده باكى دا نورلان نشرىياتى طرفيندن چاپ اولونموشدور. اوچونجو كتابى ۲۰۰۸ - جى ايلده عاشيغين ۷۵ ايلليگى مناسبتيله باكى پنداقوگيكا نشرىياتى طرفيندن «من ائللر عاشيغى خان كاماندارام» آديلا اوخوجولارين اليه چاتميشدير. عاشيق كاماندارين بورچالى لايلاسى آدلى كتابى ۱۳۸۲ - جى ايلده محمد محموديان بسطام طرفيندن كؤچورولوب تهراندا اندیشه نو نشرىياتى طرفيندن چاپ ائديلميشدير.

اينديسه الينيزده اولان بو كتاب، عاشيق كاماندارين هر اوچ كتابيندان سنجيلميش شعرلريندن عبارت دير كى قالب و موضوع اساسيندا بؤلوسنرك، اليضا سراسيلا حاضير لانيب، سيز عزيز اوخوجولارا تقديم اولونور. اوميد ائدير يك كى بو كتاب عاشيق صنعتينه مارقلى اولانلارين، خصوصيله كاماندار سئونلرين اورگينجه اولاجاقدير.

تبريز - محمد عبادى قاراخانلو «آليشيق»

۱۳۸۸/۱۲/۱۲

Alishiq@yahoo.com

دیوانی لر

اٲله

دیللن، ائی صدقلی سازیم، مجلسی آباد اٲله.
تٲلریندن نور سٲهله، کؤنوللری شاد اٲله.
بابالانن نعره سی سن، نهنه لرین لایلاسی.
عارفلره نظر یٲتیر، شوقه گل، امداد اٲله.

ددهم قورقود آوازلی سان، سن آدمدن قالییسان.
عصرلرین هر دردینی پرده - پرده چالییسان.
سرکرده لر، قهرمانلار، شاهلار یولا سالییسان.
اوزاتلارین سینه سینده چوخ دوشوبسن یاد اٲله.

قوچ کور اوغلو سنین ایله تک گیریدی میدانا.
آت اوینادیب، قیلینچ چالیب، لرزه سالیب هر یانا.
خان کرمین سینه سینده دؤزدون قارا، بورانا.
ایندی بیر - بیر سال یادینا، ناله چکک، فریاد اٲله.

یٲره - گؤیه بزکک وٲریب خلق اٲدنی هارایلا.
اوز توتوب معراج اٲوینه یول گٲدنی هارایلا.
مکٲنین غیرتینه قول گٲدنی هارایلا.
ایسمینی قویما دیلیندن، هر مجلسده یاد اٲله.

دایازلارین، نادانلارین گٲتاریندان اینجیمه.
اجدادینی دانانلارین رفتاریندان اینجیمه.
سن جیحونون عالمی سن، روزگاریندان اینجیمه.
هر شنلیکده خٲیر - دوعا وٲر، مبارکباد اٲله.

اوسته

شیدا بولبول فغان ائیلر، بهار فصلی باغ اوسته.
هردن ائتر، دؤوره وورار، آیله شر بوداق اوسته.
فلگه نظر یتیرین، نه چارخی دؤورانی وار،
دونن جهجه ووران بولبول جان وئیر یارپاق اوسته.

بو دونیادا سن جهد ائيله سیررین وئرمه دوستونا،
قضا وورار عشقی سؤنر، اودا دورار قصدینه
بشکار قوهوم برباد اولا، ائلل تۆکوله اوستونه،
یاشاماغین نه فایداسی، چکر داغی داغ اوسته.

کاماندار کۆنول قوشویلا دوستا نامه گۆندر.
وار - دولته قوئل اولانی دوغرو یولا دؤندر،
دریالار خراج وئردی، واختیله اسکندر،
آخیردا خانه یاپدیلار، بشش آرشین تورپاق اوسته.

اۋل دونيادا

(اوغولم افلاطونا)

اوغول واريم، شاه وقاريم، مين بوداق اۋل دونيادا.
 سنسن منيم افتخاريم، ذيره، داغ اول دونيادا.
 اطرافيندا ائلين، اوبان بهرله نسين، گول آچسين،
 حلال زحمت باش اوجالدار، اوزو آغ اول دونيادا.

معرفتین يوللاريندا سعی له چالیش، اۋنده دور.
 آستاری یوخ ایکی اوزون، فتواسیندان گئنده دور.
 سخاوتین میدانیندا حاتم ایله تنده دور.
 حقیقته سینه گرن مرد، قوچاق اول دونيادا.

چوخ یاشادیم، آز یاشادیم، دۇیانمادیم دونیادان.
 خالقین اوغلو اولایلمز منم دئین هر نادان.
 یاخشى دوستا، صاف قوهوما، جیحون، اور کدن شادام.
 قلبی خایین غیرت سیزدن گئن، قاچاق اول دونيادا.

اولماسا

زمستانین چارخی دوتار، فصلی - بهار اولماسا.
گول آلیشار باغدا یانار، شئیدا باخار اولماسا.
بو جهاندا ستون ده وار، سئوگی قدرین بیلن ده.
دونیا آباد اولاردیمی، گونش یاخار اولماسا.

حقیقی قانماق اوچون پاک اولا قانین گرک.
ایناملا اینانماق اوچون دینین، ایمانین گرک.
شرطینه سجده قیلاسان قیزیل قرآنین گرک.
کعبه بینا سالاردیمی، دؤرد قبله جار اولماسا.

شاه دا اولسان، اونوتما کی، یئرله گؤیو هؤرن وار.
دؤوره سینده اکرام ائدن اولیاء وار، آرَن وار.
آی کاماندار، هر حکمته، بیل کی، نجات وئرن وار.
گؤیده مهمان قالاردیمی، حاقدان قرار اولماسا.

اينجىدى

دلى كۆنلوم، بو نه اوندو، ياريندان يار اينجىدى.
نه سۆيلىدى، نه ده دىندى، ترلان تاوار اينجىدى.
دوش الينه، آياغينا، قويما سن باغرى قان اول.
سانكى روزگار اوز دۇندردى، بير نوبهار اينجىدى.

ياز گلنده بيزيم باغلار گوللر آچمىش گولشن ايدى.
سوسن، سونبول، لاله، نرگيز، هر طرف روشن ايدى.
اثيرمىزده شعله وثرن لعلى - بدخشان ايدى.
ايندى تمام اوز دۇندريب، دولتى - وار اينجىدى.

شوكور، حاققا دۇنوب گلدى اول - پريشان سوناميز.
گونش دوغدو، گوله دۇندو ائو - ائشىگمىز، خانامىز.
نور چىلندى، جيلوله لندى تريمىز، ترسانه مىز.
جيحون داها اصلا دئمز بيزدن نيگار اينجىدى.

ایندن بئله

دو نیا تمام قیزیل اولا، نئیلیرم ایندن بئله.
واخت - بیواخت اؤزوم - اؤزومه دئیینیرم ایندن بئله.
پروازلانندی، اوز دؤندر دی گنجلیگیمین ترلانی،
یثره - گۆیه اون سالمیشام، دؤیونورم ایندن بئله.

صنعت سئون، قدیر ییلن آه چکیر، په په وورور.
خیال اوچور اوزاقلارا، صبیر ده تک - تک وورور.
نوله لیریم ساغ - سولومدا بولبول تک جهجه وورور.
من ده بیر اوزان بابایام، اؤیونورم ایندن بئله.

خان کاماندار ترپننده قیزیل قوشدو دئیردیم.
عنادیندان دؤنمه یه نی بیر کلمه مله ایردیم.
آنا بطین کؤینگیمی چن - دوماندان گئیردیم.
اوست - اوستوندن یثددی سیریق گئیینیرم ایندن بئله.

چاره‌سیز

ناشی صیاد الدن دوشدو، نشان آلدی چاره‌سیز،
بیر اوخ آتدی، آت اویناتدی، هارای سالدی چاره‌سیز،
باخدی هر طرف گولشندی، بولبولر اویلاغیدی،
ووردوغو کور یاپالاقدی، لابد قالدی چاره‌سیز.

دئدی حئیف کمالیما، بد گلن زامانا باخ!
نادانلار عالیم اولدولار، کوت بئیین انسانا باخ!
مین بیر علمیه دانیشیر، ایندی مسلمانا باخ،
توتوب شیطان ساققالیندان بیر - بیر یولдо چاره‌سیز.

بؤهتان دئدی، شر دانیشدی، یاشیندان اوتانمادی،
حقیقته آغیز آیدی دوغرو یول توتانمادی،
قانانلاری عاجز سایدی، اؤزو بیر شئی قانمادی،
عاغیل چاشدی، گؤز قارالدى، فکره دالدى چاره‌سیز.

هر یتته بیر داش آتدی، قارا یاخدی سؤزوندن،
غرهلندی، لوغالاندى، چیخدی اؤزو - اؤزوندن ...
ایلر اؤتدو، یاواش - یاواش دوشدو ائلین گؤزوندن،
دوداق اسدی، دیل بودرده‌دی، لاپ قوجالدى چاره‌سیز.

کاماندارین نصیحتی درس اولسون اویلرله،
سن بو دؤورون آدامیسان فیکیر وئر تمثیلرله،
کؤنول گرک وورغون اول یارادان نسیلرله،
انسانلاری سئومه یئر بئله سولдо چاره‌سیز.

چوخ شوکور

بیزی یوخدان وار ائيله‌ین، قدرتینه چوخ شوکور.
جوتلوگو آشکار ائيله‌ین، حکمتینه چوخ شوکور.
هر فصیلین اؤز عالمی، آیریجا دونیاسی وار،
گاهدان آجی، گاهدان شیرین نعمتینه چوخ شوکور.

آدمی خلق ائيله‌یندن آخیدیسان گؤز یاشین.
هر بیر قاریش تورپاغیندا کسمیر جنگی ساواشین.
میلیون الدن - اله کنچیر جواهرین، داش - قاشین.
قیامته شاهد قالان ثروتینه چوخ شوکور.

ننچه - ننچه اؤلکه‌لرین اؤز الینله اوجالیر.
ظولم ائيله‌یر، قانلار تۆکور، بیر - بیریندن باج آلیر.
یئر اوزونه حؤکم ائيله‌ین حؤکمدارلار قوجالیر.
صادق اولان امتینه، خلقتینه چوخ شوکور.

ییلمه‌یندن ییلن چوخدو سنین حاققی سایینی.
اسمینله گزیب - دولانیر اوجالان سارایینی.
یاراتدیغین سجده بیلیر گونشینی، آیینی.
یاراتدیغین عالمینه، عادتینه چوخ شوکور.

مین جور دؤوران دیشسه ده اورکلر یثریندهدی.
سنه اولان مجبتین ریشهسی دریندهدی.
آیرسی ده، دوغروسو دا، هامی نظریندهدی.
حؤرمتینه، عبرتینه، دقتینه چوخ شوکور.

عقیدهنین جیحونویام، بیرجه دیر یولوم منیم.
نادان اهلیندن پوزولماز ذرّه جه حالیم منیم.
قدرتیندن نقش اولوندو عقلی - کمالیم منیم.
بخش ائتدیگین صنعتینه، فطرتینه چوخ شوکور.

سنین

چرخى - فلک، چوخ الله شديم، یوخوموش وفان سنين.
گول - چيچگين، تر سونبولون قوخوموش "بافان" سنين.
هر گله نى سحرله ییب پای وئریرسن رؤیادان،
آب و هوان بیهوشدارو، یوخویموش صفان سنين.

کیمینه کؤهلن آت وئردين، قاناد آچدی هاوادا.
نجات الله یاری یولدا قويدون پایى پيادا.
عاغلی اولان سندن ائیلیک گؤزله مه سین دونيادا.
چونکی آدمدن قالیدی بو جؤورو جفان سنين.

کاماندارام، شیره چيخديم هر ياندا گولزارینی.
قایالارا حک ائيله ديم اورکدن یازاریمی.
قدیر بیلن موشتري تک دولانديم بازارینی.
بشجه آرشین کفن اولدو اوجوزون، باهان سنين.

گىندىر

ايلنجه به فيكىر وئرمە، گون گلير بيردن گىندىر.
يئتیشیر هفته لر، آيلار، هر ايل عۆموردن گىندىر.
حيات بۇيوك فلسفەدى، هر سىررينە بلد اول.
غير تسيزه سۆز دئىرم، صحبت هۇردن گىندىر.

يار - يولداشا مهربان اول، قازان ائلين حۆرمىتىن.
خالقين اوچون ياشا، يارات، اولسون عاغلين، قدرىتىن.
جوانلىق ترلان قوشودو، الدن وئرمە فرصىتىن.
بازارى خوشدو دونيانين، آلوئرى زردن گىندىر.

آي كاماندار، يازان يازيب، هرەنين بير بختى وار.
هر قىسمىن بير منزلى، سلطنتى، تاختى وار.
واجب ايشى واختيندا گۆر، هر ايشين اۆز واختى وار.
قالان قالير، جان قوجالير، عاغيل دا هر دن گىندىر.

گنڊیر

گلن گونه چوخ تَلسمه، گئندن گون سندن گنڊیر.
پاییز، قیشی، یایی، یازی عؤموردن، گوندن گنڊیر.
جوانلیغی فوته وثرمه، قوی بیلسین ائللر سنی،
گؤزو آچیق، علمی اولان حیاتدا اؤندن گنڊیر.

دوینا اؤزو سحیر کاردی، نتیجه سی بیلینمز.
دؤنگه لیگه فیکیر وثرسن، قطره قانین ایلینمز.
عؤمور وار کی، تاریخ لرین یادداشیندان سیلینمز.
عؤمور ده وار، مئهه دؤنور، دومانان، چندن گنڊیر.

کاماندارین آرزو سودور، غنچه خارا دوشمه سین.
سوگی ده معنون اولانلار بختی قارا دوشمه سین.
دؤورانیندا اوستا ترپن، ایشین دارا دوشمه سین.
گئن گونونده جان دئینلر دار گونده گئندن گنڊیر.

گۆرمەدەيم

چرخى - فلەك، سىنىن ايله ھەمدەم اولان گۆرمەدەيم.
 داش - قاشىنا صاحب اولوب، راضى قالان گۆرمەدەيم.
 گەردىشىندە خوش بازارىن بالدان شىرىن اولسا دا،
 آل وئرىندە باشا قدر ساتىپ - آلان گۆرمەدەيم.

نەچە - نەچە جىنگاورىن سىنەسىنى داغلادىن.
 خۇكىمدارلار تسلىم ائدىپ، قوللارىنى باغلادىن.
 گۆيدىن بوران - چووغون تۇكدون، بىر گۈلدون، بىش آغلادىن.
 دۇورانىندا "اوخاى!" دىيىپ، ياشا دولان گۆرمەدەيم.

كاماندارام، صنعتىملە عۇمورلەر جالاندىم.
 اينجەلىكىدن شەلەلەندىم، آتشلەر قالاندىم.
 اۈلكەلىرى سئىر ائلەندىم، ماحاللارى دولاندىم.
 منىم كىمى خزنەسى لعل، عۇمرو تالان گۆرمەدەيم.

گرک

اوستاد - شاگرد آراسیندا چوخ اینجه صحبت گرک.
اینجه لیگی دویمایانا چوخ درین تهمت گرک.
عاشیق لیغا ائل آناسی دئییب گؤزل بابالار،
بو حکمه چاتماق اوچون چکه سن زحمت گرک.

اؤیرنمگین شرطی چوخ دور، جانی - دبلدن اؤیرنمک.
هئی چالیشماق، هئی اوخوماق، اینجه تئلدن اؤیرنمک.
بش اوستاددان اؤیرنده، بیر ده ائلدن اؤیرنمک.
یاتاندا دا اؤز - اؤزونه وئره سن قیمت گرک.

هر انسانا اوز عاغلیغی و شان - شهرات اَمکدی.
اؤز ادراکی، دوشونجه سی، سریشته سی کؤمکدی.
اگر دوزگون درک ائله سن، اوستاد آتا دنمکدی.
اؤز آتانلا اوستادینا انده سن حؤرمه گرک!

گلر

ائله سانما مجلسینه هامی بیر دوننان گلر.
هر کسه نین اؤز تایی وار، خان اوغلو خاتنان گلر.
اؤز یثرینی، اؤز تاینی سئچیب کؤره بیلیمین،
معرفتدن چوخ کناردی، سسی اؤرماننان گلر.

ائلین گؤزو تَرزی دی، اصل امگی ایتیرمز.
نطفه دن ده حلال گلیب، مرده خلل گتیرمز.
آخان سولار صاف یارانیب، یالان، بؤهتان گؤتورمز.
گؤردوگونو دوز دئمه سن، حیات بورنوننان گلر.

یول کاماندارین یولودو، گول قوخویور، شان وئریر.
یوز مین ماحالدان سوروشسان، بیر به بیر نشان وئریر.
بو یازیغین عاغلی چاشیب، پاخیل لیقدان جان وئریر.
بئله سى نین فاتحه سى شری شیطاننان گلر.

مبارک دئیک

بو گون گۆزل توی گونودور، گلین مبارک دئیک!
شاد آیلەشین، خوش دانیشین، گولون مبارک دئیک!
قوی سیلینسین کۆنوللردن، کین - کدورت قالماسین،
آباد اولسون جاه - جلالی ائلین، مبارک دئیک!

چوخ اولویدور بو دنیادا «منم» - دئین کسدهلر،
قیلینجیندان قانلار دامن، نچه کمر بستهلر،
دردینه چاره بولمادی اوزو لقمان خستهلر،
اورکلردن عداوتی سیلین، مبارک دئیک!

کاماندارام چاغلایرام غم پیمانام دولان دئیل،
فانی دنیا چوخ آج گۆزدور، غدارلیق یالان دئیل.
میلیونلارا قالمايیدی هنج کسه قالان دئیل،
عؤمرون، گونون، قدیرینی بیلین، مبارک دئیک!

مرد

مرد اوغول حاقدان یارانیر، مرد گلیر جهاننا مرد.
مرد آنادان مرد دوغولور، آتیلیر میدانا مرد.
گدادان بی اولایلمز، وار - دولتی داشسا دا.
هر زامان مردین قولودو، قادردی امکانا مرد.

نادانا اثر ائیلهمز، نه جور چالسان قایدانی.
ذره جه کسر ائیلهمز، دئسن هجوی - هذیانی.
اولو تانری روا قیلسین مرده دائم میدانانی.
اثل - اویانین شهرتی دیر، یاراشیر دؤورانا مرد.

آرزوم بودور، بو دنیا دا مردلر دس به دس اولای.
عؤمر ائده حددن زیادا، حیات زر لباس اولای.
نامردی هئچ نه سایمارام، حؤکمو کساکس اولای.
کاماندارام، مردلر اوچون گئدرم قوربانای.

مرد

(اثر مينيستاندان قوۋولان سۇيداشارىمىزا)

سايىق اولون، اوغوللاريم، دولانين هر يانى مرد.
بىزيم دده - بابالار مرد آليب ميدانى، مرد.
قونشوسونا خايين اولان خئير تاپماز دونيادا.
بىر آلاھين غضبىندن دۇنەجك دۋورانى مرد.

قودورغانلار قودوزلاشدى، انسانا رحم ائتمەدى.
طيفيل لره، كۆرپەلره، پيرانا رحم ائتمەدى.
پارچالادی يئله وئردى، قرآنا رحم ائتمەدى.
بۇيله آزرغين وحشى ليگين قالارمى نيشانى مرد.

اولو كۆھلن بابالارين روحلارى قان آغلادى.
وئران قالدى يورد - يووالار، اسدى طوفان آغلادى.
هر طرفه سېلندى، نئچه مين جان آغلادى.
اودلار يوردو سینه گىردى، تۆكمەدى آل قانى مرد.

بو عاغىلىسىز بوش كللەلر ايستر نئچه مين اولسون.
قاراباغدان ناخچيوانا، دئبير كى، منيم اولسون.
اۋز دىنىندە اۋزلىرىنە كىلسەسى قىيم اولسون.
بىزيم دىنين حۇكمدارى ائىلەسىن ديوانى مرد.

كاماندارام، سۆز دئمگە يارادان نصرت وئريب.
انسانلارى دوست يارادىپ، هر كسە قسمت وئريب.
آزادليغا مئتدارام، بىزە قول - قاناد وئريب.
من حاضيرام ايندى گرم تمام بو دونياني مرد.

منيم

كۆنول ايستر دؤوران آچا، جمع اولاهوشوم منيم.
چوخ دا اولسا، آز گؤرونه هر اؤتن ياشيم منيم.
چوخ آغير گونلر كئچيريب، معناسيز حيات گؤروب.
كيرپيگيندن اود گؤتوروب بلالي ياشيم منيم.

زمرستانا هدف اولوب گنجليگيمين باغلاري،
قايلالارا چولغالانيب اود - آلولو چاغلاري،
يارادانيم تكم ياراديب منيم كيمي آغلاري،
نه جان دئين باجيم اولوب، نه بير قارداشيم منيم.

بو گونه شوکور ائديرم، اينجي سپير ديللريم،
منيم كيميم - كيمسه نمدى قدير بيلن ائللريم.
طالعنين صاف جيحونويام، مين ايل سولماز گوللريم.
دوخسان اوچده تمام اولور، آلتيميش ياشيم منيم.

نئیلرم

غمی - هیجران آیاق آلسا، من دؤورانی نئیلرم.
تاپدانیب گولشنیم سولسا، داغ - آرانى نئیلرم.
بابالارین نفسی وار بو تورپاقدان مین ایللر،
قوروماغا عاجز قالان قهرمانی نئیلرم.

یارانیشین بیر کؤکدندی، بیر اولسون سسین گرک.
غارى دوشمن اؤز - اؤزونه باغیرینی یئشین گرک.
اودلار اوغلو ترپنده تورپاق تیتره سین گرک.
دالداردا "من - من" دئین پهلوانی نئیلرم.

کاماندارین آرزولاری چیچکله نسین یاز کیمی.
هر دیارا بیر روح وئرسین، پارلا سین آتلاز کیمی.
عملیتله هر بیر سؤزون بیر اولسون، آلماز کیمی.
عبث یثره هارای سالان سۇخندانى نئیلرم.

ۋىزىر

بىر اۆلكەنىن شاھىنا باخ، ياد ائللردە جان ۋىزىر!
گۆز - گۆز اولوب يارالارى يوز يىرىندىن قان ۋىزىر.
واختى ايله حۇكم ائىلەسەيدى داغ اويناردى يىرىندىن
ايندى طالع بىندە سالىب، قتلىنە فرمان ۋىزىر.

دربالارغا وارىن اولسا، خزىنەن عەمان قدر،
آلدانىيان بىل باغلاما، سونو ھەردى، ھەر،
بو دونىايا عريان گلن آخىر پىشيمان گىئەر،
عاغلى كىملر ثروت اوچون جانىنى قوربان ۋىزىر.

كاماندارىن سۆزلرىنى دوز خىرد ائىلە، چىنەمە!
سىبىكار اۋز عمليندى، «نەجەلمە، نەيەلمە»
غىرىلرىن آرخاسىنجا سىزىلداما، گۆينەمە،
فلەك كىمە قارا يازىب كىمىيە دۋوران ۋىزىر.

ۋار

اۋز - اۋزونه ھاوالانیب عشق آتین مینن ده وار.
سینه دۋیوب، منم دئییب نالاییق دینن ده وار.
اصل غیرت میدانیندا بیر مکانی بیلینمز،
ذیروهلره منییل سالیب دیرماشیب، اتنن ده وار.

هر فصیلین گۈز لیلیگی عنوانیندان بلله نر.
گور بولاقلی گۈی یایلاقلار کۈچ قوناندان بلله نر.
مرد اوغولون نشانه سی صاف قانیندان بلله نر.
مایاسی پوزوق اولاندا کۈ کوندن دۋنن ده وار.

سۈز آنلاماز، مطلب قانماز کامانداردان گئن گئدر.
گونش گۈرجک، قایالاردان دومان گئدر، چن گئدر.
قلبی تمیز، آلنی آچیق مُصلایا شن گئدر.
توتدوغو بد عمل لردن سکسه نیب سینن ده وار.

ھىنج

انسان قلىبىنى دويمايان قىيىدىنە قالارىنى ھىنج.
كامل لردن عبرت درسى، خوار اولار، آلارمى ھىنج.
ھاوالانار بد عمل لە گونده بير ائو يىخماغا،
ائلين طعنه - تۆھمىتىدن ساراليب - سولارمى ھىنج.

قارداش دىيىپ بىل باغلاما، سىنىلە تن گلمەسە.
دار گونونده سىنە گرىب، شاد گونونده گولمەسە.
ھر كىمىسە كى حلال زحمت، آلين ترى يىلمەسە،
عۇمرون حيات يوللارىندا بير مُراد آلارمى ھىنج.

كاماندارام، گور سىمىدى داغلارين شالەسى.
دۇورانىمىن چىلگىدى بىئۆشەسى، لالەسى.
قوى گلمەسىن قولايغىما بير كۆرپەنىن نالەسى.
كۆنلوم اوندا جوشا گىلىب بير ھاوا چالارمى ھىنج.

یوکوم

قادر آلا، بیر رحم ائیل، پریشان حالدیر یوکوم.
زیرجددن متاحیم وار، گونش تک آلدیر یوکوم.
باغلانیبدی لعل بازاریم زمانه نین جنگینده.
مُشتری نین عاغلی چاشیب، یوخسا زوالدیر یوکوم؟

معرفتدن یوغرولموشام، کامالدا قابل منم.
عاقیل لره رغبتیم وار، عاقل له عاقل منم.
هر علمده صحبت دوشسه، طرف - مقابل منم.
اون بیر تئل ده روح پایلارام، تمام زوالدیر یوکوم.

بیر باغبانام، گولوستانیم هر فصیلده یاز اولور.
بولبول اوخور، جهجه وورور، باغدا خوش آواز اولور.
شوخی جوانلار سئیره چیخیر، میلیون اوغلان - قیز اولور.
خالقیم اوچون ارمغانیم، بؤیله جلالدیر یوکوم.

عادتینی قانمایانلار ملتینی بئتمز.
ملتینی قانمایانلار صنعتینی بئتمز.
سازا، سؤزه کور باخانلار نسلیم وار دئیانهمز.
بئله سینه دیوان توتان روستمی زالدیر یوکوم.

کاماندارام، گنج یاشیمدان تنلی سازی چالمیشام.
اهلی عرفان مجلسینده بسته له نیب دولموشام.
ایلها میمی گؤی یایلاقدا چیچکلردن آلمیشام.
عؤمور لره عؤمور وئرن خالص جه بالدیر یوکوم.

قوشمالار:

الف - اوستادنامه لر، نصیحت نامه لر، عبرت نامه لر

آتالار

يىرى جەننەت اولسون، نور ايله دولسون،
سۆزويلە داغلارنى آيىب آتالار.
نە بىر مەختە مەيدان وئىرىدى،
نە نامرد چۆرگەن يىيىب آتالار.

الى يوز دە چاتسا زەر، داش - قاشا،
قىزىلدىن سارايلار ياپدىرسا قوشا،
گەدادان بى اولماز پۇشادان پاشا،
نە گۆزل يىرىندە دىيىب آتالار.

اصل بىلەنل چىراغى ياندىرىپ،
ماحال دولاندىرىپ، ائل دولاندىرىپ.
ھەر خىيىردە، شەردە مردانا دوروب،
اونو آلقىشلايىپ، اۋىوب آتالار.

بىرلىك اولوب يايلاقلار كۆچەندە،
آغ ساققاللار يورد يىرىنى سىچەندە.
ائىلەن عادەتەندەن كىنار كىچەندە
غەزەب لىباسىنى گەيىپ آتالار.

كاماندار، گۆردوگون سەنەلەر كىچەدى،
سەنەتەن بۇزانلى دۇوراندا دوشدو.
گۆردولەر كاتدالىق چوخ موشكول ايشدى،
اوگوندىن اولدولار غەپ آتالار.

آلاندی

دونیانین واری وار، اورگی یوخدو،
نه وئیرسه، تئز ده گئری آلاندی.
جهاندا هئچ کسدن گرگی یوخدو،
ایستر بوشالاندی، ایستر دولاندی.

سحر کاردی، قرینه سی ایل کیمی،
دردی وار کی، داغلار آین فیل کیمی.
آچان سولور، ایضاً قیزیل گول کیمی،
بازاریندا عؤمور - گونلر تالاندی.

یوز علم اولسون، نه ایشی وار دونیانین.
مین حکمتی، گردیشی وار دونیانین.
یاراناندان درد دیشی وار دونیانین،
اژداهادی، اوددو، سودو، ایلاندی.

اژداها بیر یاندان چکیر کامینا،
بیر یاندان غرق اولور عشق عمانینا.
اود - آلوو پوسکورور عؤمرون شامینا،
بیر یاندان دا گورزه کیمی چالاندی.

کاماندار چوخ گؤروب دوستون خوتونو،
حئیف، بیلن یوخدو عؤمرون سوتونو.
هر شئی تئز دیشیر الوان دوتونو،
قوجا دنیا اؤز حؤکمونده قالاندی.

اٲشیت

درسین آلمانلار کامل اوستاددان
بئله باشلامازلار، آياغی، اٲشیت.
مجلس ایچره هجوی - هذیان سؤیله مه،
سؤزلرین اولماسین بایاغی، اٲشیت.

نه معناسی آلیشماغین، یانماغین،
یاخشی آداملاری یامان سانماغین.
اگر وارسا معرفتدن قانماغین،
اؤزون نه آغ دانیش، نه آغی اٲشیت.

یاخشی چالیش انسانلارا چاتماغا،
جهد ائيله کی، صنعتکارا چاتماغا.
آرزون وارسا کاماندارا چاتماغا
اوستاد سؤزون عارف سایماغی اٲشیت.

انسان دئییلمی؟

تقصیر نه زاماندا، نه مکاندادی،
ائله او تقصیر کار انسان دئییلمی؟
دیلی بۇهتاندادی، قلبی قانددادی،
هر ایشده سبیکار انسان دئییلمی؟

باخیشی غضبلی، دوروش قیقاجی،
خزینه صاحبی، باشیندا تاجی،
عقیده سی یوخسول، وار - دولت آجی،
طاماحدان طاماحکار انسان دئییلمی؟

چالیشیر، ووروشور، یتنه دار یخیر،
کسدیگی چۆر گه مَخْنَث چیخیر.
تالاییر، داغیدیر، یاندیریب - یاخیر،
ظولم ائندن، "ظولمکار" انسان دئییلمی؟

خارابایا دؤنور سوتونلو طاغلار،
جاوانلار کول اولور، آنالار آغلار،
انسان سینه سینه چکیلیر داغلار،
صبیر سیز، داواکار انسان دئییلمی؟

دېدىر، پارچالايىر، وئىرمىر آمانى،
دېش دوداق گىمىرىر، تۆكۈر آل قانى،
قارىشقا دا سايىمىر انسان انسانى،
انصافسىز، زىيانكار انسان دىيىلمى؟

قدرتىن جۇكمونۇ پوزۇر ھاۋالى،
چىخىر دوغرو يولدان، آزىر ھاۋالى،
گىن دونىايا قويۇق قازىر ھاۋالى،
ۋارلىغا قىلى دار انسان دىيىلمى؟

سىز، ئىنى عمانلار كۆرۈپ قورۇنلار!
امىن - آمانلىغا جاندىن يانانلار!
نە قدر آخاجاق گوناھسىز قانلار؟
ھاياتدا خلاصكار انسان دىيىلمى؟

اوغول

لایق گؤروب سنی باشا چکسه لر،
میدانیندا جسار تله دور، اوغول.
وطنیه قارتال کیمی سینه گر،
خالقین اولار سنه کؤمک، یار، اوغول.

ایسترم اولاسان مثلی اسگندر،
وطن تورپاغینا دیمه سین خطر.
بیل سینلر گونئی دن قوزئی قدر،
آدین اولسون اؤلکه لره جار، اوغول.

سن ده کور اوغلو اول، دوستا گر کلی،
اوجاغی قوناقلی، دوزلو، چؤر کلی.
آنجاق هنج وخت اولما یومشاق اور کلی،
یاغی لاری کله سیندن وور، اوغول.

دؤزوملو اول، دؤزومسوزه عار اولسون،
تمیز اورک سینه لرده وار اولسون.
هر ایشینیز، عملینیز بیر اولسون،
یشی لیکده بیر یشی لیک قور، اوغول.

کاماندارام، تانی اوزان دده نی،
حاق ساخلا یار دوز یولویلا گئدنی.
غیرت ایله قوزو، ساخلا وطنی،
دو شمن اولسون قاباغیندا خوار، اوغول.

اولا ييلمز

ميداندا نر دؤزر نر ساواشينا،
هر يثربندن دوران نر اولا ييلمز.
قسمتي اولسا دا شاهلا آشينا،
خصلتي گدادان ار اولا ييلمز.

مردليک اوليادان، ارندن قاليب،
نئچه قهرمانلار اونندان درس آليب،
نامردين ديلينده شر يووا ساليب،
مردين صحبتينده شر اولا ييلمز.

باغي حلال اکسن بار يئتيره جکک،
ماياسی جیر اولسا جیر يئتيره جکک.
مخت بشير ييغسا، بش ايتيره جکک
اوجاليب هئچ ياندا سر اولا ييلمز.

واخت اولوب خئيره شر مزار قازيب
ذاتی قيريق شاهلار يولونندان آزيب.
ميسين تونج رنگينه آيه لر يازيب،
يوز ده بزک وورسان زر اولا ييلمز.

کاماندار تانريدان ديله ير ديلکک،
چوخ بؤيوک قصوردو اؤزونو اؤيمکک،
نادان گئينسه ده قيزيلدان کؤينکک،
عارف جرگه سينده يئر آلا ييلمز.

اولار لهله

آل - الوان بزمنیش وقارلی داغلار
زمستان فصلینده قار اولار، لهله.
بهار نفسیله گول آچار باغلار،
باغبانین آرزوسو بار اولار، لهله.

دونیا یا سیغیشماز سئون اور کله.
دوداقلاردا گزر آرزو، دیلکله.
چو غونلو، بو راتلی اثر کولکله،
عومور یوللاریندا قار اولار، لهله.

انسان طالعینده بئله دیر عادت،
گاه کدر بخش ائدر، گاه دا سعادت،
حقیقت اوزولمز، سونمز عدالت،
صداسی هر یاندا جار اولار، لهله.

زحمته آلیشان اولدو شیری - نر،
خالقینین نامینه گؤستردی هنر.
مردین آدی دیلدن - دیله سؤیله نر،
نامرد ائل ایچینده خوار اولار، لهله.

کاماندار یارلارین یار عاشیغیدی،
بیر کامل باغبانیدی، بار عاشیغیدی.
انسان بو دونیانین یاراشیغیدی،
قدرینی بیلمه سه عار اولار، لهله.

اولاندا

يوز ايل ياشايارسان كدرين اولماز،
حاققين نظرينده آدين اولاندا.
بىر غمدن، غُصّه دن خبرين اولماز،
خوش عملدن آغيز دادين اولاندا.

اۋترگىدى يامان گوندو، پىس گوندو.
حساب اوجاغيندان چيخان توستوندو.
حرام قازانچىندان قات - قات اوستوندو،
سوفره ن اوسته حلال جادين اولاندا.

حيات يوللاريندا دريندن دوشون،
اۋلچوسوز - بيجى سىز اولماسين ايشين.
دارا دوشسن اوزاق چكمز تشويشين،
اورك دوستون قول - قانادين اولاندا.

قلىبنى باغلاسان قادر آلاها،
قىشين يازا دۋنر گلن صاباها.
دوشمزن آمانا، باتمازسان آها،
حاق رسولا صلواتين اولاندا.

سایلماق انسانین معرفتیدی،
معرفت یولوندا حرکتیدی.
سخاوت دولتین برکتیدی،
آچیق الین، اعتقادین اولاندا.

عؤمر اندرسن، آهین، آمانین اولماز،
هر شره، بؤهتانا اینامین اولماز،
یوز دوستون اولسا دا دوشمانین اولماز،
اؤده بیر عاغیللی قادین اولاندا.

کاماندار، ارنلر سنه کؤمکدی.
یئرلری، گۆیلری یارادان تکدی.
سنه نور چيله دی، صیغال دا چکدی،
حاج أفندی پیر اوستادین اولاندا.

اولاندادى

عبادت انسانىن خۇرمىت تاجىدى،
 وارلىغا باش آيىب قول اولاندادى،
 يارادان «آتانى» گۆز گۆره دانماق
 «آتادان» خبر سىز، دىل، اولاندادى!

حالى يام دونيانىن قىل و قالىندى،
 بىزنىمىش ياشىلىندى، آلىندى،
 معرفت اۆلچولمور دونيا مالىندى،
 علمى، عقىدەسى، بىل، اولاندادى!

اختيار دىدىگىن بىزىر سىمىندە،
 بىرى سوار اولور بىرى ائىندە.
 آيدىن، گوندن، ياراداندان شىمىندە
 او ابلىس باشىنا چول اولاندادى!

چاللىش بو قورغودان اولما كىنار، ياد،
 دۆرد فصىللار ياراتمىرمى، معجزات؟
 تىمىز اورك، تىمىز وجدان، تىمىز آد،
 قلىبى حاققا دوغرو يول اولاندادى!

كاماندار حياتدان آلىدى درسىن،
 گول بىجرىن گر كى بارىنى درسىن.
 زىمىتە قاتلاش كى، آلاھدا وئرسىن،
 عدالت زىمىتە او جالاندادى!

اولدو گئتدی

بو چرخ - فلگین گردیشینه باخ،
گۆر نئجه بحرلر گۆل اولدو گئتدی.
ماحاللار داغیلدی، ائلر تالاندى،
يوردو ويران قالدی، چۆل اولدو گئتدی.

يواسی قان آغلار خانمانلارین،
آتالی، اوغوللو وورولانلارین.
شاخادا، بوراندا قیریلاتلارین
نالەسی گۆیلردە تول اولدو گئتدی.

اسدی قارا یئلر، اسدی یئتیردی،
نادانلاری وحشی یولا گتیردی.
یوز قان تۆکدو، نئجه میلیون ایتیردی،
تورپاقلار آلتیندا کول اولدو گئتدی.

جیحون شاهیدی دیر یوز مین آهلارین،
قانلی جلالدارین، غدار شاهلارین.
قرآنا باش آین پادشاهلارین
مایاسی جواهر، لعل اولدو گئتدی.

ايندى

ھانى اۈز عنعنەن، گۈزل عادەتەن؟
ھانى سۆز قەدرەتەن، مەلى سەنئەتەن؟
ھانى نر جەرأتەن، ھانى غەيرەتەن؟
مرد باشىنى ياد اۋنۇندە آى ايندى.

دۆرد يانىنى اجنەلىر آلىيدى،
اوغلۇنو، قىزىنى بىندە سالىيدى.
ايندى چارە بىر آلاھا قالىيدى،
سەنە قالان بىر آديندى، اۋيۇندۇ.

مەن دئىرىم سەن اۋزۇنە لايىق اول،
كاماندار تەك ايشلىرىندە سايىق اول.
اۋز دۇغمانى يادا ساتما، آيىق اول،
سەنەن خوش گونۇندۇ، گلە جىگىندى.

باغلىدى

علم ايجاد اولور باشين حۇكمويله،
زحمت الدن گلير، ائله باغليدى.
گۆيلره يورد سالىر انسان قدرتى،
يئنه ده چمنه، چۆله باغليدى.

سۆزه اوستون گلمز نه آلتون، نه زر،
مقامى گيلنجه دانيشما هدر.
كمالين اولسا دا عمانلار قدر،
اونون دا طالعى ديله باغليدى.

هم كامل اول، هم سانباللى اول، عاشيق،
سيناق ميدانيندا قالما دولاشيق.
يئرلى - يئرسيز دئيه جكلر "چال، عاشيق"،
عۇمورلو ك زحمتين تئله باغليدى.

مئيل انديب دولانما ميخانه لرده،
سنه ساتاشماسين ديوانه لر ده.
بولبول هئچ اۆترمى ويرانه لرده،
عشقى، اونسىتى گوله باغليدى.

جيحونون سۇزونو آختار، ايزله سن،
اوزاق اول آيريدن، دولان دوزله سن.
سنيين حۇرمتيني اۇزون گۆزله سن،
صنعتين حۇرمتى ائله باغليدى.

بو دونيا

دندىلر شاھلىغىن دئور يىلدى تاختى،
دندىم، آمان، شاھسىز قالدى بو دونيا.
مىليون قانلار آخدى، سارايلار يىخدى،
جوابىندا حاقسىز قالدى بو دونيا.

بھاردا باغچالار آچاندا گولو،
نغمە كار ياراتدى شىدا بولبولو.
چارە بولانمادى بىر لقمان الى،
خۇكمدارلار داشا چالدى بو دونيا.

گۈيلرە اوجالتدى خستە قاسىمى،
آينىنە گشىدىردى غم لباسىنى.
قوربانىن، عباسىن حكاىەسىنى
اۋزو غم سازىندا چالدى بو دونيا.

عاشىق عالمى ايران، تورانى گزدى،
ضاي اولدو گۈزلرى، جانىندان بتردى.
علسىگر هر سۈزە مىروارى دوزدو،
آخىر قايناغىنا آلدى بو دونيا.

شمکیرلی جمع ائتدی لعلی - گۆوهری،
بوزالقانلی، اسد دیلر ازیری.
عاشیق میرزه، خیاط میرزه زرگری
غم یو کویله یولا سالدی بو دنیا.

دده شمشیر ایلقاریندا دوز اولدو،
دلی داغدا صحبت اولدو، ساز اولدو.
شاعیر وورغون دونیاسیندان تتر اولدو،
زهرلی شربتدی، بالدی بو دنیا.

صادق، ممد عاشیقلیغین خانی ایدی،
خیندی ممد آوازین لقمانی ایدی.
عاشیق ایرضا شیرین، مهربانی ایدی،
اوستادلار ساچیم یولدو بو دنیا.

نتجه شاعیر جانلار کؤچوب فنadan:
نؤرس ایمان، تکلہ نوروز، آغاجان.
شاعیر نبی باج وئرمه دی بینادان،
کاروانی کسيلمز یولدو بو دنیا.

ایز قویدو دنیا دا چوخ حاتم - مثال،
 خسته عارف، حسن مجروح پور کمال،
 چوخ نادر تاپارسان علیارا تمثال،
 بولود تک بوشالیدی، دولدو بو دنیا.

قوشجو ابراهیمله، سؤیون ساراشدی (حسین ساراجلی)،
 کؤنوللر بزه دی، دیلرر دولاشدی.
 بیر اوزو آلتوندو، بیر اوزو داشدی،
 آنلایانا بیر زاوالدی بو دنیا.

دده امراه تتلی سازین شاهی ایدی،
 اون بیر تتل ده حکمتی ایدی، داهی ایدی.
 عارف مجلسینین سجده گاهی ایدی،
 ائله بیل کی، بیر خیالیدی بو دنیا.

دئمه بین کاماندار گؤز یاشین سیلیر،
 لعلین قیمتینی صرافلار بیلیر.
 منیم بو صنعتی یازیغیم گلیر،
 صنعتده امراهسز قالدی بو دنیا.

دوشنده

آغ گونون نازینی چکمگه نه وار،
متین لیک گركدیر دارا دوشنده.
واخت اولار باغچاندا بولبوللر اوتر،
دؤزمه‌لی سن انتظارا دوشنده.

دئمه بو دونیادا کیمین نه دردی،
کیم نه ییغدی، نه بشجردی، نه دردی.
او وار دا، دولت ده گلدی - گئدردی،
چتین اولار بختی قارا دوشنده.

قوجا دنیا نه یوکسه‌لیر، نه ائیر،
ننچه چؤهره‌لرین شعله‌سی سؤنور.
نه عالم دیشیر، نه دؤوران دؤنور،
ترلانین قسمتی سارا دوشنده.

گونش همین گونش، آی همین آیدی
فصللر دؤور اندیر، بهاردی، یایدی.
انسان عؤمرو بیر تملسیز سارایدی،
ویران اولار آه و زارا دوشنده.

زحمته آرخالان، دوشمه بنده سن،
 گؤزل آرزولارلا ياشا گونده سن.
 اوئسوز دا فلگين سيلمينده سن،
 ياشا دولوب جان آزارا دوشنده.

بلکه ده کمال دا درين اولارسان،
 آزالى گزرسن، سرين اولارسان ...
 گئدرسن، گلرسن، شيرين اولارسان،
 دوستلاريني آختار، آرا، دوشنده.

جيحون وورغونودور ائلين - ائلاتين،
 معرفت شهرينده هر احتياطين.
 شرطيني بيلمه سن بو شن حياتين،
 وای حالينا، دار مزارا دوشنده.

دونیادا

ائل تۆھمتی اؤلومدن ده آغیردی،
منم دئییب اوزون اؤیمه دونیادا.
ادب گۆزله ینی سانما فاغیردی،
غضب لباسینی گئیمه دونیادا.

کور قیگه دیمز نامردین بشی،
ائل تعصبی چکر مرد اولان کیشی.
خالقینین خئیرینه دوزلن ایشی
آرادا پل قاتیب آیمه دونیادا.

وار - دولت دئدیگین اساس شرط دئیل،
انسانلیق علمینه سن گؤستر مئیل.
آچیق قلبین اولسون، بیر ده شیرین دیل،
چالیش بیر کۆنوله دیمه دونیادا.

قضادان قاچانماز نر اوغلو نر ده.
شاد گونله ائکیزدی غم ده، کدر ده.
آنان آغلار قالار خئیرده، شرده،
ائلین آناسینا سؤیمه دونیادا.

جیحونون سؤزونو ساخلا یادگار:
هر گۆزل آرزونون خوش صاباحی وار.
سنین گوجون وارسا، اونون آهی وار،
ال آتیب مظلومو دؤیمه دونیادا.

دونيادا

دونيانين گىردىشى سىرلە دولودو،
هر گىنجه اوزو بير سىردى دونيادا.
ننچه روحلار ترك ائله بير بدننى،
ننچه لرى گوزور دردى دونيادا.

آدام وار، قرآندان آيه لر دئير،
كسدىگى چورگه سۇيوش ده سۇيور.
پاخىللىق قورد كىمى قلىبنى يئير،
نفسى بۇهتاندى، شردى دونيادا.

آدام وار، گوزموشم حاققى چاغىردى،
داشى داش اوستونه قويدو يوغوردو.
آدام وار، ميداندا يازىق، فاغىردى،
دالدادا پىلنگدى، شىردى دونيادا.

قوجا دونيا اولولاردان اولودو،
معجزه دى كهكشانى، بولودو.
آدام وار، خسىس دى، قارىن قولودو،
بير چورگه ساتار مردى دونيادا.

آدام وار، دۇيمادی يارادان حاقدی،
حلال، حرام نه وار تالادی، چاپدی.
بیر کۆنول ياپمادی، خزینە تاپدی،
آللاه بیر جان اوڭدو وئردی دونیادا.

بیر شاه قیزیلدان سارای تیکدیلر.
زردن، زئرجددن ناخیش تۆكدولر.
آخیردا بش آرشین آغا بوكدولر،
طاماح اۆز ایشینی گۆردو دونیادا.

ائیلە، آی کاماندار دده، ياخشیلیق،
باخما کی، بیلن دؤی گده ياخشیلیق.
کیم کی يامانلیغا ائده ياخشیلیق،
دئیرلر نر اوغلو نردی دونیادا.

دَير

اينجىتمە دوستونو، دوست دئىگىم كس،
عارفلر ائشىدر، اون آيا دَير.
غۇموردن سوۋۇشان ھەر بهار - يازىن
خاطره آنلارى مېن آيا دَير.

يامان دئىھ، آرالىقدا سۆز اولار،
يوز اۋلچىرسن، بىر بېچىرسن، دوز اولار.
شاعىرلردە اوزاق گۆرن گۆز اولار،
جوانلىق دۋوروندى گون آيا دَير.

بىلىرم، وظيفە ھۇنرلى بولدى،
چوخلارى بو يولدا سەن دوست اولدى ...
دئىمىرم ھەر شىيى حل ائىدىن بولدى،
دوستا قورىان دئىمك مېن آيا دَير.

كاماندار بللىدى ائىل آراسىندا،
گىلىنى وار سۆزونون ھەر مىجراسىندا.
اىستىكلى دوستلارنىن اۋن سىراسىندا
دوستون بىر اوغلاندى، دونيايا دَير.

دیلیم

نه دئدین کی، دوستوم اینجیدی مندن،
سن کی معرفتده حاجی سان، دیلیم.
عارف مجلسینده، ائل ییغناغیندا
آلیسان قیزیلدان تاجی سن، دیلیم.

بیر کؤنول دوستونلا ساواشین اولدو،
سیررینی آچمادین، سیرداشین اولدو.
کیمه کی دوست دئدین، قارداشین اولدو
باجی یا سؤیله دین باجیسان، دیلیم.

هردن غره له نیب اؤزونو اؤیمه،
ناطاراز دانیشیب رسمینی آییمه.
چالیش بیر کیمسه نین قلیینه دیمه
سنه دئمه سینلر آجی سان، دیلیم.

دئمه کی، جوتلوک وار بیر - بیرین اؤدر،
اتندیگین نقصانلار باغیریمی دیدر.
بؤهتان اوجاغیندا کوندن کوت گئدر،
ناحاقدان قیزدیرما ساجی سن، دیلیم.

سن

قورخمورام سؤزونو عاقیللر دنمز،
بونو درک ائيله ییب گرک یيله سن.
منم لیک انسانی بدنام ائيله یر
چوخ دم وئرمه او قدح سیز دیله سن.

درسین آلمانلار کامل اوستاددان،
یوز ایل ده دولانسا ناداندیر، نادان،
یثرلی - یثرسیز کویله ینده اوجادان،
دئینده وار: «بیردنه سن، لهله، سن».

احسن سنه، وارمیش شعر قوشماغین،
آستا یثری سیندیر ارسان باشماغین.
گولمه جه سن، نیه لازم جوشماغین،
طوفان قوپار، غرق اولارسان سنله سن.

اوستادلاردان قالیب بیزه یادگار،
صنعتکار یولونو ساخلار صنعتکار.
یول ارکاندان چوخ اوزاقسان، چوخ کنار،
دوز - چؤرگه کم باخانسان، کله، سن.

کاماندارام ساتیلما رام شؤهرته،
قوی ساتقینلار قارشى گلکسین نفرت،
کلمه لریم سنی سالسا حیرته،
چوخ گومان کی، آغلا یاسان، گوله سن.

عشقینه

گۆزلر گول تاخار زولفون آغینا،
گۆزلیک عشقینه، تئلین عشقینه.
باغبان وورغون اولار گول بوداغینا،
بولبولون عشقینه، گولون عشقینه.

گۆزلر یوردودو وطن تورپاغی،
غیرت میدانیندا یانیر چیراغی.
قادین وار، یاراشیر کیشی پاپاغی،
کیشی وار، گۆل اولور سئلین عشقینه.

شهرت عاجز قالار دوشنده دارا،
او غمه، محنته تاپیلماز چارا.
انسان بیر - بیرینین احوالین سؤرا،
ال الی یومازمی الین عشقینه.

انسان گرک اعتباردان دؤنمه سین،
یاش اؤتدو کجه اؤز فصلیندان ائتمه سین.
قالا ائل او جاغین، قویما، سؤنمه سین،
گوللوگون عشقینه، کولون عشقینه.

مرد اوغوللار هر واخت اویاق اولسونلار
خطا - بالالاردان اوزاق اولسونلار.
ائلین اولادینا دایاق اولسونلار،
ماحالین عشقینه، ائلین عشقینه.

قالاجاق

ھايات اۆزۈ بىر مەكتەبى قانانا،
عاقل لىرىن يادگارى قالاجاق.
كىم اويسا بۇھتانا، شرە، يالانا،
غۇمرو بويۇ ذىللى وارى قالاجاق.

طەبىئەت آساجاق قەلبى خاينى،
اوخون آتەب، گىزلىشە دە يايىنى.
ھەر كەس دە آلاچاق اجىر يايىنى،
نەتىجەدە آھ و زارى قالاجاق.

ۋەزىفە "كامل لىك" سئۈير دونىادا،
بۇ جۈتلۈك بىر يىئردە ۋەدەت يارادا
شەخسەت، مەرفەت اولسا آرادا،
خۇرمەتدەن ياپىدىغى بارى قالاجاق.

نادانى گۆرۈندە سورۇش، چىرىق سەن:
فەرىدون سەن، يا جەمەشەيدەن، نەچى سەن،
اونلار آپارمادى بىرچە ذەرەدەن،
دونىانەن سەنمە وارى قالاجاق؟

خزینه، دینه دولودور آنجاق،
تورپاق وئریب، تورپاغین دا اولاجاق.
فانی دنیا بوشالاجاق، دولاجاق،
دیشمه ین اؤز قراری قالاجاق.

بختیار او کسدیر، دئیر کاماندار،
اونون هر ماحالدا اورک دوستو وار.
پیس اولماز بیر قدر اولسا دولت - وار،
انسانلارا خوش گذاری قالاجاق.

قالدى

دونيلا يولا سالدی چوخ جنگاوری،
تاریخده اونلاردان بیر آزی قالدی.
مردین آدی اولدو دیلرلر ازی،
نامردین تۆهمتی، دینازی قالدی.

نئچه عصر کئچدی، نئچه یاز فصلی،
یئنه هارای چکیر کرمله اصلی.
اصیل وار، مین آرخا دولاندی نسلی،
نسیل وار، نه ایزی، نه تۆزو قالدی.

آیریلیق حسرتی غمدن اود آلار،
بو درده بلددی ائلر، اوبالار.
"آرخا هارای" دئدی عاقیل بابالار،
قارتال گۆزلرینده مورازی قالدی.

آنالار لایلامدی، آتالار سۆزوم،
اونلارین یولودور جیغیریم، ایزیم.
ییغیلدی سینهمده سۆز دوزوم - دوزوم،
دومانی چکیلدی، آیازی قالدی.

قلبیم گنج لیگیندن دؤیونور دارد،
دئدیم گؤروشریک بیز ایلک بهاردا.
عاشیق کاماندارین غربت دیاردا
خان تبریزی قالدی، آرازی قالدی.

قوجا دونیانین

عصرلر یاشیدی، تاریخ یادداشی،
ایللر ایلمگی دی قوجا دونیانین.
میثلی دَییرماندی، آلمازدیر داشی،
گۆیلر الگی دی قوجا دونیانین.

قار الهیر، اوجا داغلار گۆرونمز،
اثل - اوبالار، آغ اوتاقلار گۆرونمز.
قاپیلاری دؤیر، باغلار، گۆرونمز،
اجل کولگی دی قوجا دونیانین.

گۆرونمز بزه نیب یاللی کئچنلر،
زومزومه لی بولاقلاردان ایچنلر.
او اینجه چیچکلی گوللو چمنلر
سیرلی کؤینگی دی قوجا دونیانین.

کۆهلنینه ده سوارینی گولدورن،
میدانیندا ایلقارینی بیلدیرن،
چکیب ییخان، آسیب - کسن، اۆلدورن
ووران بیلگی دی قوجا دونیانین.

او گولنده گۆیلر نورا بله نر،
عرش دن تور باغا زر سَپَله نر.
اٹله نعره چکر، یثر سیلکله نر،
حاق وار دئمگیدی قوجا دونیانین.

پلنگک اویلاغینی سارا آلدیران،
انسان شرفینی گۆیه قالدیران،
عاقبتی گولونج حالا سالدیران
چرخى – فلگى دى قوجا دونیانین.

کاماندار شوکر ائدیب شربتین ایچیر،
چوخو وارا گۆره جانیندان کئچیر.
گونده مین انسانی کامینا چکیر،
بو، سون کلگی دى قوجا دونیانین.

گۆردوم

گردیشی - دؤورانا قیلدیم تاماشا،
چوخلاری گلیمشدی آمانا، گۆردوم.
کیمی ساریلیدی زره، داش - قاشا،
کیمی اومید باغلار گومانا، گۆردوم.

کیمینین هوسی دولت - واردادی،
کیمینین قسمتی دوشوب، واردادی.
دونیانین صفاسی بختیاردادی،
بختی کم مجنونو دیوانا گۆردوم.

کاماندارام، هر ماحالدا وار آدیم،
ائله گرک اولدوم، ائله یارادیم.
دولاندم دنیانی، گزدیم، آرادیم،
یوردوما خوش گلیب زامانا، گۆردوم.

گۈرۈنۈر

عالىملىك، انسانلىق مېندە بېردە دى،
يۈز «مىم» دە بىر ذرەسى گۈرۈنۈر.
انسان - عاليم اولماق بۇيۇك ذىرۈەدى،
او ذىرۈەدن يىر كۈرەسى گۈرۈنۈر.

اينجەدن اينجەلى، ظريفدن ظريف،
معرفت باغىندان مېن جور گۈل درېب،
نادر استعدادى طبيعت وثرېب،
قدرتېندە نر قوۋەسى گۈرۈنۈر.

چاشقىنلارنى يىرىندە جە ايلەين،
يۈزلەرلە عالمى، عاليم ائىلەين،
ھر فىكىردە يىنى حىكىمت سۇيلەين
يىنى دۇۋرون فلسفەسى گۈرۈنۈر.

مرگب علمىنېن ماھىر آچارى،
دەدە عىلگىرىن جىناس قاطارى،
نظامى بابائىن شاھ خىزەدارى
بەگىندە مقبرەسى گۈرۈنۈر.

مىجلىسە نور سېن، گۈزە فىكىر وثر،
منطقە فىكىر وثر، سۇزە فىكىر وثر،
آي كاماندار، گۈلر اوزە فىكىر وثر،
گىنج نىسلىن تربىەسى گۈرۈنۈر.

(ائل عاشیغینا نصیحت)

گرک

کیمسه آرخالانیب زیل گلن سسه،
شرط دئیل کی، ائله "هئی" له سین گرک.
ائل عاشیغی باتمان گلر مجلسه،
آغیر دورسون، آغیر سؤیله سین گرک.

واجبدی جمع اولا هوشو، کمالی،
خفیف تبسم له گوله جمالی.
کینی - کدورتی، هر احتمالی
خیالیندان کنار ائيله سین گرک.

گاهدان بیر آلیشیب، گاهدان سؤنمه سین
گاهدان یئرسیز سوزوب، یئرسیز دؤنمه سین،
بیر غالانیب، قانادلانیب چؤنمه سین،
قامتینی گولونج ایمه سین گرک.

تلخک لیک اندرمی ائلین آناسی؟
بئله یونگول لوگون وارمی معناسی؟
اوستاددا گرکدیر عار نشاناسی،
اینجه آلتینی دؤیمه سین گرک.

سىنچىلىمىش شىعرلار
صنعتكارىن معرفتى سۆيلىەنر،
انسانىلىغى، لىياقتى سۆيلىەنر،
ئاتل ايچىندە حرىكتى سۆيلىەنر،
اۋزونو ھىچ زامان اۋىمەسىن گررر.

كاماندارام، آغىر داغلار آشانام،
نە بودرە يىب، نە يولومو چاشانام،
كامل اوستادلاردان واردى نشانام،
نصىحتىم قىلبە دىمەسىن گررر.

مرحمتیندن

ائله یومشالمیشام، موما دؤنموشم
من بو زمانه نین مرحمتیندن.
الکدن النمیش اوتا دؤنموشم
ایستکلی دوستلارین کرامتیندن.

پریشان بیر کؤنلو اویماق اولورمو،
واختسیز دار مزارا قویماق اولورمو.
انسان یوز یاشاسین، دویماق اولورمو
سحرلی دونیانین طراوتیندن.

عوضسیز ساییلان رستم زالدیمی،
بو گون نسلمیزه بیر مثالدیمی.
قوجا دنیا بوشالدیمی، دولدومو،
یئنه گول قوخویور حرارتیندن.

اقلیم وار، عؤمرونده بیر دفعه گولمز.
اقلیم وار، بهاری ایلدن اوزولمز.
یوز مین عالم گلّه، باش آچا بیلمز
گردیشی - دؤورانین مهارتیندن.

قىزىلدىن اولسا دا يانان چىلچىراق،
شاھىن گۈزلىرىنە پاى اولدۇ تورپاق.
بىر اوۋۇچ تورباغىن حىكىمىنە باخ،
اوستوندور گۈللىرىن زىارتىندىن.

كاماندار اولماغىم بۇيوك فطرتدى،
تەللى سازىم كۈنللىرى تىترتدى.
ياشايدىن دونىيادى، بىر دە صنعتدى،
كەچسە سىناقلارىن اسارتىندىن.

نه وار کی ...

حاققا آغیز بۇران باتدی سنلله،
گوناه اؤزوندهدی، حاقدا نه وار کی.
جاوانلیقدا ایتکین دوشوب چؤلله،
قوجالیقدا گلن باختا نه وار کی.

آتالار سؤزودور، قازانان یتیر.
ایلمز داغلاری سخاوت آیر.
ذره وار، معناسی ماحالا دیر،
معناسی اولمایان چوخدا نه وار کی.

هجوم چکن عدالتسیر اوردولار
بیر لقمانا اوخلا یارا ووردولار.
سونرا دؤنوب احوالینی سوردولار،
ضربه او سؤزدهدی، اوخدا نه وار کی.

انسانا زینتدی عؤمرون بهاری،
بهارا زینتدی باغلارین باری.
چوخ دا اوجوز توتما دولتی، واری،
وار حیات دئمکدی، یوخدا نه وار کی.

دۋوران اۋز حۇكمونده اۋلوم قوخويور،
زمانه باطنده كفن توخويور.
تاخت وار فلگه ده ميدان اوخويور،
گونده بيرين آتان تاختا نه وار كى.

جىحون وورغونودو حاق گردىشى نين،
درين بىليب اوزاق گۇرن كىشى نين.
اختيارى الدن وئرن كىشى نين
كنجه جكك باشينا نوختا، نه وار كى.

نییه ساییر

غریبه دی، اوز سوز قاتیق ساتانلار
چومروک متاحینی یاغ نییه ساییر؟
چوغوللوق ائيله ییب آرا قاتانلار،
حیله گر ایشینی چاغ نییه ساییر؟

درویش کوشگولونو آسیب چیننه،
یولا دوشور هارا گلدی بشیننه.
قاییدان قوؤولور گلگیر عشیننه،
اثل یانیندا اوزون آغ نییه ساییر؟

عاشیقلیق علمینده چوخ داباز دوران،
پول وئریب آدینا شعر یازدیران.
اؤز الیه اؤزونه قییر قازدیران،
بو اؤلموش اؤزونو ساغ نییه ساییر؟

تولکو حاجا گئدیپ یولدا قالاردی،
هر نه تاپسا گؤدنییه سالاردی.
بایقوشون مسکنی خارابالاردی،
گولشن باغجالاری باغ نییه ساییر؟

جیحون اسیب - جوشور سازدان اؤتری،
بولبول فرحله نیر یازدان اؤتری.
قارغا قاریلدا بیر قوزدان اؤتری،
قوشقاری اؤزونه داغ نییه ساییر!

ها دالا قالدین

انسان جرگه سینده چالیش بودره مه،
بودره دین یولداشدان ها دالا قالدین.
حیات یوللاریندا، اسیب - تیره مه،
تیره دین ساواشدان ها دالا قالدین.

انسان یارانیدی زیتدیر یاشا،
لایق دئیل بیر - بیرله توققوشا،
اٹله کی، ایلشیدین ناشی نقاشا،
گؤزل قلم قاشدان ها دالا قالدین.

بیر مثالدی، آتالاردان قالمادی،
خوشبختین قسمتی، قیزیل آلمادی.
قاپین آچیلمادی، سوفره اولمادی،
حورمتدن، تای - توشدان ها دالا قالدین.

پاخیللیق، چوغللوق ائيله مه باجار،
ائيله سن یثرینی سؤیله ییم آشکار،
وئیل دره سینده بیر قارا داش وار،
دوشدون، همین داشدان ها دالا قالدین.

دولان بو داغلاری گول دره - دره،
مثیل ائتمه پیسلیگه، قاریشما شره.
قوتده، قدرته بنزرسن نره،
یاش کی اؤتدو، یاشدان ها دالا قالدین.

قازانارسان جیحونو سن آنلاسان،
باشقاسی یانارمی اونا یانماسان؟
اگر بو صحبتدن بیر شی قانماسان،
کوت بشین بیر یاشدان ها دالا قالدین.

یاخشی

عاقل لر یاخشی یا یاخشی دئییلر،
زاییل لار دئیرلر یامانا یاخشی.
هاواجات پوزولماز هماهنگ اولار،
تار دوستلوق ائيله سه کامانا یاخشی.

زحمتله مُرادا چاتان دیشمز،
ایمانی دینارا ساتان دیشمز.
زامان دیشسه ده مکان دیشمز،
زامانا گله یدی مکانا یاخشی.

سوزگون باخیشینلا سوزگون اولارسان.
دوغرو درد الیندن اوزگون اولارسان.
هر عهدی - پیمانانا دوزگون اولارسان،
اگر قوللوق ائتسن ایمانا یاخشی.

کاماندارا کؤمک ارندی، پیردی،
عبادت اهلینه ایمان ذیکیردی.
مذهب آیریدیرسا دینیمیز پیردی،
باش آیریک قیزیل قرآنا یاخشی.

یاخشیدی

هر چیچک بیر دردین درمانی دیر، بیل،
دئمه لاله ندیر، سوسن یاشخیدی.
هر سئوہنین اونسیتی بیر دئیل،
ناز اندیب یاریندان کوسن یاشخیدی.

قلبی دوز، کؤنلو دوز دیلین اولسا دا،
حاقسیز، عدالت سیز طولوم اولسا دا،
آییلمه نامرده، اولوم اولسا دا،
مردین کؤلگه سینه "کوسن" یاشخیدی.

یوز ایل یاغا ذیروهلردن قار آشماز،
بؤهتان دئمه، سنه خئیر کار آشماز،
غیبت ائتمک کیشی لیگه یاراشماز،
حقیقتی اوزه دئسن یاشخیدی.

دولانماق هاوالی، گزمک هاوالی،
گئیرر باشینا چوخ قیل و قالی.
دونیا دا قالا جاق دونیانین مالی،
طاماحدان آرانى کسن یاشخیدی.

قدرىنى بىل، جاننا سالما آزارى،
اوزاق گىتتىمىز تىرقى نىن بازارى.
طالعىن وئىردىگى دولتى، وارى،
عاغىللا، كىماللا يىشنى ياخشىدى.

شەن حىياتى سۆيىن دە وار، اۆيىن دە.
گولۇن دە وار، غەم لىباسى گىيىن دە.
دىل بۇدۇرەيىپ، ياخشى يا پىس دىيىن دە
وچدانى قان - تىرلە يۇسان ياخشىدى.

دۇز دىشنى، سۆز دۇشمۇز اۆز كىرىندىن،
گۇنىش اۇدۇنان اوينار، كۆلگە سىرىتىن،
بىر كىلمە طەنەلى سۆز ائىرىندىن
جىيىن تىك تىترەيىپ اسنى ياخشىدى.

یارانیب

لذتلی بال دادان بو قوجا دنیا،
ازلدن قارالی، آغلی یارانیب.
مینى کۆچ ائيله ییر، مین بیری گلیر،
خارابالی، باغچا - باغلی یارانیب.

باخدیم کهکشانا، کاروان قیرانا،
گۆیلر زینتیته یوخدو بهانه،
ائله بیل کی، گلمه بییمیش جهانان،
نه رستم زال، نه کوراوغلو یارانیب.

عاشیق کاماندارام دیلک ایسترم،
آغلار گۆزلریمله گولمک ایسترم،
اؤلومه بیر چارا بيلمک ایسترم،
دندیلر قایسی باغلی یارانیب.

يۈخدۇ

دئىيرىم نامردى دۇيەسن گرگ،
نىيە اينجەلىكدن خبرى يۈخدۇ؟!
ھەر يىردە قلىنە دىيەسن گرگ،
كۆنلۈندە ياخشىلىق اثرى يۈخدۇ!

يىنادان آيرىدى ايوان - اوداسى،
ايچسە اثر ائتمز عشقىن باداسى،
شردن - يامانلىقدان گلير صداسى،
اونا گۆرە بوندان بىترى يۈخدۇ.

كاماندار سۆزونون اولماز خطاسى،
كۆنلۈ چوخ گىنىش دىر، آسلان ياتاسى،
نادانلىقدى، نامردلىگىن آتاسى،
داھا غىرى يازى - قەدرى يۈخدۇ.

یوخسا هنج شئیہ دیمز

دونیا دا یارانمیش هر بیر انسانین
لیاقتی یوخسا، هنج شئیہ دیمز.
دوست قلیینه دیلله ملهم اولانین
سعادت یی یوخسا، هنج شئیہ دیمز.

ایستر جلال اولسون، ایستر سه جمال،
بوی - بوخون، یاراشیق، عاغیل، پور کمال،
حؤرمتمین ساخلا سین بوتون ائل - محال،
خوش نیتی یوخسا، هنج شئیہ دیمز.

چاتما قاشلار سورمه له نسین یای کیمی،
گول جمالی بدیر له نسین آی کیمی،
گؤزل اولسون، زولیا یا تای کیمی،
معرفتی یوخسا، هنج شئیہ دیمز.

کرم کیمی یان سین، آغلار دولان سین،
بولبول نئجه گزیر باغلار، دولان سین،
کامل صیاد اولسون، داغلار دولان سین،
حسیناتی یوخسا، هنج شئیہ دیمز.

حكىمتلى سۆزۈندىن ئىللەر دۇيماسىن،
قىسمىتىدە خىزىنەلەر اويناسىن،
وار - دولتى آشىب - داشسىن، قايناسىن،
سىخاوتى يوخسا، ھىچ شىئە دىمز.

ھاياتدا آن عزيز آتا - آنادى،
سودو بىر يانادى، كۆك بىر يانادى.
يوز اولسون بىر نىلىن قولو - قانادى،
اونىيىتى يوخسا، ھىچ شىئە دىمز.

گۆزل عاليم اولسون، گۆزل بىستە كار،
گۆزل شاعىر اولسون، گۆزل سىنعتكار،
گۆزل عاشىق اولسون، اىستر كاماندار،
شخصىتى يوخسا، ھىچ شىئە دىمز.

قوشمالار:

ب- گۆزلله مەر

اوخو

عاشيق، ايلهاما گل، مجلس اويانسین،
دیوانی، تجنیس دئی، حزیندن اوخو.
اوستاد علسگردن، خسته قاسیمدان،
داستانلاردا اولان دؤزومدن اوخو.

دئی شاعیر نبی دن، تکلہ نووروزدان،
شاعیر آغا جانندان، شاعیر کنیازدان.
شاعیر زلیمخان تک جوشقون آوازندان،
دده میز امراھین سازیندان اوخو.

دئی علیار معلیمین شیرین دیلیندن،
حسن معجروح نثجه کوسدو گولونندن.
بیر خبر وئر لئرب الدینلی ائلیندن،
شاعیر ابراھیمین سؤزونندن اوخو.

وورغونو ائللردن سور، آن، اونوتما،
عثمان ساریولکلینی بیر آن اونوتما.
دیلینده ازبردی قرآن، اونوتما،
ککشه لی عثمانین اؤزونندن اوخو.

باشی آغ چالمالی اوجا داغلارین،
لیلپارلی، یارپیزلی تر بولاقلارین،
بیزیم قارا خاجین، گۆی یایلاقلارین
شئھلی چمنیندن، دوزوندن اوخو.

ذیروده قارتالین مغرور سسیندن،
یثرده کۆهلن آتین کیشمه سیندن،
طرفه گۆزللرین گولوشمه سیندن،
اوغرون - اوغرون باخان گۆزوندن اوخو.

صیاد ال چکرمی بئله پشه دن،
لاله دن، نرگیزدن، تر بنؤشه دن.
سکیب قایالاردان، کنچیب مئشه دن
خینالی ککلیگین ایزیندن اوخو.

ندیر اؤزون بیزه بئله ایسته دن،
هاوادیرمی، کبابدیرمی مست ائدن.
چوبان قارداش کاریخیبدی توستودن،
یانار اوجاغیندان، کۆزوندن اوخو.

دوماندا آت مېنى داغلار قىزىندان،
پۇرتموش اوشاقلارنى شېلا گۇزوندن،
خانېم نەنەلرېن كۆرەمزىندن،
نۇروندان، شۇروندان، اوزوندن اوخو.

آرامسىز ياغىشلار ياغاندا نارېن،
شېلەنر قوناغى آلاچىقلارېن.
ساغدا يوخا سالان گول ياناقلارىن
اېستى چۆرگىندىن، دوزوندان اوخو.

خىيالىن نظر سال بىندە - برەيە،
انصافدىرمى گۇزل جانلار چورويە.
كئىچىن گونلر بىر دە گلەز گىرىيە،
بعضىنى يادا سال، بعضىندىن اوخو.

بىر نصىحت دىسىن عاشىق كاماندار:
ھەر اوزە گولنە آلدانما زىنھار.
اوركدن صفتە اينجە بىر يول وار،
قلىبن پاكلىغىنى اوزوندىن اوخو.

ایچینده

سنه جان دئیشم، آذربایجانیم،
دیتیم - ایمانیم سان دینلر ایچینده.
هارددا دارا دوشسم قاینایار قانیم،
اونوم سنه چاتار اونلر ایچینده.

صنعت میدانیندا قورولوب خانام،
بیر سازیم - سۆزومدو باریم - بارخانام.
من سنه باغلی یام، مهربان آنام،
میلیونلار ایچینده، مینلر ایچینده.

عاشیق کاماندار ی هردن یاد ائله،
ان گۆزل گونلرین اؤنده دیر هله.
باکیم لا تبریزیم وئرسین ال - اله،
مین یاشا خوش آیلا، گونلر ایچینده.

تئلى سازدادى

سۆزلە بەرەلەنن قوجا دونيانىن
عشقىنىن ھاۋاسى تئلى سازدادى.
صفالى باغلارنىن، اوجا داغلارنى
تصوىرى، بوياسى تئلى سازدادى.

دەدە قورقودومون گۆينەين سسى،
اولو بابالارنىن غم شىكىستەسى،
تئلى دورنالارنىن حزين نغمەسى،
بولبولون نواسى تئلى سازدادى.

قدرتى گوجلۇدور انسان باغلىنىن،
حياتا باغلىنىن، ذاتا باغلىنىن.
مىصرى قىلىنچ چىكن قوچ كور اوغلونون
نەرەسى، غوغاسى تئلى سازدادى.

يانان كىرملرىن، سۇنن شاملارنىن،
اۋلۇملە چارپىشان قهرمانلارنىن،
كىتابلار باغلانان مىن داستانلارنى
عالمى، دونياسى تئلى سازدادى.

وطن محبتی، ائل محبتی،
دوستلوق محبتی، کۈنول حسرتی،
اوستاد نصیحتی، سۈزون قدرتی،
هر دردین داواسی تئلی سازدادی.

ذیروہلی داغلاری آشیب صداسی،
غزیر، فیکرتین صنعت دونیاسی،
کۈنوللر فتح ائدیر هر سیمفونیاسی،
اونون دا مایاسی تئلی سازدادی.

عاشیق کاماندارام، دئدیم هر زامان:
سازین حکمتینی ناداندی دانان.
گئجهلر یوخوسو گۈزونده یانان
آنالار لایلاسی تئلی سازدادی.

داغلار

یا یلاغی عطیرلی، گوللو، چیچکلی،
سینه سی سال داشلی، قایالی داغلار.
اویلاغی چتیرلی، باللی، پتکلی،
هاواسی سحرلی، سایالی داغلار.

مین درده درماندی هر گولوستانین،
قاینار بولاقلارین آبی - لئیسانین،
سن جاه - جلالی سان قوجا دونیانین،
بیناسی قدرتدن مایالی داغلار.

یاز اولاندا چایلاقلارین بولانار،
یوردان - یوردا اوجاقلارین قالانار.
اتگینده آغیر ائلر دولانار،
ذیروه سی بولوددان بویالی داغلار.

سنده مجلس قوردوم جوانلیق واختی،
آخان شلاله لر قلیمه آخدی.
قوجالیق دردینین درمانی یوخدو،
قؤور اندیب یارالار هوی آلی، داغلار.

بیر یولدادی آغلایان دا، گولن ده،
انسان مقدس دیر قدیر بیلنده.
عاشیق کاماندارین بهار گلنده
سنسن فیکری، ذکر، خیالی، داغلار.

سازيمدا

بولبول اويونمه سين اوز نغمه سيله،
نغمه لر يارانير تتللى سازيمدا.
او، جهجه وورورسا گوزل سسيله،
حكمت وار منيم ده خوش آوازيمدا.

يئتيشير باغيمدا نار دؤنه - دؤنه،
اوزور بوداغيندان يار دؤنه - دؤنه.
تؤكور زمستانيم قار دؤنه - دؤنه،
قيشيم دا الواندى، بهار - يازيم دا.

آزاد قوشلار يوواسيندا بالالار،
شن حياتدان اوزاق دوشسون بالالار.
غم - كدر بيلمه سين كۆرپه بالالار،
جيحونام، چاغلاسين قلم يازيمدا.

قاردی

قیشین دا اؤز حوسنو، اؤز عالمی وار،
هر یانی چؤوقوندو، بوراندی، قاردی.
گوموشو گؤلرده اوزو سونالار،
سای سیز یاشیل باشلار قاتار - قاتاردی.

اوچور قوبا قازلار بوردا دسینن،
مارالار هورکوشور گولله سسیندن،
کوریان مئشه لرین زومزومه سیندن
بوردا مورگو ووران نازلی بهاردی.

درین بیر اویغویا دالیبدی بهار،
اونون هر مئشه ده مین یوواسی وار،
نوروز گولو آچار، اودا اویانار،
بو عادتیی قویان پروردگاردی.

اوزون گئجه لری سیرله دولودو،
آیلارین، ایللرین عؤمور یولودو.
بو دنیا قُدرتدن ائله اولودو،
ازلدن حکمتدن حکمتی واردی.

کاماندار! هر سؤزده بیر معنا آرا،
قیشدا بهار گلیب شوخ اورمانلارا.
حیاتی درک ائدیپ قاروایانلارا
عؤمورون هر فصیلی دولتدی - واردی.

گۆرموشم

هر فصیلین دونیاسی وار آیریجا،
بولبول اوتر بهار - یازدا گۆرموشم.
ایللر بویو بوینو بو کوک آیریجه،
نازلی بنۆشه نی نازدا گۆرموشم.

اصل گۆزل اولان اؤزونو اؤیمز،
گۆزلیک تاجینی شهرته آیمز.
عؤمور وار بیر ایلی بیر گونه دیمز،
یوز ایلی بیر شهلا گۆزده گۆرموشم.

گۆزل متین اولار ائللین گۆزونده،
گول آچیلار صحبتینده، سۆزونده.
معرفتدن حیا گرک اوزونده،
عصمتی، حیانی اوزده گۆرموشم.

دؤورانی وار جانانین دا، جانین دا.
حؤکمو اولوب سلطانین دا، خانین دا.
گۆزللر یارانیب مَلکک دؤتوندا،
ترلان اوغوللاری دوزده گۆرموشم.

چوخ توپلار کئچیریب عاشیق کاماندار،
یالنیز صاف محبت اولور بختیار.
هر گۆزلین اؤز دونیاسی، عشقی وار،
من عشقی می تئلی سازدا گۆرموشم.

گۈزۈل

قىيقاچى باخماغىن جان درمانىدى،
آ موشكول دردىمىن چاراسى گۈزۈل.
قىسمى بىخش ائىدىن كرم كانىدى،
ياخىندى كۈنۈللر آراسى، گۈزۈل.

خان اولارام بىزە تشرىف كىتىرسىن،
بىئۈشەسەن، قىزىل گۈلسەن، عطىرسەن.
مەن آغلارنى بىر مورادا يىتىرسەن،
اولارسەن قىلىمىن پاراسى، گۈزۈل.

كاماندار حىراندى او آل ياناغا،
پىالە گۈزۈلرە، قايماق دوداغا.
شىرىن جانى ائىسىم سەن صداغا،
ساغالار سىنەمىن پاراسى، گۈزۈل.

گۆزلدیر

آغ چالمالی اوجا - اوجا داغلارین
او چووغونلو بوران - قاری گۆزلدیر.
گۆی یایلاسی، شاهین - شونقار اویلاغی،
قارتال باخیش قایالاری گۆزلدیر.

یاز اولاندا یوز مین جانلار اویانیر.
یال - یاماجلار قیزیل رنگه بویانیر.
اتگینده آغیر ائلر دایانیر،
اویماقلاری، اویالاری گۆزلدیر.

فلک بوردا گۆزلیگه دوڭ بیچیر.
چؤل قوشلاری ایرماقلاردان سو ایچیر.
کۆچ گلنلر دیه سینه یثر سنچیر.
گردن چکن مایالاری گۆزلدیر.

تر گوللری اینجه لیکله اوزرلر،
کاماندارام، چوخ درمیشم ازلر.
چمنزاردا صف چکبیدی گۆزلر،
گۆزللرین نوالاری گۆزلدیر.

يازىرام يازماسام اولماز

منه گۈزللردن ياز دئىن كۈنول،
گۈرندە يازىرام، يازماسام اولماز.
سىيە تىللرىنى بياض گۈردە
سۈرندە يازىرام، يازماسام اولماز.

طبيعەت چۈخ سۇير زىر بىنۇشەنى.
يارا سىن تحفە وئىر، دىر بىنۇشەنى.
بىر جە - بىر جە توتوب تىر بىنۇشەنى،
دۈرندە يازىرام، يازماسام اولماز.

گۈزىللىرلىكلىدى يىرىن اوستوندى،
سۇيرە چىخار جان آلمانغىن قىصدىندە.
شاھمار زولفو چىن - چىن ائىدىب دىستىندە
ھۈرندە يازىرام، يازماسام اولماز.

كۈنول وئىر ايلقارىنا تسلىلى.
بىر داياقدى دىلدارىنا تسلىلى.
سىيغال چىكىپ، يار، يارىنا تسلىلى
وئىرندە يازىرام، يازماسام اولماز.

گۈزىل آلالە، گۈزىل تانرى قوراندى.
گۈزىللىرىسىز بو گىش دونىا وئىراندى.
كاماندار دا گۈزىللىرە حىراندى،
گۈرندە يازىرام، يازماسام اولماز.

قوشمالار:

ج - شكایت نامه لر

آتینا

یئنه گۆی اوزونه چؤیسودو دومان،
بیر جوان ساریلدی اجل آتینا.
آنالار قلیینده اینلهدی کامان،
یوکسلیدی گۆیلرین یئددی قاتینا.

ماتمه غرق اولدو اوبالار - ائلر
تاریما چکیلدی اورکده تئلر،
دونن بولبول کیمی دانیشان دیلر
بوگون تابوت گلدی عمارتینه.

چارخین گردیشینده بو نه هنردی؟
ساخلا بیر نامردی، اۆلدورور مردی.
دونیانین بو درد دی دنیا قدردی.
قان سالیر یاخشی نین شن حیاتینا.

دونن آرزولاردان دانیشان انسان،
بوگون نئجه اولدو یئرله یکسان؟!
نئجه اسکندرلر ائیلهدی عصیان
چاره تاپانمادی جان باراتینا.

جیحون بو تورپاقلا، اوبایلا باغلی،
قهрманلار گئدیپ سینه سی داغلی.
بو گونکو دؤورانین بختور اوغلو،
تای اولدو تورپاغین خورافاتینا.

آغلادى

(بۇيوك شەھىرىن عزىز خاھىرەسىنە)

شاعىر شەھىرىم كۆچدۇ دۇنيادان،
ئاشىدىب، ھە ياندا ئاتلار آغلادى.
سۆز بەھرىم بوز باغلادى بىر آندا،
لەيسان نالە چەكەدى، سەللەر آغلادى.

بىر بۇيوك اوستادىن چىراغى سۇندۇ،
آراز قانا دۇندۇ، كور قانا دۇندۇ.
ياشىل باش سونالار وىرانە دۇندۇ،
چايلار اينىلدەدى، گۈللەر آغلادى.

فلەگىن ازلدن بۇيلەدىر قەصدى،
نەچە غۇمورلەرنى غۇمرونو كەسدى.
وطن تورپاغىنا بد يىللەر اسدى،
روزگار سارسىلدى، يىللەر آغلادى.

قارا خەبەر چاتتى آذربايجانا،
قارصا، قاغىز مانا، بوتون جەھانا.
يولدىو ساچلارنى آغ بىر چەك آنا،
تۈكۈلدىو پرىشان تىللەر، آغلادى.

قويدولار تابوتا لقمان كمالى،
گۆزۈندە قارالدى آرزو، آمالى.
آنا تېرىزىمىن پوزولدى ھالى،
جنازەدن توتان اللر آغلادى.

ناكام غۇمور غۇمورلار يارسىدى،
"ھىدر بابا" سىزىلدادى، سارسىدى.
بارلى باغلار آلۇولاندى، قارسىدى،
بولبوللار ياس توتىدۇ، گوللار آغلادى.

دورنالار قاتاردا چىلىك ھۇردولر،
اينىچە تىللارنىن تحفە وئردىلر،
شاعىر اوچون چۇل - چىمەن سىردىلر،
چىمىنلر سىرىدى، چۇللار آغلادى.

دوغما وطنىمىن گۈل سىنەسىندە،
قاينار شاعىرلارنىن اودى نىسىندە،
ماتىم مىجلىسىندە، خالقىن سىسىندە
دوداقلار آلشىدى، دىللار آغلادى.

كاماندار جان دىئىر آنا تېرىزە،
ايگىد مەتىن گىرەك ھەر دىردە دۇزە.
تویدا، بايراملاردا وئرىپ اوز - اوزە،
سازىمدا دانىشان تىللار آغلادى.

آغلالمازمی؟

ناشی صیاد بره لره ائنده
چمن آغلالمازمی، چؤل آغلالمازمی؟
زامانا دیشیب ایل بد گلنده
بهار آغلالمازمی، سئل آغلالمازمی؟

آل - یاشیل گئیمه سه سلسیله داغلار،
گؤلر ویران قالار، سونالار آغلار.
عطری بار وئرمه سه باغچالار، باغلار،
بولبول آغلالمازمی، گول آغلالمازمی؟

آتالاردی: گؤز اوندادی، سؤز اوندا،
انسان بدنام اولار یولون آزاندا.
یازان بیر طالعه بؤهتان یازاندا
قلم آغلالمازمی، ال آغلالمازمی؟

تورپاغیندی بشجرون ده، بیچن ده،
بیله جکسن غم شربتین ایچنده.
یاخشیلار دونیادان واختسیز کؤچنده
ماحال آغلالمازمی، ائل آغلالمازمی؟

کاماندارام، چوخ آرادیم فرقینی،
آز گؤرمه دیم بو دونیانین مردینی.
سؤیله دیکجه تاریخلرین دردینی،
کامان آغلالمازمی، تئل آغلالمازمی؟

اليندن

مىچنون ايللر ايله گزىدى داغلارنى،
كرم قان آغلادى دومان اليندن.
مردلر بو دونيادا آد قويدو گىتىدى،
نامرد ده ائو يىخدى يامان اليندن.

گوزو قان دۇرويدو ناشى اوۋچونون،
گوردوم، بىرى اوۋيدو ناشى اوۋچونون.
قولو قورويىدى ناشى اوۋچونون،
شىل اولوب دوشەيدى كامان اليندن.

فلەك يامان چالدى داشا اوخو، يار،
بو شر - بۇھتانلارنى بوشا اوخويار.
كاماندار داد چىكر، داشا اوخويار
ظالم حۇكمدارىن، آمان، اليندن.

اینجیدی

ظالم فلک سینه میزی داغلادی،
دیل دوداقدان، دوداق دیلدن اینجیدی.
گول یاناقلار، سیاه تئلر آغلادی،
تئل یاناقدان، یاناق تئلدن اینجیدی.

آه ناله میز یئردن گۆیه چکیلدی،
آل قانیمیز لاختالاندی، سؤ کولدو.
سئله دؤندو، عَمّانلارا تؤ کولدو،
سئل عَمّاندان، عَمّان سئلدن اینجیدی.

خالق اونو تماز بو جور قانلی ایللری،
قان پوسکورور اور کلرین تئلری.
بهار واختی شاختا ووردو گوللری،
گول بولبولدن، بولبول گولدن اینجیدی.

جیحون، حیات بؤهتاندی می، شردیمی؟
اوزونده کی گؤز یاشیمی، تردیمی؟
من ایسترم دنیا بیلسین دردیمی،
ال قلمدن، قلم الدن اینجیدی.

ايندى ھانى ھاردادى

ظالمىم دونيا، من گۆرەنى ئىيلەدىن،
شاھ انسانلار ايندى ھانى، ھاردادى؟
دوستا قارشى جان وئرهنى ئىيلەدىن،
مەربانلار ايندى ھانى، ھاردادى؟

ئىچەلرى دۇورانىندا اوج آلدى.
ئىچەلرى ميدانىندا باج آلدى.
ئىچەلرى كام آلمادى، قوجالدى.
خۇكىمرانلار ايندى ھانى، ھاردادى؟

يازى كۆچوب يايلاغىندا قىشلايان،
سوفره آچىب، شاھ مجلسى باشلايان،
كۆھلن مېنىب، ذىروەلرى توشلايان
قەھرىمانلار ايندى ھانى، ھاردادى؟

تئلى سازا وورغون اولان سونالار،
باشدا چلنگك، الدە قىزىل خنالار،
آغ بىرچكىلى، گول چۆھرەلى آنالار،
ماھتابانلار ايندى ھانى، ھاردادى؟

دانی توتوب گئجه‌لری یوردوغوم،
نعره چکیب سۇزدن قالا قوردوغوم،
شاه داستانا قیزیل ایلمه ووردوغوم
مرد میدانلار ایندی هانی، هاردادی؟

نهلر اولور، دنیا، سنین اوزونده،
مینى کۇچور، بیرى قالیر ایزینده.
تسللى دی صحبتین ده، سۇزون ده،
سۇز قانانلار ایندی هانی، هاردادی؟

آی کاماندار، دنیا کۇچ ها کۇچ اولدو،
عمارتلر داغیدیلدی، هئچ اولدو.
شاه مجلسلر تاپدالاندی پوچ اولدو،
مرد اوژانلار ایندی هانی، هاردادی؟

اينىلدىر

ملاحت باغىنىن يىر بولبولۇيم،
بھارىم اينىلدىر، باغىم اينىلدىر.
گۈزىلردن سوزولن لىيسان سىلىم،
آراتىم اينىلدىر، داغىم اينىلدىر.

كۈمكسىز اۋلىنىم، ايتنىم آغلار،
ملى غىرتىمى چكىنىم آغلار.
گۈزومون اۋنونىدە وطنىم آغلار،
نوراغىم اينىلدىر، چاغىم اينىلدىر.

سالىدىلار يوردوما قانلى بھرائى،
بىزە قىصد ائىدەنىن تۈكۈلسۈن قانى.
قاداغان ائىدىلر داۋا - درمانى،
يارالىم اينىلدىر، ساغىم اينىلدىر.

جانلار گىتىدى اوباسىندىن، ائلىندىن،
كۈلە دۇندۇ، اىز قالمادى گۈلۈندۈن.
چكىلمىز دردلىرىن، آمان، اليندىن
اوجاغىم اينىلدىر، آغىم اينىلدىر.

كاماندارام، حاققا اومىد اولموشام،
گۈزۈ يولدا درگاھىندا قالمىشام.
بو گۈن غم ائوينىدە يامان دولموشام،
چىراغىم اينىلدىر، ياغىم اينىلدىر.

چکیرلر

عاشیق علسگره

روحونوز شاد اولسون، ائی یؤیوک اوستاد!
ایندی کنیلر صوبحو شاما چکیرلر.
فلک چوخ ایشلره تمام قالیب مات،
چوخ کلهلر خامنان - خاما چکیرلر.

نچه قرینهلر او واختدان کنچیب،
کامل لر میداندا سیناقدان کنچیب.
گوناه سایان کیمدی، گوناھدان کنچیب،
اولان حقیقته خانا چکیرلر.

سن آغ چال دندیگین یتیمیش سینینده،
چوخ عاجیزدی محمد(ص)ین دینینده.
امام تعزیه سی نین قتل گونونده
قدحلری یانا - یانا چکیرلر.

اثللر معطل قالیب عاغیلدان کمه،
بو نه دب دبه دی، بو نه هنگامه.
غش اندیرسن بو جور یوره - یؤنمه،
کل یثرینه آلا دانا چکیرلر.

چوخ شو كور، گۆرمە دىن بو باسا باسى،
تمام الدن دوشوب صنعت دونياسى.
نادانا چوللايىب ابرى - آطلاسى،
اوستاد دئيه گۆى ائكرانا چكىرلر.

صنعتده كامل سن، ائى عزيز هاشىم!
اوستادسان، قارشىندا آيلىر باشىم!
جيحون بئله دئير، آتام، قارداشىم،
بابالارىنىز بوئش كاغانا چكىرلر.

چوخ ثواب اولار

گۆزللره ملول دورماق گوناهدی،
بیرجه دفعه گولسن، چوخ ثواب اولار.
حسرتین قلییمی یاندیردی، یاخدی.
احوالیمی بیلسن، چوخ ثواب اولار.

کۆنول هارای چکیر، محبت دئیر،
گۆزللر ایچینده بیر سنی اویور.
آلوودان دؤن گئییر یازدیغیم شعر،
بیر انصافا گلسن، چوخ ثواب اولار.

وورغونون اولموشام داغدا، آراندا.
ال دینده سیزیلدا بیر یارام دا.
کاماندارا لقمان، سنسن چارام دا،
گۆز یاشیمی سیلسن، چوخ ثواب اولار.

سنین

ائی ملک مثاللی، ترلان خیاللی،
دئی، گؤرک هارادی گذارین سنین.
لاله یاناقلاری سولغون زاواللی،
اولماسین بیر دردین، آزارین سنین.

فیکیر وئر فلگین روزگارینا،
گل اینانما سن بی وفا یارینا.
گؤوهری ساتارلار خریدارینا،
یامان قاریشقدی بازارین سنین.

جیلوولا عشقینی بیر آز ایله سن،
احوالینی درد ییلنه سؤیله سن.
اگر کاماندارا مئیل ائیله سن،
یقین اولماز آزار - بئزارین سنین.

قنیم اولسون

عاشیق، بهار گلیر، آچیلیر گوللر،
یازی دویمایانا یاز قنیم اولسون.
نازلی بنؤوشه‌نی سوزور بولبوللر،
نازی دویمایانا ناز قنیم اولسون.

قلم شاما دؤنر غم یازاریندا،
غمین ده قهری وار غم گذاریندا.
ناقص آت اوینادیر سؤز بازاریندا،
اؤزولدن آیری‌یه دوز قنیم اولسون.

ائلده نشانی وار اولو اؤزانین،
ایشی آواند اولماز آیری یوزانین.
اؤزان تاریخینه بؤهتان یازانین
گئیدیگی سون لباس، بئر قنیم اولسون.

مجنون لئیلی دئییه دیوانه گزدی،
هیجرانا قاتلاشدی، باغیرینی ازدی.
دونیانین بزگی شعیردی، سؤزدو،
سؤزو دویمایانا سؤز قنیم اولسون.

کاماندار وورغوندو هر گلن یازا،
کؤنول ایستر مودام وصفینی یازا.
روزگار دا حیراندی صحبتیه، سازا،
سازی دویمایانا ساز قنیم اولسون.

قوجالیق

نه یامان کدرلی گلشین وارمیش،
 سریمده شیمشک تک چاخان قوجالیق.
 دئی، هانسی جنگاور سنله باجارمیش،
 عؤمور ساراینی ییخان قوجالیق.

دئدیله جوانلیق الدهه چیراقدی،
 کیم کیمه ایناندی، کیم کیمه باخدی.
 من ائله بیلیردیم قوجالیق شاخدی،
 اوشاغا بنرزمیش قافان، قوجالیق.

کیمه یاخینلاشسان دوشور لؤیوندن،
 پوزولور کیرپیکدن، قاشدان، بشیندن.
 آرخاین سان مجلسین سس - کویوندن،
 قولاقلا را پامبیق تیخان قوجالیق.

هانی او بوی - بوخون، او قلدی - قامت؟
 هانی او جسارت، غلوی دیانت؟
 چالیشیر سان جاندا قالما یا طاقت،
 آچیر سان باشیمدا طوفان، قوجالیق.

كۆنول دئیر سانکی عشقه همدمسن،
هله قهرله نمه، گومراه بدنسن.
کیمه جان دئیرم، دئیر دده مسن،
باشیمی باشیما قاخان قوجالیق.

سانیردیم آیلمز اوخون، کامانین،
روستم زالا بنزدیردی گومانین.
ایندی بیلدیم تنزل موش دؤورانین،
آلدادیب آخریما چیخان قوجالیق.

کاماندارى سن چاغیردین هارایلا،
عۇمور کئچیر هفته لرله، هر آيلا.
دؤی گؤزونو، یول اوستونده هارایلا،
داها کیمدی سنه باخان، قوجالیق.

نېيە گىلمە دىن؟

ار كۆيۈن دىلبرىم، وعدە ھاردا قالدى؟
وئردىگىن ايلقارا نېيە گىلمە دىن؟
ھەفتەلەر دولاندى، آي تمام اولدۇ،
چوخ اۆزاندى آرا، نېيە گىلمە دىن؟

چىراق قالا اولوب ائللەر داياغى،
باتا بىلمە يىيىدى بىر نامرد ياغى.
سر كرده لىر يوردۇ، مردلەر اويلاغى
مقدس ديارا نېيە گىلمە دىن؟

صافدى بو داغلار يىن عطرى، ھاواسى،
انسانا روح وئرىر ذۇوقو، صفاسى،
سولارى وار مېن بىر درد يىن داواسى.
قلىم اولدۇ پارا، نېيە گىلمە دىن؟

بىر دە باخما كاماندارا قىيقاجى،
اوزو خاللى، لىي باللى، دىل آجى.
تئللى سازدى مېن بىر درد يىن علاجى،
اودور درده چارا، نېيە گىلمە دىن؟

وطنی بلادان قورتار، یا رَئیم!

صدقینن چاغیرام، یا سیرلی سبحان،
وطنی بلادان قورتار، یا رَئیم!
یؤنوم قبله یه دیر، حالیم پریشان،
وطنی بلادان قورتار، یا رَئیم!

متین دیر ادراکیم، عقلی ایفادهم،
منیم مونیسیم دیر هر بنی - آدم.
دیلیمین ازبری مثلی دمامم،
وطنی بلادان قورتار، یا رَئیم!

یئرلرین، گۆیلرین یا عادل شاهی،
جومله - مخلوقاتین قادر آلاهی!
سنسن دینیمیزین اعلا پناهی،
وطنی بلادان قورتار، یا رَئیم!

کاماندار وطنی آبادان ایستر،
دار گونده هارایلار، کؤمگه سسلر.
ظولمکار یاغی یا حؤکمونو گؤستر،
وطنی بلادان قورتار، یا رَئیم!

ياخدى

آي ائللر گۈزلى، ترلان جيلوھلى،
باخيشين سىنەمى ياندېرىب - ياخدى.
جان سۈيلىمەك عاشىقلار دايلاقدى،
كۈنۈل قىرماق گۈزلىردە سىناقدى.

عشقىمى سۈيلىرم من يانا - يانا،
نەچە كى، اودلارا يانار پروانە.
بو سىنىق كۈنلۈمو يىتتىر مراما،
سونراسى ظاھىردى، آلاھ پناھدى.

عۇمور - گوندو گلىب كىچىر، نىيلىمەك
ھىچ اولارمى اۋتن گونو آيلىمەك؟
عاشىق كاماندارا قوجا سۈيلىمەك
قباحتدى، باشدان - باشا گوناھدى.

قوشمالار

د- مختلف موضوعلو قوشمالار

آ دۇنيا

چوخ ايللر منىملە خوشرفتار اولدون،
چىكمە دىن اوستومدىن گۇزۇن، آ دۇنيا.
بىر آز دوروخاندا كۇنلومو آلدىن،
ايندى نىيە دۇندۇ اوزون، آ دۇنيا.

من حريص اولمايدىم سىنىن وارينا
آتىلدىم صنعتىن گور آخارىنا.
حسرتلىرى قوۋۇشۇدوردوم يارىنا،
قارشىندا آغ اولدۇ اوزوم، آ دۇنيا.

حلال، حرام وار - يوخونۇ يىيىرلر،
يىرلى - يىرسىز عنوانينا سۇيورلور.
اۋزۇنە دە اوزون قويۇق دىيىرلر،
سندە نە قدرمىش دۇزوم، آ دۇنيا.

اوزاق گىتىمىز آغا قارا ياخانلار،
اصل حقيقتە آيرى باخانلار،
ذليل اولوب حاققا قارشى چىخانلار.
بونا سن شاھيدىسن اۋزۇن، آ دۇنيا.

دىل خوشلۇق ائلەدۇم، سن ايناناسان،
كاماندارى يادا سالىب آناسان.
سن كى بىر ابدى مەھمانخاناسان،
نورلانسىن اوجاغىن، كۇزۇن، آ دۇنيا.

توخونما

بورچالی دندیگین آغیر ماحالدى،
سن ناقص سن، او ماحالا توخونما!
معرفت سوفره سى شربتدى، بالدى،
قدیر سیز سن، شربت - بالا توخونما!

اوغلو - قیزی وار کی، آسلان اور کلی،
پهوان جته لی، دوستا گر کلی،
حاتم سوفره لی دی، دوزلو - چور کلی،
بد نفس سن، جاه - جللا توخونما!

لقمانی وار خسته لره جان وئریر،
مردلری وار مردلره قوربان وئریر،
عالیمی وار گنج لره عنوان وئریر،
نادوروست سن، سن کمالا توخونما!

چوخ دوشورسن اوزدن ایراق کؤکه سن،
اینانمیرام ائل دردینی چکه سن!
بو گؤزل ماحالدا سن بیر لکه سن،
ادب سیز سن، اهل - عیلا توخونما!

عاشیق صنعتینی کیم اتشه انکار،
اثلین طعنه سینه او معروض قالار...
جیحون میدان آچار، امتحان اولار،
دؤزنمز سن قیل و قاللا، توخونما!

دوزلر

بىر واخت بو يىرلردە نغمە دئىردىم،
چۆللر او چۆللردى، دوزلر او دوزلر.
آينىمە دوماندان گئىمە گئىردىم،
يوللار او يوللاردى، ايزلر او ايزلر.

گولوب - اوينا ياردىق بهار چاغىندا،
كىمسەنن قالمازدى سۆز داراغىندا.
اوجاق قالاياردىق چاي قىراغىندا،
ايللر او ايللردى، كۆزلر او كۆزلر.

وورغونو اولدوغوم بىر صنوبردن
محبت دىلردىم گۆرنەندە ھردن.
باخيپ كۆورەلردى او مينا گردن،
ستللر او ستللردى، گۆزلر او گۆزلر.

مجنون لىلى باغچاسىندان نە دردى؟
سئونلرين بو دونيادا نە دردى؟
كۆنلوم كەبەسىنە سجدە ائىلردى،
اللر او اللردى، ديزلر او ديزلر.

بىلمزدىم دونيانن حسرتى نەيدى،
ايللر ياواش - ياواش خطرىمە دىدى.
جيحون يىتتە پيشوازينا گلەيدى،
دىللر او دىللردى، سۆزلر او سۆزلر.

دیللره

چوخ اولموشام دوستون قیل و قالیندا،
عهدیمیز دوشوبدو دیلدن - دیللره،
دوینیا میدانیندا، حیات یولوندا
دوست الی ملحم دی صاف کؤنوللره.

دوست ایله فخر ائدیر ار اوغلو ارده،
هُنرده، زحمت ده، هر بیر ظفرده،
دوست دوستا بز کدی خئیرده، شرده،
شان - شوهر تدی اوبالارا، ائللره.

قارداش اؤز قانین دی، بنزه مز یادا،
نه اولا سنینه دوست اولا اودا.
دوستلوقدا شاد اولور بشر دونیادا
سعادت یول آچیر هر منزل لره.

کیمین دوستو چوخدو، او بختیاردی،
اونون حیات یولو بیر نوبهاردی،
دوستلوق ائله باغدی، ائله گولزاردی،
باغی بار وئره جک ایلدن - ایللره.

من اور ک دوستونا چاتماق ایسترم،
قانیمی قانینا قاتماق ایسترم.
جیحونام بیر باری یاپماق ایسترم،
بو بیر نشان اولسون گنج نسیللره.

سایمادییم

من ائللر عاشیقی، خالقین اوغلویام،
 ائللر سیز گونومو بیر گون سایمادییم.
 "ختییر- شر قارداشدی" دئمیش آتالار،
 گئتدیم، هنج بیرینین فرقین قویمادییم.

قانانا جان دئدیم، قلیم شاد اولدو
 آنلامازا سؤزوم بیر ایراد اولدو.
 ایستر قوهوم اولدو، ایستر یاد اولدو،
 هنج بیر کسله یامانلیغا اویمادییم.

کؤنوللر مولکونون سولطانی اولدوم.
 گولنله شاد اولدوم، دولانلا دولدوم
 دوستون حسرتیله سارالدیم، سولدوم،
 پنهانی سیررینی آشکار یایمادییم.

دونیانین مالیندان دویمایان گؤردوم،
 گونده مین اویونلار اوینایان گؤردوم،
 وار ایله، دولته قاینایان گؤردوم،
 من اؤز صنعتیمله جوشدوم، قاینادییم.

کاماندارام، چالدیم تئلی سازیمی،
 نسیللر دینله دی خوش آوازیمی.
 ائللر دئدیم، ائللر چکدی نازیمی،
 وطنیمه محبتدن دویمادییم.

فیکیر وئر

(اوغولم افلاطونلا داغلارا سفریم زامانی)

اوغول، گزک او داغلارین قوینوندا،
گزدیکجه سن، یایلاقلارا فیکیر وئر.
فلک بوردا چوخ ایشله دیب اوینونو،
واهمه لی اویلاقلارا فیکیر وئر.

غیه چکیلیدی اوبالار، ائلر،
کدره بورونوب چمنلی چؤلر.
گورونمور ائیواندا طرفه گوزلر،
ویران قالان اوتاقلارا فیکیر وئر.

آت اوینادیب صاندیقی دا دوشدو گوم،
یشملیکلی دن، آلهالی دان کئچدیگیم،
گور بولاقدان، نویچالی دان ایچدیگیم
حیات وئر بولاقلارا فیکیر وئر.

قارا خاجیم، دلی داغیم هاردادی؟
ئلر کؤچوب، یوردو بوران - قاردادی.
هاشخالیلدا روحلار انتظاردادی،
حاقدان یانان چیراقلارا فیکیر وئر.

کونول، دولان قوزو کنددن او یانا،
شتلیگین یوردومو قالدی ویرانا؟
اونو باغیشلارمی آغ بیر چک آنا،
هابدی دئین دوداقلارا فیکیر وئر.

هانی دئین - گولن، قاچان، اویناشان،
گۆز توندوقجا یورددان یوردا قاینشان.
اوغوللاری آغا نیشان، بی نیشان،
سنگر قوران قوچاقلارا فیکیر وئر.

آغری داغی قاشلارینی چاتییدی،
کدریندن شاهداغینا چاتییدی.
دلی قوشقار جنگ میدانی توتوبدو،
آشیب - داشان ایرماقلارا فیکیر وئر.

نهلر اولوب بو داغلارین یاشیندا،
قالاسی وار قایالارین قاشیندا.
قوچ کوراوغلو دلی لری باشیندا
یورد سالدیغی اویماقلارا فیکیر وئر.

ازلیندن گۆزل دئییب شیخ عالی،
بابام سالیب بو جیغیری، بو یولو.
علسگر یتیرن گۆیجه ماحالی
قاچقین دوشوب اوزاقلارا، فیکیر وئر.

یئددی رنگده یارانیدی گۆی، ندن؟
بولودلارا سینه گریر گۆی، ندن؟
کامانداری باخ بئلهجه گۆینه دن
ائل - اوباسیز او داغلارا فیکیر وئر.

من

بلى، فخر ائدىرم اۋز صنعتىملە،
ئىچە كۈنوللەرنى بئاسى يام من.
سازىملا، سۆزۈملە، حكايىتىملە
حكىمتلى بىر علمىن آناسى يام من.

مىن بىرى قلىمىدە دىكىر ائىلرم.
هر ذرە كلمەنى فىكىر ائىلرم.
بو گونكو دۇورانا شو كور ائىلرم،
نه شىخى، نه بابى، نه عاصى يام من.

گوللر آچىر اۋلكەمىزىن باغىندا،
آرانىندا، يايلاغىندا، داغىندا.
آزاد وطنىمىن گولشن چاغىندا
حاققىن، عدالتىن آيناسى يام من.

نامردىن كۆكسونو چارپاز داغلارام،
ناموسا، غىرتە كۆنول باغلارام.
ائلىن شاد گونوندا جوشوب - چاغلارام،
ائلىن كدرىنە ياناسى يام من.

كاماندارام، زرى دوردن سىچرم،
دوست يولوندا جسمى - جانندان كىچرم.
گلمىشم دونيايا، بىر گون كۆچرم،
خىيىف، بو دۇورانىن فناسى يام من.

وار

بیزیم یولوموز وار، ارکانیمیز وار،
بیزیم دینیمیز وار، قرآنیمیز وار.
یثردن گؤیه معجزه لر گؤسترن
حاقین پهلوانی ایمانیمیز وار!

ائی هومانست، قلبی نازیك خالقیمیز،
قیریلان، ازیلن، یازیق خالقیمیز،
سیز دنمه بین سایجا آزیق، خالقیمیز،
بیزیم غیرت آدلی عنوانیمیز وار!

ائی اوّلو خالقیمیز، نادر خالقیمیز،
هر بیر جسارته قادر خالقیمیز،
دوستا دیانتلی عادل خالقیمیز،
بیزیم پاک قلبیمیز، صاف قانیمیز وار!

جمعی شهیدلرین بهشت لیک اولسون،
وطن، بو دردلرین سون غمین اولسون.
آغریمیز - آجیمیز آرخادا قالسین،
بیزیم گله جگه اینامیمیز وار!

صبیرله ووروشون، غیرتلی اولون،
حیات میدانیندا عبرتلی اولون،
عاغیللی، ادراکلی، حیرتلی اولون،
هر یاندا دوستوموز، دوشمانیمیز وار!

وار منيم

("عاشيق، دئيرلر سيز وارلى آدام سىنيز" دئيه نه جواب)

بلى، واريم چوخدو، مين ايل ده بسدى،
اينجى، مرجان، ياقوت، لعليم وار منيم.
ديوانى - تجنيسدى ديلم، جناسدى،
هر فصيله آچان گولوم وار منيم.

اويلاغى تالالى، اويماغى بللى،
لاله لى، نرگيزلى، ياسمن تئللى،
قاينار شلاله لى، چمنلى، چؤللو
ياشيل باش سونالى گؤلوم وار منيم.

آتام دلى كوردو، آتام آرازدى،
تاريخ عنوانيمى داشلارا يازدى.
چوخوم آيرى دوشوب، آزيم چوخ آزدى،
كؤنولدن - كؤنوله يولوم وار منيم.

گؤى اينيلدر، طوفان قوپار، داغ اوچار،
هجران بيتر، ايكي حسرت قوؤوشار.
متين خالقيم بو بلادان سوؤوشار،
داغلارى تيتردن سئليم وار منيم.

كاماندارام، دئديم گون گلجكدى،
حاقسىزلىق حياتدان سيلينه جكدى.
بؤهتان داغىلاچاق، شر اؤله جكدى،
ذوالفقار ائنديرن اليم وار منيم.

مستزاد قوشما

حیات

(مستزاد قوشما)

ائله کی، جوانلیق یاشینا چاتدیم،
گونش تک پارلادی اؤنومه حیات.
دوشدوندوم سیمی سسلره قاتدیم،
تمام علم اؤیرندیم، بیتیردیم سواد،
آچدیم قول - قاناد.

ماحاللار دولاندیم، اوبالار کنچدیم،
سرین یایلاقلارین سویوندان ایچدیم.
بیر گون محبتین تورونا دوشدوم،
طالع بخش ائیلهدی بیر نئچه اؤولاد،
گونده توی - بوساط.

اوغول - قیز دیننده «آتاجان» دئدی،
«سن سیز دؤزمک اولماز، ال آمان» دئدی.
ییلدیم کی، بونلاری نه گومان دئدی،
گلین گتدیم، قیز کؤچوردوم، اولدوم شاد،
تک قالدیم، هیهات!

هر ایل عؤمر و موزدن آی کیمی کئچدی،
هر آی بیر دیدر گین چای کیمی کئچدی،
جوان لیغیمیز، بهار، یای کیمی کئچدی،
ایندی قوجالیقدا پوزولدو اوقات.
کیم وئریر سوقات؟

جیحون چایدی، آخیب گندر دریایا،
یاراناندان سجده ائدر در، یایا.
بیر دلی داش آتدی، قمو - دریایا،
یوز عاغیللی اونا تمام قالدی مات،
تا پمادی نجات.

جیغالی قوشمالار

آى حاييف ...

نەلر چكدى باشىم، آخدى گۆز باشىم،
 او گنجلىك ايللر سولدو، آى حاييف!
 عاشىق دئير آى حاييف،
 آچان سولدو، آى حاييف!
 حاقدان گلن پوزولماز،
 اولان اولدو، آى حاييف!
 يازان يازدى، ترسە چكدى قلمى،
 چوخلارى بو درده دالدى، آى حاييف!

مرد ايگيددن بئرسيز خطا گۆرمەدیم،
 نامرد دوز اوخونو آتا، گۆرمەدیم.
 عاشیق، آتا گۆرمەدیم،
 واخت سیز آتا، گۆرمەدیم،
 حیاتیندان گیلئیلی،
 حاقسيز آتا، گۆرمەدیم.
 من عۆمرومدە، آتا، آتا گۆرمەدیم،
 يادلار كۆنلوم آلان اولدو، آى حاييف!

سو یو دهنه سیندن آرخا باغلادیم،
سمتی - گوشه سیندن آرخا باغلادیم.
عاشیق، آرخا باغلادیم،
آرخى آرخا باغلادیم.
نه نامرده سیر وئردیم،
نه ده آرخا باغلادیم.
اؤز آتام اوغلونا آرخا باغلادیم،
كۆلگه سی گؤزومده قالدى، آی حایف!

جیحونام منیمله وارالی كۆنلوم،
چوخ دئدیم توتما دی قارالی كۆنلوم،
عاشیق قارالی كۆنلوم،
غمدن قارالی كۆنلوم.
چالیش ائلدن - اوبادان،
دوشمه آرالی، كۆنلوم،
غیرتسیز قوهومدان یارالی كۆنلوم،
ایلر بویو تالان اولدو، آی حایف!

گل ها گل

قسمتینده اوزو دؤنن واختی وار،
 اینانماکی دایم اولار گل ها گل،
 عاشیق دئیر گل ها گل،
 هامی دیلر گل ها گل،
 گئت ها گئت اتولر ییخار،
 آباد ائیلر گل ها گل.
 کمالین یوخسادا، فایداسی یوخدو،
 بیر گول کیمی آچار - سولار گل ها گل.

نالایق سؤیله مه عزا یئرینده،
 قدر حؤ کموده وار قضا یئرینده،
 عاشیق دئیر یئرینده،
 کلمه دانیش یئرینده،
 قوینوندا مین سیری وار،
 تورباغیندا، یترین ده.
 بیر انسانین عاغلی اولسا یئرینده
 روزی سینه مثیل سالار گل ها گل.

آدام وار كى، اۆزو گولدن حىالى،
هر كلمه سى، سۆزو گولدن حىالى،
عاشيق دئير حىالى،
بولبول گولدن حىالى،
آغير ائللر گزميشم،
ائل وار ائلدن حىالى.
گۆرنده كلامدان ديلدن حىالى،
جيحون كۆنلوم قاناد چالار گل ها گل.

گندر گلمز قوشما

اۈف - اۈف

(گىئىر - گىلمىز قوشما)

«مىم» دىن، داغلار آين، مرد اوغول!
 دوشىر، يالقىز قالار، ائىلەمزمى اۈف! ...
 اگىر بىر نادانا دردىن سۇيىلەسە،
 جىوايىنى آلار، ائىلەمزمى اۈف! ...
 خىرىدار اولماسا، لىل بازارىندا،
 كۆنۈل درىدە دالار، آى ائىلر اۈف - اۈف!

بىخىم ترقى دە، چاپىر آتىنى،
 يۈز ايلە، دىشىمىم ھىر ساعاىنى.
 عزرائىل، آلاندا جان باراىنى،
 تىترەشىر اعضالار، ائىلەمزمى اۈف! ...
 دىلىم جار اندىندە صلاواىنى،
 نىچە گۆزلر دولار، آى ائىلر اۈف - اۈف! ...

عارف مىجلىسىندە اۋىمە اۋزونو،
 تھىرسىز ايلەشىب دۋىمە گۆزونو،
 اۋزوندىن بۇيوگە خوش توت اۋزونو،
 تىكېرە، ھامى ائىلەمزمى اۈف! ...
 ھىر مىجلىسىدە كاماندارىن سۇزونو
 ائىللر يادا سالار، آى ائىلر اۈف - اۈف!

نقار اتلی قوشمالار

بىھار نىفسىلە يازىلان شىعير

بىھار نىفسىلە گلن نامەدن،
شۈە رنگى آلدى ساچلار يىمدا دن.
بىر شىرىن لەجەدن، بىر شىرىن دىلدن
كۈنۈل پروازلاندى قاناد چالماغا،
چىۋىد مۇشەسىندە مېھمان اولماغا.

خىيالىم ئىلە يىل يايلاغى گزدى،
ئىرگىن چىمىنىدىن بىۋۇشە اوزدو،
اونو بىر گۈزلىن تىلىنە دوزدو.
كۈنۈل جەد ئىلەسە ھەريانى گۈرر،
ھىقىقى خىيالىدان ھىقىقت تۈرر.

اينىجەدىر دويغونوز، ظرىفدىر تىلدن،
اينىجەلىك مئى وئىرر اصلى گۈزلدن.
بىللەدىر تىقدىرىن ھۆكمۈ ازلدن،
بولودلار چاخناشار، شىمشىكلەر چاخار،
اول آخان يىردن سو بىر دە آخار.

"روحانی" دئیلین منیم روحومدو،
گوندوز گذرانیم، گنجی یوخومدو.
قلیمین تئلینه بیر سس توخوندو،
اویماغی ماحالدى، اویلاغی شهر،
یوز ایل عؤمور سورسون، گۆرمه سین قهر.

تازیانا چکندیه اینجه تئلره،
چاغلایب دؤنورم داشان ستئلره.
بالا - بالا شعر یازان الله،
عشق اولسون دئیرک، متتارام من،
اونون هر سؤزونه گول توتارام من.

سنی

وطن بشیگینده گؤز آچان اوغلان،
ناموسدان، غیرتدن سؤز آچان اوغلان،
وطن چاغریشیندن آقاچان اوغلان،
قاچاندا کیم عزیز توتاجاق سنی؟
بیل کی، وطن او گون آتاجاق سنی.

سنل کیمی قان آخیر آنا تورپاقدا،
هارایلار چکه چکه تاریخ بو حاقدا.
قارداشین قویوب چتین آياقدا،
قاچاندا کیم عزیز توتاجاق سنی؟
بیل کی، وطن او گون آتاجاق سنی.

بو گون قادینلار دا الینده یاراق
یاغی نین کؤکسونو داغلاير داغ - داغ.
او جسور باجینی دارد قویاراق،
قاچاندا کیم عزیز توتاجاق سنی؟
بیل کی، وطن او گون آتاجاق سنی.

بابک کیمی هر چتینه دؤزمه سن،
کور اوغلو تک دشمن باغرين ازمه سن،
قائینلا سینه نه "وطن" چیزمه سن،
قاچاندا کیم عزیز توتاجاق سنی؟
بیل کی، وطن او گون آتاجاق سنی.

حیات عالمینده سن مرد اولارسان.
دوستونا - آشنانا مین درد اولارسان.

آنانین گۆزونده نامرد اولارسان،
قاچاندا کیم عزیز توتاجاق سنی؟
بیل کی، وطن او گون آتاجاق سنی.

ائی جوان، حاققین وار، گل دینله منی!
وطن دار گونده دی، چاغیررام سنی،
قویما میدان آلا یاغی دوشمنی،
وطن اوندا عزیز توتاجاق سنی،
دوغما اللر آتیپ - توتاجاق سنی.

قاپار دورنام گۆی اوزوندن شن کئچیر.
داغ باشیندان دومان کئچیر، چن کئچیر.
قوجالیریق، عؤمور کئچیر، گون کئچیر.
یثنه هیجران، یثنه محنت، یثنه غم،
قادر آلا، قورتار بیزی بو گوندن.

ایندی دؤوران تمام باشقا کؤکده دی.
یاد نفسلر بیزی چکک ها چکده دی.
گنج نسیل لر یامان ال - اتکده دی.
بو نه عادت، بو نه حاجت، بو نه دم،
قادر آلا، قورتار بیزی بو گوندن.

آی کاماندار، بو درد سنی آلییدی،
اوزان کؤنلون غم رویایی چالیدی.
غیرت، ناموس یاد اللرده قالیدی.
بو نه غیرت، بو نه مروت، بو نه غم،
قادر آلا، قورتار بیزی بو گوندن.

ساچلاريم

بئله سۇزون هئچ توتمازديم آدينى،
جوانلىق آچميشدى قول - قانادينى.
ايندى بيلديم آغارماغين دادينى،
تئر آغاردن، آمان، قارا ساچلاريم،
دوز چيخمادين اعتبارا، ساچلاريم.

ازبر ايدن شاعيرلرين ديلينده،
نئجه شعير يووا سالدى تئلينده.
آمانسىز گرديشين فتنه - فعلينده
چكيردين قليمى دارا، ساچلاريم،
تئر آغاردن، آمان، قارا ساچلاريم.

سن واريدن شوه كيمي زيل قارا،
خوش گلردن شيرين ديله، ديلدارا.
نئجه قييدى تالان سالدى ايل قارا؟
نيه واختسىز ديدى آرا، ساچلاريم؟
تئر آغاردن، آمان، قارا ساچلاريم.

جوانلیغیم سنه گومان باغلادی.
سن دیشدین، یاریم سینه داغلادی.
چوخ دوستلاریم دۈزنمه دی، آغلادی.
نییه دوشدون آه و زارا، ساچلاریم؟
تئر آغاردین، آمان، قارا ساچلاریم.

تئللی سازیم سندن ایلهام آلاردی،
تئللریمی تئللرینه جالاردی.
سن اسردین، سازیم جوشوب چالاردی.
بیر داغ چکدین صنعتکارا، ساچلاریم،
تئر آغاردین، آمان، قارا ساچلاریم.

جوانلیق دۈورانی مزه دی، مئی دی،
قوجالیق عالمی عرضی - گیلئی دی.
هر نادانین سۈزو قلبینه دیدی،
عارف هارا، نادان هارا، ساچلاریم؟
تئر آغاردین، آمان، قارا ساچلاریم.

شوخ جوانلار ایندی اۋزون اۋینده،
قلبینه دیمه سین "قوجا" دینده.
آخیب تۈکولورسن داراق دینده،
بیر اوزو آغ، بیر قارا ساچلاریم،
رحم ائتمه دین کاماندارا، ساچلاریم.

گرایلی لار:

الف - اوستاد نامه لر، نصیحت نامه لر، عبرت نامه لر

اوستاد اولماز، آي قاداسى.

اوستاد يولونو توتمايان
اوستاد اولماز، آي قاداسى.
اۋيرنمگە جان آتمايان
اوستاد اولماز، آي قاداسى.

معرفتنده يونگول گلن،
هرزه - هرزه دئيىب گولن،
بئش كلمەنى ازىر بيلن
اوستاد اولماز، آي قاداسى.

عاشيق ائلين ياراشيغى،
بولبول گولون ياراشيغى،
هر ساز توتان پول عاشيغى
اوستاد اولماز، آي قاداسى.

ساز كۆكسونو داغلامايان،
چاغلادىقجا چاغلمايان،
اۋزونه اوميد باغلامايان
اوستاد اولماز، آي قاداسى.

اوچ آيلىغا شاگرد اولان،
باشىنى غوغايا سالان،
ماياسىندا آلوتر اولان
اوستاد اولماز، آي قاداسى.

گونده، آرادا جنگ اولار،
كاماندار دىلى تنگ اولار.
سندن ياخشى ھېند اولار،
اوستاد اولماز، آي قاداسى.

اولارسان

جوانلیغا چوخ گووتمه،
بیر گون گلر چال اولارسان.
یئرسیز گولوب، یئرسیز دینمه،
بیر دریا کمال اولارسان.

اؤز - اؤزونه یاد اولماسان،
ایشده جفاکار اولماسان،
حیاتدان عبرت آلماسان،
گونون کئچر، کال اولارسان.

اؤز کؤکونو یینمه سن،
اؤز دوتونو گئینمه سن،
اؤز سؤزونو دئینمه سن،
عؤمرون بویو خوار اولارسان.

آلیشماسان هر زحمته،
دوشر سن غمه، محنته.
اثل سنی توتار تۆهمته،
تای - توشوندان دال اولارسان.

کاماندارى چک سؤالا،
بو نصیحت یاددا قالا:
خۇرمات ائت کی آغ ساققالا،
سن ده آغ ساققال اولارسان.

اولايدى

شن حياتين ياراشيغى،
بىر ساغلام جانيم اولايدى.
محببتين نر عاشيقي،
شهرتيم، شانيم، اولايدى.

مرد اولان دوش زحمتە،
نامرد يئتیشمز زينتە،
دوز ايتيرن مخته،
حاق اؤزو «قنيم» اولايدى.

كاماندارى قان دئيرم،
قانانا قوربان دئيرم،
چور دئيهنه جان دئيرم،
صبريم، امكانيم، اولايدى.

اولسون

من ایسترم سؤال ائدک،
حقیقتدن صحبت اولسون.
نه بیر کسه گیلئی له نک،
نه بیر کسدن غیبت اولسون.

باشیمیزا نه لر گلدی،
آه - وایلار گویه یو کسلی.
دوست آغلادی، دشمن گولدو،
بیر بیزده ده مروت اولسون.

جانلار گتدی سیرامیزدان،
قانلار آخیر یارامیزدان.
بئله واختسیر آرامیزدان
کؤچنلره رحمت اولسون.

بیر - بیرینین قدرین بیلک،
بیر آغلایاق، بیر گه گولک،
گۆزوموزون یاشین سیلک،
دوشمنلره نفرت اولسون.

کور اوغلولار وطنینی،
جوانشیرلر مسکنینی،
بو گونونو، دونینی
قوروماغا غیرت اولسون.

يا شىكىلى، يا شىروانلى،
يا قازاخلى، گورجوستانلى
بىر كۆكدىك، دلى قانلى،
آرامىزدا خۇرمەت اولسون.

قانىمىز بىر، جانىمىز بىر،
آدىمىز بىر، سانىمىز بىر،
شەرتىمىز، شانىمىز بىر،
بىلمەيەنە تۆھمەت اولسون.

سۆزوموزو باشدا دىك،
كاماللى يا باش دا آيك.
بىزە گولسون خوش گلەجك،
نىسلىلرە عبرەت اولسون.

دايان وطن كىشىگىندە،
اۋزائىندە - ائشىگىندە.
جانىنى وئر بىشىگىندە،
يورد - يوانا شەرت اولسون.

غم - كدرى آتماق اوچون،
خوش آرزو چاتماق اوچون،
كاماندارام، چاتار گوجوم،
حاقدان بىزە نصرت اولسون.

اولماز

صیاد کئچمه بره لردن،
شیکاری تئيله مک اولماز.
قسمت اولسا گل بریدن،
گئدنی آيله مک اولماز.

داش قاشی قدیر بیلندن،
آرالاش اوزه گولندن.
هر گئدندن، هر گلندن،
سیر آچیب سؤيله مک اولماز.

کاماندارام میدانیمدا،
اوزوم آغدی دوست یانیندا.
ابلیس وار ملک دونوندا،
هئچ انکار ائيله مک اولماز.

اولماسین

آی عارفلر، سؤز قانانلار،
قلبی نیز تنز قارالماسین.
تله سیرم دئین جانلار،
حوصله نیز دار اولماسین.

یول کسه دیر، منزل یاخین،
کاروان گئدیر آخین - آخین.
حقیقته دوزگون باخین،
گۆز یاشینیز جار اولماسین.

جیحون دئیر آختار، آرا،
جان دئ مرده، مدد کارا.
اوزه گولن قلبی قارا
آرامیزدا وار اولماسین.

تانیمیریق

نه بدبختیک، بو دونیادا
دوست - دوشمنی تانیمیریق.
دولانیریق دبدبه ده،
یورد - یووانی تانیمیریق.

هانسی یولنان بیز گئدیریک،
هئج ییلمیریک نه ائدیریک.
پارچالایب هئی دیدیریک،
جیسمی - جانی تانیمیریق.

دوشونوروک، هئی دئییریک،
غم لباسی گئی، دئییریک.
درد وئرهنی اؤی، دئییریک،
درد قانانی تانیمیریق.

لباسی الدن آلیریق،
خنجری بئلدن آلیریق.
چؤرگی ائلدن آلیریق،
ائل - اوبانی تانیمیریق.

يامانجا "ايتى" گؤروروك،
نادانى مۇطيع گؤروروك.
كلى گودازا وئىرىك،
جىر دانانى تانىمىرىق.

گول غنچهلر آچىب - سولور،
غم سینهنى دلىب دولور.
آنالار ساجىنى يولور،
آخان قانى تانىمىرىق.

ستارهلر فالچى سىيىق،
گويلا قىل و قالچى سىيىق.
نه مسلکين يولچوسويوق،
نه وجدانى تانىمىرىق.

سولمالی دیر

نور یاغسادا گوی داغلارا
وعده سینده سولمالی دیر.
اولاجاغا یوخدو چارا،
داش آلتیندا اولمالی دیر.

عؤمور باشا چاتان زامان،
وار - دولتدن یوخدو آمان.
نه اکیسه هر بیر انسان
عوضینی آلمالی دیر.

او کیمدیرسه، نه یین دیرسه،
حؤکمو یئلدن یئیین دیرسه،
اگر قلبی خایین دیرسه
عؤمرو داشا چالمالی دیر.

اگر دوستون «گرک» دیرسه،
گئن قاچ اوندان گؤرکدیرسه!
سینه نده کی اورکدیرسه
غملی گونده دولمالیدیر!

جیحوندا یوخدو دردلی سؤز،
وار قیمتلی، قدرتلی سؤز.
نسیللره حکمتلی سؤز،
آتالاردان قالمالی دیر.

قالاجاقدى بو دونيادا

بو دونيانين گوزلليگي
قالاجاقدى بو دونيادا.
چمنليگي، دوزنليگي
قالاجاقدى بو دونيادا.

بار گتيرر باغچا - باغلار،
لئيسان گولر، بولود آغلار.
گوى مشه لر، اولو داغلار
قالاجاقدى بو دونيادا.

شر دانيشيب، بؤهتان دئمه،
يئرسيز سؤزو اوتان، دئمه.
منم آلتون ساتان دئمه،
قالاجاقدى بو دونيادا.

بو فلگين نر ديشي وار،
ظالم ليغا ورديشي وار.
قيزيل تئشتين گر ديشي وار،
قالاجاقدى بو دونيادا.

كاماندار، گتيرسه الين،
قولو اولما گل ها گلين.
تميز آدين، دوز عملين
قالاجاقدى بو دونيادا.

کنچیدى

بیر عؤمورون یولونا باخ،
گۆر نئجه جانلار کنچیدى.
گئن دونیانین حالینا باخ.
قانلی دؤورانلار کنچیدى.

یول کسب یوللار باغلادان،
سینه لر چارپاز داغلادان،
یثره، گۆبه قان آغلادان
حؤکمو - دیوانلار کنچیدى.

یامان گونه سینه گرن،
درین بیلیب، اوزاق گۆرن،
مریض لره حیات وئرن
مثلی لقمانلار کنچیدى.

نه تنز کئچدی قرینه لر،
بو آیریلیق باغیریم دلر.
قلبی آچیق، اوزو گولر
گۆزل انسانلار کنچیدى.

جیحون جهاندا نیله ییب؟
چوخ بیلیسه آز سؤیله ییب.
ظالیم فلک قصد ائيله ییب،
دردلی اوزانلار کنچیدى.

گندر

"بو دونيا بير تاماشادي،
هر گلنلر باخار گندر."
چوخ "منم - منم" دئينلر
جانين اودا ياخار گندر.

چوخو قويدو قيزيل تاجي،
آخير قالمادي علاجی.
ازلي خوش، سونو آجي
نئچه فصلی - بهار گندر.

کیم قازاندی، کیمه قالدی،
قالان اوندان نه حظ آلدی.
اووسونلانیش جاه - جاللدی،
انسانلاری ییخار گندر.

آچ بیر مرده اور گینی،
هر آرزونو، دیلگینی.
یشن نامرد چؤر گینی،
بیر گون باشا قاخار گندر.

کامانداري دینله یین کس،
بیر کؤنوله دیمز عبث.
هر کیم اولسا منصب پرست،
عؤمرون داشا چاخار گندر.

کتیر

کیمین بختی گولسه اوزه،
قسمتینده زر گتیر.
آدام وار کی، بیرجه سوزه،
خجالتدن تر گتیر.

سۆز دئیرسن او قایایا،
سۆزون قاییدار بو تایا.
غیرتسیز اوغول آتایا،
شر اوستوندن شر گتیر.

دیندیر عاشیق کاماندار،
وعده کئچیر، غۇمور یاری.
هارای سالار چۆل قوشلاری،
بولبول خوش خبر گتیر.

لَينە

(انسانى اوجالدىن زىمىتىدۇر)

دۇنيا بالدى ياراناندىن،
سوزىن وار قىزىل لَينە.
نە ايشىن وار اوڭۇر خاننان،
بَينمەيە، يا بَينە.

اۋز يىرىنى اۋزون يىلسىن،
دئىرم كى، اھلى - دىلسىن.
ھىمتايىن لا دئىيب - گولسون،
ايسىر جان دى چور دئىنە.

وارلى - يوخسول سۆزۈ ندى؟
كاسىيلىغىن بىزى ندى؟
دۇنيا تمام خىزىنەدى،
حاق وئىر توخماق دۇينە.

سىزىلتىنا ھىي دە وئىرمىز،
يوز تپەنە دۇي دە وئىرمىز.
ايسىتەسە ھىچ زى دە وئىرمىز
زىمىتسىز اۋزون اۋيىنە.

بىر قارداشدى خىيىرلە شر،
بىر آتلاتان بىر دە دوشىر.
كۆچرگى دى جوملە بشر،
حلالدى مالين يىنە.

عسىرلردن گلير سسى،
مرد مرد ايله چكر بىخى.
جىيىون توتار گول دىستەسى
حقىقتە باش آينە.

یوخدو

هارد ا مردین بحثی دوشسه،
نامرد دئیر، سۆزوم یوخدو!
دوست - دوستوندان گیلئی لهنسه،
بیل کی اوندا دۆزوم یوخدو!

وورغونویام اعتبارین،
دوز پیمانین، دوز ایلقارین...
چوخ گۆرموشم دنیا وارین،
داش قاشیندا گۆزوم یوخدو!

تانی منی خوش نیتده،
دوست یولوندا صداقتده...
کاماندارام بیر صفتده،
حاقدان دؤن اوزوم یوخدو!

گرایلی لار:

ب- شکایت نامہ لہ:

۱- دنیا و زمان حاد

آغرين آليم

نامه نيز گلدی يئتیشدی،
گؤزوم دولوب، آغرين آليم.
جوانليغيم تنز اؤتوشدو،
واخت آزاليب، آغرين آليم.

ائي صنعتی، ائل قدرتی
آغری داغین سئل قدرتی.
عالم لرین دیل قدرتی
هارای سالیب، آغرين آليم.

اوستاد عاشیق عالمینده،
مین آشیریم وار بلکیننده.
نادانلارین قلمینده
میس لعل اولوب، آغرين آليم.

ذره لردن اینجی سئچمک،
بويا گؤره خلعت ییچمک،
مردین گوناھیندان کئچمک
مرددن قالیب، آغرين آليم.

دولان کورو، خان آرازی.
جیحون امراهین مورازی.
اول اون بیر تتللی سازی
اونلار چالیب، آغرين آليم.

آغلار

(شهیدلرین عابدہ سی اؤنوندہ)

دؤنموشدوم مزار داشینا،
گؤردوم بیر قیز یامان آغلار.
رحم ائدن یوخ گؤز یاشینا،
بیر قاشلاری کامان آغلار.

دئدیم: گؤزل، ندیر دردین؟
دئدی: نییه سؤال وئردین؟
دئدیم: سنی یانار گؤردوم.
دئدی: بو گون زامان آغلار.

دئدیم: گلسن بؤلک غمی.
دئدی: داغ گؤتورمز غمی.
دئدیم: دردلی تکجه سمنی؟
دئدی: بیر ده آنام آغلار.

دئدیم: چوخ تۆکمہ گؤز یاشین.
دئدی: گئتدی بیر قارداشیم.
دئدیم: بلالی دیر یاشین.
دئدی: جانی یانان آغلار.

دئدیم: او نه شکیل لردیر؟
دئدی: جمعی شهیدلردیر.
دئدیم: قیزیم، سنینله بیر
آذربایجان تمام آغلار!

اولماز

اینلتمدن داغ اینیلدر،
قلیم کیمی کامان اولماز.
خسته یاتار، ساغ اینیلدر،
آهیم کیمی آمان اولماز.

ذیروه ندی، قاتان اولا،
باغچاسینا قونان اولا.
خان گرک کؤکدن خان اولا،
هر گدادان بیر خان اولماز.

کاماندار آلییدی نجات،
حاققا باغلیدیر کاینات.
هر عالیمده دوز اعتقاد،
هر شاعیرده ایمان اولماز.

دونیا

(قارداشیم افندی نین خاطره سینه)

سنه قالدی جفان سنین،
آچان، سولان صفان سنین.
هئچ یوخوموش وفان سنین،
یالان سانمیش، یالان، دونیا.

چمنلری گوله توتوب،
گۆی اوزونو توله توتوب،
کۆنوللری دیله توتوب
آلان سانمیش، آلان، دونیا.

کیملر چکدیه نازینی،
زمستان ائتدین یازینی.
بیرجه آندا غم سازینی
چالانسانمیش، چالان، دونیا.

گئندن گئندی، سانانمادیم،
دۇنو کلوگون قانانمادیم.
چوخ ائشیتدیم، اینانمادیم،
ایلانسانمیش، ایلان، دونیا.

گۆزوم گۆردو، بو دۇوراندا
غم بیر یاندا، دم بیر یاندا.
یالنیز اۆزون اۆز دونیاندا
قالانسانمیش، قالان، دونیا!

گۆردوم

بو دونىايا گۆز آچاندىن
من داغلارنى جوان گۆردوم.
داغلار مەن سۆز آچاندىن
ئىشقىمى تار - كامان گۆردوم.

ھايات مەننى سالىدى دىردە،
جىلالاندىم پىردە - پىردە.
قارار توتتۇم دۇغما يىردە،
ظالىم گۆردوم، يامان گۆردوم.

گۆز ئۆيىدە گۆزدىن اولدۇم،
سۆز ئۆيىدە سۆزدىن اولدۇم.
ھارا كىتتىم دىزدىن اولدۇم،
مەن آھ گۆردوم، آمان گۆردوم.

يانان چۈشكەن وار آياقتا،
دۈۋرە وورار سار آياقتا.
چىتىن كۈندە، دار آياقتا
ئۆز ھەيدىنى دانان گۆردوم.

غايىل كىشىنى شاھ بىيىندە،
مەلىكىنى موقەيىندە.
ئىنسانلار وار، قەلب ئۆيىدە
ئىمان گۆردوم، قەرز گۆردوم.

بىر كۈن كۆيدىن توران ياغدى،
ئۆستۈمە قار - بوران ياغدى.
گۆردوم داغلار ھەن داغدى،
مەن جىھونۇ پىران گۆردوم.

گرک

اثل ایچیندن گلن شاعیر
اثل قئیدینه قالسین گرک.
ملکتنی بۇلن شاعیر
خانه خراب اولسون گرک.

یثرلی کیمدی، یثرسیز کیمدی؟
بو نه سۇزدو، نه هیم - جیمدی؟
ساز دینیرسه اۇتن سیمدی،
صنعتکاری چالسین گرک.

نه فرقی وار، آرازدانام،
شکی دنم، شیرازدانام،
یا چوخذانام، یا آزدانام
دویان اورک دولسون گرک.

آدیم - سانیم، دوستوم - یاریم،
بختیاریم، شهریاریم.
باکی، تبریز - شن دیاریم
قوجاقلاشیب گولسون گرک.

جیحونویام نر آتانین،
ایزی قالماز هر آتانین.
اؤز خالقینا شر آتانین
عؤمور باغی سولسون گرک.

منى

آيلار ايله يارشىرام،
ياخالاير ايللر منى،
خياللار قارشىرام،
اوزور ياغلى ديللر منى.

خوش كىچىسە دە گونوم، آيىم،
بىر يانا چاتمىر هارايمىم ...
سۆكولور عۆمور سارايمىم،
جىلوولايىر سئلر منى.

كۆنول دويمور بهار - يازدان،
آيرىلماير خوش آوازدان.
طوفان قوپور تىللى سازدان،
ياسالاير تئلر منى.

يادا دوشور گۆي يايلاقلار،
گزدىگىم اوبا - اويلاقلار.
گل دئير قايىنار بولاقلار،
هارايلايىر چؤلر منى.

اىل عاشىغى كاماندارام،
دئمىرم كى، قوجالمارام.
يوز ايل كىچىسە يىتە وارام،
ياشاداچاق ائلر منى!

گرایلی لار:

ب- شکایت نامہ لڑ
۲- سٹوکی حاقدا

آ ترلانییم

ندن بئله گؤرونمورسن،
کنار گرن آ ترلانییم.
سانکی عشقه ارینمیرسن،
درددن بئرن آ ترلانییم.

ائننده داغدان آرانا،
بیر داغ دا چکدین یاراما.
پولاد دؤزمز بو هیجرانا،
منم دؤزن، آ ترلانییم.

جیحون ایستر مودام سنی،
باغچالاردا گودم سنی،
کاما چکیب "اودام" سنی،
جانیم اوزن آ ترلانییم.

آخیندادی

گونده یوللارا باخماقدان
حسرت گوزوم آخیندادی.
جان اوزدوم اودا یانماقدان،
پاییم بیرجه باخیمدادی.

سیرر آلیب، سیرر وئرمه دیگیم،
کۆنول ائوین هۆرمه دیگیم،
آیدا بیر گون گۆرمه دیگیم
هر گنجهلر یوخومدادی.

جیحونون قونوبدو مثیلی،
منم او یاردان گیلثیلی.
من بیر مجنون، او دا لثیلی،
اویلاغیمیز یاخیندادی.

اولور

ھى دورورام آستانادا
جۇرو - جفام ھدر اولور.
گلىشىنى گۇرندە من،
سئوينجىم داغ قدر اولور!

دىنلە قلىمىن سۇزونو،
سۇندورمە عشقىن كۆزونو...
بىر گون گۇرمەسم اوزونو،
او گونوم غم - كدر اولور!

آ ترلانىم، گۇرمە قادا،
كاماندارا ساتما ادا،
گۈزلىك قالير دونيادا،
انسان گلدى - گئدر اولور!

بیلمرم

سن بیر آهو جئیرانیسمان،
من سنسیز گزه بیلمرم.
من زنبورام، سن شامیمسان،
هیجرانا دۆزه بیلمرم.

باشیما سؤدا ییغیشیر،
باشقا خیاللار داغیشیر.
بو دونیا نئجه سیغیشیر
او شهلا گۆزه، بیلمرم.

بیر جان دئسن دیلیریندن،
آسیلارام تئلیریندن.
دوست الیمی اللریندن،
اؤلرم، اوزه بیلمرم.

سئومک حاقدان دیر انسانا،
گونه ائدرسن، قیناما.
گل منی چک امتحانا،
دوشرم، دۆزه بیلمرم.

کاماندار ییلمه خسته،
تانی منی، آی نورسته.
باش قویارام سینهن اوسته،
گون دوغار تزه، بیلمرم.

سنی

من ایسترم، آ ترلانیم،
گونده یوز یول گۆرم سنی.
سول گۆزومدن ساغ گۆزومه
موژده آلیب وئرم سنی.

داغ اینیلدر ملالینا،
گۆی گورولدار جلالینا.
دیشمز دنیا مالینا،
کرم اهلی، کرم سنی.

آ، داغلارین بیاض قاری،
دولانیرام مینون واری...
چوخ اینجیتمه کامانداری،
توتار دردی - ورم سنی.

قالما دیمی؟

جانیم، گۆزوم آ ترلانیم،
مثیلیم سنده قالما دیمی؟
شیرین سۆزوم، هر ایهامیم
سنی باشا سالما دیمی؟

من کی سنی سئودیم ازل،
چوخ او خودوم شعر - غزل.
آ گۆزلری شهلا گۆزل،
یاناقلارین آلمادیمی؟

جان آسیلی دئییل یاشدان،
اورک یوغرولوب آتشدن.
سنین کیمی قلبی داشدان
دؤنمک چتین اولما دیمی؟

ایزیمیز قالدی داغلاردا،
سوفره آچدیق بولاقلاردا.
سۆز دوناندا دوداقلاردا
جیحون غمه دالما دیمی؟

گىز

من يارىما گول بىزم،
يارىم مىندن كىنار گىز.
من يولوندا جان اوزىم،
يارىم مىنى دانار گىز.

مىنىم يارىم ساز اهللىدى،
بىهار اهللى، ياز اهللىدى.
اۋىرنىدىم كى، ناز اهللىدى،
اۋزو پىنهان يانار گىز.

جىيىون، گولدىر دىئىكلرىن،
اۋزون درىن، سۋزون درىن.
سىن گولرسىن سىرىن - سىرىن،
او، سىهۋىنى قانار گىز.

من دۇنورم كۇنول دۇنمور

بىر جان آلان قلىبى داشدان
من دۇنوروم، كۇنول دۇنمور.
شىرىن دىللى قلم قاشدان
من دۇنورم، كۇنول دۇنمور.

الىف قددىمى بو كىندن،
باغرىمىن باشىن سۇ كىندن،
سىنەمە داغلار چكىندن
من دۇنورم، كۇنول دۇنمور.

غم ال چكىمىر كامانداردان،
اينجى يم ترلان تاواردان.
منى مىندن آلان ياردان
من دۇنورم، كۇنول دۇنمور.

گرایلی لار:

ج - گۆز للمه لر

آ جئیرانیم

هردن سنی گؤرنده من
اوجالیرام، آ جئیرانیم.
خیالیمدا تر سینه نندن
باج آلیرام، آ جئیرانیم.

بیر جان سؤیله دیلریندن،
دسته باغلا گوللریندن،
اٹله ییلمم اللریندن
تاج آلیرام، آ جئیرانیم.

کامانداری توتما دیله،
ایل دیشیر ایلدن - ايله.
حزین - حزین ایندن بٹله
قوجالیرام، آ جئیرانیم.

آی بنؤوشه

ندن بئله غم چکیرسن،
اوغرون باخان آی بنؤوشه.
کچ باخیب بوینون بوکورسن،
قلبی یاخان آی بنؤوشه.

سن بیر ظریف آهوسانمی،
هلال سانمی، ماه سانمی؟
چیچکلرین شاهمی سانمی،
سئیره چیخان آی بنؤوشه.

سن آدمدن چوخ ازل سن،
نوروز گولوندن گوزل سن.
شاعیرسن، شعر - غزل سن،
غنچه دهان آی بنؤوشه.

کتیرسن بهار - یازینی،
گوزلر چکر نازینی.
بولبول چاشار آوازینی،
آچسان یاخان، آی بنؤوشه.

موژدهسی سن نوبهارین،
همدمی اول کاماندارین.
من اوخویوم نارین - نارین،
گول آج، یایخان، آی بنؤوشه.

گۈزل سنين خيالىندا

من اوزومو خان سانيرام،
گۈزل، سنين خيالىندا.
دونيانى گولشن سانيرام،
گۈزل، سنين خيالىندا.

گۈرندە جانا گليرم،
زنبور تەك شانا گليرم.
يانماغا شاما گليرم،
گۈزل، سنين خيالىندا.

گاھدان قالخيپ اوجاليرام،
چيچەکلردن تاج آليرام،
گاھ سئوگيندن باج آليرام،
گۈزل، سنين خيالىندا.

دئمە جيحون قوجاليبيدى،
عشقى چوخ جوان قاليبيدى.
خيالىم مسكن ساليبيدى،
گۈزل، سنين خيالىندا.

گرایلی لار:

د- طبیعت له باغلی

بو داغلاردا، بو داغلاردا

قهرمانلار آت اوینادیب
بو داغلاردا، بو داغلاردا.
اؤزو گئدیپ، ایزی قالیب
بو داغلاردا، بو داغلاردا.

دورنانلاری صف چکییدی،
بنؤشه بوینون بو کوبدو.
چوخ ایگیدلر قان تۆ کوبدو
بو داغلاردا، بو داغلاردا.

بولودلاری قاینار، دولار،
چیچکلری آچار، سولار.
شوخ ترلنلار شکار آلار
بو داغلاردا، بو داغلاردا.

اصلی خان سینه داغلادی،
کرم سئل کیمی چاغلادی.
لاله کؤچدو، یورد آغلادی
بو داغلاردا، بو داغلاردا.

يازدا، يايذا صفاسی وار،
قیشدا جؤورو - جفاسی وار.
بابالارین نفسی وار
بو داغلاردا، بو داغلاردا.

مجنون گزر داغدان - داغا،
صداسی گلمز قولاغ.
کنچن عؤمره جان صاداغا
بو داغلاردا، بو داغلاردا.

جیحونام، وار ایمان لیغیم،
سایا گلمز پشمان لیغیم.
قاییدارمی جوان لیغیم
بو داغلاردا، بو داغلاردا.

بىزىم داغلار

مىن بىر دردىن درماني دى
گول - چىچكىلى بىزىم داغلار.
لقمانلار مىن لقمانى دى
بال پتكلى بىزىم داغلار.

لئىسان آلار نوپھاردان،
نور سېھلر بولودلاردان.
ذىروھسى وار بوران - قاردان،
ياز اتكلى بىزىم داغلار.

ازلى وار ازللردن،
خىنالىدى اوز اللردن.
ھىچ سىچىلمز گۆزللردن
چىيىكلى بىزىم داغلار.

لىلپارلى دى بولاقلارى،
لاله زاردى يايلاقلارى.
اثلين، گونون دولت - وارى،
يار ايستكلى بىزىم داغلار.

كاماندار دا خوش مورازدان
آرزو دىلر بهار - يازدان.
گىلئىلى دى خان آرازدان
آغ اۋرېكلى بىزىم داغلار.

داغلار

بیلیم سنده نه عادتدی،
تئر قارالیر قانین، داغلار.
هر نریلتین قیامتدی،
آخیر سئل - عمانین، داغلار.

تؤکولنده قاش قاباغین،
تشویشه دوشور قوناغین.
پوزولاندا کشف - داماغین،
جار چکیر دومانین، داغلار.

شاه وقارلی مرد بابالار،
چوخ گوروب قانلار، قادالار.
هر یاندان ائلر، اوبالار
اولوبدو کؤچ - قونون، داغلار.

سال قایالی، چینقیل داشلی،
تاریخی آدمدن یاشلی.
اینجه بئللی، قلم قاشلی،
گول دریر، مهمانین، داغلار.

کؤورک اورک گؤزه بنددی.
کباب یانار کؤزه بنددی.
کاماندار بیر سؤزه بنددی،
کؤورکدی اوزانین، داغلار.

داغلارا - داغلارا

یاز اولاندا بیر قوناق گل
بیزیم داغلارا - داغلارا.
بیر نفس آل، خئیلی دینجل
اوزون داغلارا - داغلارا.

تر سونالی گؤللری وار،
مین عطیرلی گؤللری وار.
دی، گلنده نازلی بهار،
سؤزون داغلارا - داغلارا.

دولایلاری خوریات گودر،
هجران غمی باغیریم دیدر.
دورنالار باش آلیب گئدر
دوزوم داغلارا - داغلارا.

هارای سالار گؤیده قوشلار،
دومان گلر، چیسکین باشلار.
بیزیم داغدان کاروان ایشلر
سیزین داغلارا - داغلارا.

ایللر بیزله خوش اؤتوشه،
آرزولار کاما یتیشه.
آی کاماندار، بیر ده دوشه
اذن داغلارا - داغلارا.

داغلاردا قالدی

گونئی لرین بنؤشه سی،

لالاسی داغلاردا قالدی.

ایکیدلرین اندیشه سی،

قالاسی داغلاردا قالدی.

مارال گزدی خاناسینی،

یانا آیدی شاناسینی،

اوؤچو وؤردو آناسینی،

بالاسی داغلاردا قالدی.

مجنون نئچه ایل آغلادی،

بولبول اسدی، گول آغلادی.

کرم یاندی، کول آغلادی،

نالاسی داغلاردا قالدی.

کاماندارا ندیر سورغون،

عؤمور کئچیر اوغرون - اوغرون.

چادیر قوردو شاعیر وورغون،

تالاسی داغلاردا قالدی.

كئچيىدى

آغ اۋرپكلى چمن داغلار،
سینه نندن نەلر كئچيىدى.
سن ھەن سەن، ھەن، داغلار،
فەيىل لەر، ايللر كئچيىدى.

ائەلە آرخا، داياق دوران،
سەنە گەرب، مەيدان قوران،
آت اوينادان، قەلەنج ووران
ايگەدلەر، ارلەر كئچيىدى.

نەظامى نووروز گولومدو،
فەزۇلى اويام، ائەلمەدى،
وورغونوم آنا دىلەمدى،
اۋلەز شاعىرلەر كئچيىدى.

قەزىلەنگەن عاشىق عالى
چوخ ئەلمەن اولوب حالى.
وطني گۆيچە ماھالى،
اوستاد عەلەسگەر كئچيىدى.

بورچالى دان شاعىر نەي،
درىالار قەدرەدى طەبەي.
اونودولماز ائەلەن دىي،
صادق تەك نەرلەر كئچيىدى.

كاماندارام، زەر نەشانلى،
مەن سەنى توتمازام قانلى.
عاشىق شەمشىر آغدابانلى
بەر سەنە دفتەر كئچيىدى.

هاواسینی

عالم نجه جانا گلدی،
دویدو بهار هاواسینی.
بولبولر لیسانا گلدی،
اوخودو گول نواسینی.

اوزانلاشدی باغچا - باغلار،
مجنون لیلی دئییب آغلار.
جوانلاشدی قوجا داغلار،
گئیدی یاشیل عباسینی.

کلبجره مثیل آپارسان،
عؤمرونه عؤمور یاپارسان.
ایستی سویوندا تاپارسان
مین بیر دردین داواسینی.

دلی داغین هر قاشیندان
قایالار ائیب قوشوندان.
جیران بولاغ گؤز یاشیندان
سریب زومرود لباسینی.

گولدن، چىچىككن دررسن،
دوستونا تحفه وئرسن.
تاختادۇشوندا گۇررسن
يايلاقلارنىن اوباسىنى.

دونيانىن ھر بوجاغىندان
گلير شفا اوجاغىندان.
نۆھ گۇردوم قوجاغىندا
گىتىر مىشدى باباسىنى.

دئمەسەن جىيەون ئىلەسەن،
آتالار سۆزو سۆيەسەن.
مرد اوغول آباد ائىلەسەن
اۋز يوردونو، يوواسىنى.

گرایلی لار:

هـ- هجولر

ائيله يير

مجليس ده كي خور يادا ياخ،
فتته - فساد جار ائيله يير.
چرنله يير اوزدن ايراق،
هئي دؤنور اصرار ائيله يير.

كسكك دئييل قايلانير،
پارا ييغير مايالانير،
نه صنعتدن حيالانير،
نه مجلسدن عار ائيله يير.

ايسته يير كي، نظام دورسون،
صحبت آچيب، ميدان قورسون،
ها چاليشير جهجه وورسون،
قارغا تكك قار - قار ائيله يير.

بو هارانين داناسيدي؟
اينانميرام قاناسيدي.
عاشيق ائلين آناسيدي.
ابله اؤزون خوار ائيله يير.

سوروشمايين عنوانيني،
قوجاسيني، جوانيني.
بئله سينين «ديواني» ني
عاشيق كاماندار ائيله يير.

جوشورسان دا

آی دله دوز، بونه حالدی؟
اسیب - اسیب جوشورسان دا.
هر بیر سؤزون قیل و قالدی،
حدینی تنر آشیرسان دا.

ازیم - ازیم ازیلیرسن،
اینجه لیرسن، نزیلیرسن.
خوف الیندن اوزولورسن،
کۆپو کله نیب داشیرسان دا.

دیل سوموک سوز پارچا اتدیر،
آجی دیرسا، خجالت دیر.
دانیشدیغین قباح تدیر،
فتنه - فساد قوشورسان دا.

گۆز قویاندا سارالیرسان،
سۆز دئینده دارالیرسان،
گونش گۆرچک قارالیرسان،
دوغرو یولدان چاشیرسان دا.

کاماندارى گتیر یادا،
چۆرک باسان حرامزادا!
لعنتلى سن بو دونیادا،
جانى قبره تاپشیرسان دا.

گرایلی لار:

و- مختلف موضوع لاردا

آذربایجان شهیدلری

(شهیدلر خیابانیندا دوشونجه لر)

بورا خالقین گوز داغیدی،
بورا خالقین فراغیدی.
آزادلیغین چیراغیدی
آذربایجان شهیدلری.

مقدسدی، هم عزیزدی،
وجدانلاری صاف، تمیزدی،
دالغالانان گوی دنیزدی
آذربایجان شهیدلری.

هده - قورخو یلمزدیلر،
اوز قانینی سیلمزدیلر،
دایم یاشار، اولمزدیلر
آذربایجان شهیدلری.

ارنلرین مرد آدیدى،
آغیزلارین تام دادیدى،
کور اوغلولار اوولادیدى
آذربایجان شهیدلری.

حیاتیندان ال چکیدی،
خاین گوزه میل چکیدی،
خیاباندا گول اکییدی
آذربایجان شهیدلری.

باجارایدیم

جهجه ووران بولبوللری
حاقلاماغی باجارایدیم.
چمنده آچان گوللری
قوخلاماغی باجارایدیم.

ایللر بیر - بیر اؤتوشنده،
حسرت باغریمی دئشنده،
دوستلاریم یادا دوشنده
یوخلاماغی باجارایدیم.

مجلس قوروب گۆی چمنده،
شیرین باده لر ایچنده،
شیکار بره دن کئچنده
اوخلاماغی باجارایدیم.

هر ایش گولدو، بیتیرنده،
کامل باشا یتیرنده.
نادان سۇزون اؤتورنده
یوخلاماغی باجارایدیم.

جیحون، دنیا بیر باغ کیمی،
گلن گئدیر قوناق کیمی.
قوجالیغی بیر شاه کیمی
ساخلاماغی باجارایدیم.

منیم

ائی دلاور، انصاف ائيله،
آرا قاتما، قوزوم منیم.
انتھاسیز وطنیمده
چکن چوخدو نازیم منیم.

اعتبارسیز من دئیلم،
آلیشیب - سؤنن دئیلم.
دوستومدان دؤنن دئیلم،
بوران اولسا یازیم منیم.

بابکیمدن درس آلمیشام،
کور اوغلو تک سس سالمیشام.
دده لرله ساز چالمیشام،
دوغمادیر آوازیم منیم.

تا کی هر آن وطن گولسون،
لاله، نرگیز، چمن گولسون،
بشیکده سود امن گولسون،
بودور بؤیوک آرزوم منیم.

جیحون، سؤیله، نه قایدادی،
مجلس هایداء، هارایدادی.
قانانلارا سیمفونیادی
اون بیر تल्ली سازیم منیم.

منىم

عۇمروم سازلا، سۆزلە كىچىدى،
گولدى يازىم، قىشىم منىم.
بىلمەدىم نىجە يىتىشىدى،
چاتىدى اللى ياشىم منىم.

مىجلىسلر گزىدىم، دولاندىم،
گاه دورولدىم، گاه بولاندىم،
سۆز مولكونده جىلالاندىم،
آلماس داندى داشىم منىم.

كاماندارام، لعل سىچىرم،
مرد اوچون جاندىم كىچىرم.
ياخشى لارا دۇن بىچىرم،
سۆزدور آل - قۇماشىم منىم

منیم

صنعتیمده آغری داغام،
قدرتدندی سئلیم منیم.
باخما کی، آخیر تورپاغام،
سولمایاجاق گولوم منیم.

حقیقتدن صاباحیم وار.
شریعتدن ثوابیم وار.
طریقتدن جوابیم وار.
سحرلی دی دلیلم منیم.

بورچالی نین بوجاغیدی،
اصل جنت قوجاغیدی،
شعیر - صنعت اوجاغیدی
کپنکچی ائلیم منیم.

قاناد آچدیم یوواسیندا،
اسیب جوشدوم هاواسیندا.
اویماغیندا، اویاسیندا
داشدی گل ها گلیم منیم.

کاماندار پیردن درس آلیب،
آلاهینا صادق قالب.
بو بشیکده ناخیش سالیب
آییم، گونوم، ایلیم منیم.

تجنیس لڑ

آيازى مننن

بىلمىرم بختىمىن مرامى نەدىر،
بىر ايلده دولانير آى آزى، مننن.
عۇمرومون بهارى سۇوشوب گىندىب،
قالير قارلى قىشىن آيازى مننن.

بىر قالا ياپمىشام بارى گۇرونمور،
عۇمور باغچاسىنىن بارى گۇرونمور،
يار گۇزوم اۇنونده، بارى، گۇرونمور،
دۇندىرب قلىنىن آيازى مننن.

جىحون، او ترلانىن ائله دۇن دورور،
ياراشير آينىنە، ائله دۇن، دورور. . .
قىش نفسىم، قىشى ائله دۇندورور
باجارماز داغلارین آيازى مننن.

آيانا - يانا

دوست اودور: دونيادا اورك دوستونو،

ساخلايا قلیینده آيانا - يانا.

آياق بودره ینده، دارا دوشنده

چکلیب دورمايا اویانا - يانا!

بیر بدؤی بسله دیم، کمالیم دئدیم،

سیناق میدانیندا کام آلیم، دئدیم،

گؤردوم کسمیر عاغلیم، کمالیم، دئدیم،

ضای اولدو زحمتیم آيانا - يانا!

جیحون، او سارماشان گولدو اوزومه،

باغبان فرحلندی، گولدو اوزومه،

گنجیکن طالیم گولدو اوزومه،

بلکه یاتان بختیم اویانا - يانا!

اود آلار یانار

بولبول اویونمه سین خوش آوازیلا،
منیم آوازیمدان اود آلار یانار.
اویناماسین بی وفانین نازیلا،
هیجرانندان پایینی اودا آلار یانار!

زنبور جهد ائله ییر بال، آیا دوشر،
آتانین شهرتی بالایا دوشر،
بیر بالا اوجوندان بلایا دوشر،
نئچه ایوان - اوتاق، اودالار^۱، یانار!

جیحونا عزیزدیر باغچا - باغلا، یار،
تُحفه وثریم، آل دستمالا باغلا، یار!
مرد اولان مردیله پیمان باغلایار،
نامرد آلولانار اود آلار یانار.

^۱ - اودا: اوتاق

جانانا جانی

جانان جان دیله دی شیرین دیل ایله،
کۆنول اسیر ائتدی جانانا جانی!
دیئ اورک ئیله سین، کنچسه ایل - ایله،
گرک دوست یولوندا جان آنا جانی.

آتا هارای چکدی: آی اوغول، هارای،
آنانا نظر سال، آی اوغول، هر آی،
آنا جار ایله دی: آی اوغول، هارای،
دندی: جانان آلدی، جان، آنا، جانی.

آی کاماندار سؤیله دردین دی یارا،
شاد اولارسان، گنتسن هانسی دیارا.
بو میداندا دردی میزی دی یارا
جانان اسیر گه دی جانانا جانی.

چاتا چات

سۆز بیر گولوستاندی سولماز دونیادا،
غنچه له نر، چیچکله نر چاتا چات.
هر فصیلده آچار تر - تزه گوللر،
عطیر له نر، اتکله نر چاتا چات!

یارین فرقتیندن یار آغی گئیر،
مرد ایگید، مَس چکر، یاراغی گئیر،
یاز گلر قد دینه یار آغی گئیر،
اطلس له نر، ایپکله نر چاتا چات.

بولبول فریاد ائیلر ناشی قاز آنماز،
تورپاق لعل یئتیرر، ناشی قازانماز،
سۆزه حرام قاتان ناشی قازانماز،
گم سالینار، یندکله نر چاتا چات.

جیحون جان دئیرمی جانی اولماسا،
انسان مقدس دیر «جانی» اولماسا.
بوش سۆز آیاق توتماز، جانی اولماسا،
قدرتلی سۆز پتکله نر چاتا چات.

داغلارا سارى

اورك ھاوالاندى سانكى بير قوشدو،
چيرپىندى، دۇيوندو، داغلارا سارى.
يازى، يايى گىتتى، پايىز يىتىشىدى،
اوقۇقدان تۇكولدى داغلارا، سارى!

خزان ووردو، ياشىل نەدى، گۇى نەدى،
شىمشك چاخان گۇزلرىمدى، گۇى نەدى،
وار بدنيم ائله اسدى، گۇينەدى،
سینەم سینه گردى، داغلارا سارى!

جیحونون گۇزونده بير آنا دۇندو،
بير آنا بوجوندان بير آنا دۇندو،
كۇنول لىلاسىندان بير آنا دۇندو،
مجنون تىك اوز توتدو داغلارا سارى.

سن آتام ایندی

نئجه کی، چوخ سئویر آنا اوولادی،
 او عزیز آنامدی، سن آتام ایندی.
 سودون بیر دادی وار، کؤکون بیر دادی،
 باشیمین تاجیسان سن، آتام، ایندی.

مرد ایگیدین مثیلی اصیل آتادی،
 غیر تسیزین اوزریندن آت آدی.
 عؤمور بویو اونودولماز آتادی،
 آنا سود وئریسه سنه طام ایندی!

گون یاییلیب او داغلارا، آل - آچیق،
 جیحون قوروب یایلاغیندا آلاچیق.
 بوسه وئردی یار لیندن، آلا، چیخ،
 گلن قارداشیمدی، سن آتامین دی!

یانانندی

اولو تانری هر سیرریندن حالیدی،
مقصیرسن، سن گل ایچمه، یان، آندی.
نه فرقی وار، دوزلوک حاققین یولودو،
قارشینداکی یا قرآندی، یا ناندی.

نظر یتیر، هر اغیارا جان دئمه،
دیلیندهدی، هر آغ، یارا، جان دئمه.
تانیمامیش هر آغ یارا جان دئمه،
جان دئ، سنه کیم کی جانی یاناندی.

نه آغری چک، نه دردینی یادا دئ،
سیرداشیندان یا سیرر ساخلا، یا دا دئ.
کئچنلری یاخشی گتیر، یا دا دئ،
کاماندار دا مظلوملارا یاناندی.

دال - دالا

(جیغالی تجنیس)

دوست - قوھوم سنچیلر خئیرده - شرده،

غم داغیلار سینہ گزر دال - دالا.

عاشیق دئیر دال - دالا،

بولود اوینار دال - دالا.

نامرده آغیز آچما،

سیر سؤزونو دالدالا.

حاققا، عدالتہ، تور قورا بیلمز،

یوز مخت جھد ائیلہسہ دال - دالا.

آمان ائلر دئیم دردیم، یاز ایندی،

پایز اؤتدو، قیش کؤھنہلدی، یاز ایندی.

عاشیق دئیر یاز ایندی،

اوخو درسین، یاز ایندی.

اؤتور شیدا بولبولر،

بودور گلدی یاز ایندی.

بئکار دوستوم، گوردو گؤزدن یازیندی

یامان گؤندہ پنھانلاندی دال - دالا.

اود - آلودان لباس گئییب آتالار،

قهر چکیب غمده یشیب آتالار،

عاشیق دئیر، آتالار،

پولاد گئیر آتالار.

آتالارین یوردونو،

آباد ائیلر آتالار.

آی کاماندار، گوزل دئییب آتالار:

داغ اوینادار ائل دایانسا دال - دالا.

(دوداق دیمز جیغالی تجنیس)

سراسر ایندی

یازین علتیندن چاغلادی سئلر،
داغلار آل گشیندی سراسر ایندی.

عاشیق دئیر سراسر،
اوڭخو^۲ درسین سراسر.
سر او جالدار انسانی،
عاغیل اولسا سراسر.

سرینه اینجیلر دولسا سراسر،
تاج آلار صنعتین سراسر ایندی!

سرگردان قالین سری سریندی،
سر سری سر قاتار، سری - سریندی.

عاشیق دئیر سریندی،
سر یایلاقلار سریندی،
سر کیشینین اؤنونده
سر تاجینی، سر ایندی،

نادانین جهلیندن دولان سریندی،
اود آلار جسدین سراسر ایندی.

^۲ - دوداق دیمز شعر نوعوندا دوداقلانان سسلی حرفلر (او، او، او، و) گلیمه مەلی دیر. گلر سە او نوع شعره

دوداق دیمز یوخ، دوداق اوپوش دئیرلر. آلیشیق

کاماندار اسیردی اثره قارشى،

اثرلر اوخوندو اثره قارشى.

عاشیق اثره قارشى،

اثر اثره قارشى،

ناداندان زیان گلر،

اصیل اثره قارشى،

یولوندا جان قویان او سره قارشى

آچ کؤنول اوڭداسین سراسر ایندی.

دئیشمه لر

کینیا ز نظیرلی ایله دئیشمه

کاماندار:

دؤشونه دؤیه نین، منم دئیە نین،
نە یی وار الیندن آلییدی دنیا.
گولدوره نی گولدور ویدور باشاجان،
آغلادانی، آغلار سالییدی دنیا.

کینیا ز:

ناکسین نە یی وار، عاشیق کاماندار،
الیندن آلییدی، آلاندى دنیا.
حرامی حاللا قاتان کسلری
دیدر گین سالییدی، سالاندى دنیا.

کاماندار:

چوخلاری فیض آلیب بد عملیندن،
مست اولوب بختینین گل ها گلیندن.
توتوب یاخاسیندان، آیب بثلیندن،
اونودا ایلان تک چالییدی دنیا.

كىنياز:

ساخلايار وار - دولت يىغمايانلارى،
اۋزونه، اۋزگه يه قىمايانلارى،
اداسى دونيايا سيغمايانلارى
ايلان تىك چاليدى، چالاندى دونيا.

كاماندار:

گونش گۆى اوزونده نىجه دۇور ائدير؟
انسان اولدوزلارى نيه سئير ائدير؟
گۆره سن مقصدى، مطلبى نه دير؟
ائله هنى بوشاليب، دولوبدو دونيا؟!

كىنياز:

اولدوزلار گونشدن بيل، او يانادى،
گۆى اوزو گونەشى دوغان آنادى...
انسائين آرزوسو، كامى اونادى،
بوشاليب دولوبدو، دولاندى دونيا.

كاماندار:

دىء، منصور، نىسمى نىجه اولدو، هانى؟
«تائرى يام» دئەنن تۆكولدو قانى!

تورپاغا دۇندىرىپ ئىچە مېن جانى،
ازلدىن آمانسىز اولوبىدو دونيا.

كىينياز:

منصورو تورپاغدان سوراقلاش اۋزون،
نسىمى داغىنى گۇرمەسىن گۇزون...
تاپاندا اللى سىن، ايتىرمە يوزون،
آمانسىز اولوبىدو، اولاندى دونيا.

كاماندار:

دردلره درماندى سازىن، كاماندار،
دىللره دوشوبىدو سۇزون، كاماندار،
دئسىنلر، كۇچنده اۋزون، كاماندار،
قالىبدى صنعتىن، قالىبدى، دونيا.

كىينياز:

چوخلارى دىندىرىپ سىم اوسته سىمى،
اونوتدوق، ياشاتدىق كىملردن كىمى؟!
تارىخه، آى كىينياز كاماندار كىمى،
صنعتكار قالىبدى، قالاندى دونيا.

شاعير زليمخان لا دئييشمه:

زليمخان:

دونيا بولبوللو بير باغدى،
سن اؤتمه سن، من اؤتمه رم.
بو سئحير دن، بو سئودادان،
سن گئتمه سن، من گئتمه رم.

كاماندار:

بو دونيا بير گوللو باغدى،
سن آچماسان، من آچمارام.
سؤز عطرينى بئؤوشه تىك،
سن ساچماسان، من ساچمارام.

زليمخان:

بىز بير عشقين بوتاسيىق،
گولو - گوله توتاسيىق،
بير چمنده بىته سيىك،
سن يىتمه سن، من يىتمه رم.

كاماندار:

اود تۆره ير اود جانيندان،
مرد تۆره ير مرد قانيندان.
حقيقتين ميدانيندان،
سن قاچماسان، من قاچمارام.

زلیمخان:

قایالار وار چاپان منم،
قالالار وار یاپان منم،
سنی منده تاپان منم،
سن ایتمه سن، من ایتمه رم.

کاماندار:

حکمت وار، حکمت دولودو،
اولوسدان، ائلدن اولودو،
گئتدیگیمیز حاق یولودو،
سن چاشماسان، من چاشمارام.

زلیمخان:

تر چیچک اوللام یازینا،
گوموش تئل اوللام سازینا.
زلیمخانام مورازینا،
سن یتمه سن، من یتمه رم.

کاماندار:

کاماندارام هوسینده،
یورد - یووام وار نفسینده.
عارفلرین مجلسینده،
سن جوشماسان، من جوشمارام.

عاشیق کاماندارلا عاشیق تانری قولونون دئییشمه‌سی

عاشیق کاماندار:

مرد اوغولون خانه‌سینه هر وعده مهمان گلر.
ذرّه قدر اوف دا دئمز، صبح آچیلار دان گلر.
مین بیر اسمین صاحیبینی دلبینده جار ائبله‌یر.
روزی‌سی گۆیدن تۆکولر، قسمتینه نان گلر.

عاشیق تانری قولو:

قدیر بیلن سلام وئرسه، جانیمایا بیر جان گلر.
ایچی - چؤللو گولن دوستدان داماریما قان گلر.
مین بیر گیزلینین ایچینده دوخسان دوققوز آشکار،
هر داملاسی حاق سئوگیسی، گۆزوندن عَمّان گلر.

عاشیق کاماندار:

مرد او کسدیر داماریندا تمیز گولگز قانی وار،
ملّتی‌نین غیرتینه قوربان گئدن جانی وار.
یاراناندان خالی دئیل، دونیانین سولطانی وار،
هارایلاسان، هارایینا اول شاه‌ی مردان(ع) گلر.

عاشىق تانرى قولۇ:

وار - دولت دونىادا قالير، مالدان ياردىم گۆزلەمە،
يار - يولداشدا، دوست - قارداشدا دالدا ياردىم گۆزلەمە.
مەھبەت باغلا انسانا، قولدا ياردىم گۆزلەمە،
يالنيز حاقدا ياردىم دېلە، امدادا رحمان گلر.

عاشىق كاماندار:

اهلى - عرفان مجلسىندە شيطان شرىن آتما سن.
مرد ايله اولفتى كسىب، نامردە آلدانما سن.
آي كاماندار، او گۆردوگون ائىلىكلرى دانما سن،
ائىلىگى دانان كىلىرىن گۆزلىرىدن قان گلر.

عاشىق تانرى قولۇ:

اهلى - عارف مجلسىندە سۆزو سۆزدن سىچ سۆيلە.
تەلىمك شىطائىن ايشى، ياخشى دوشون، گىچ سۆيلە.
تانرى قولۇ، گىرچك دوستا سن دردىنى آچ سۆيلە،
او آنجاق واسطە اولور، مۇولادان درمان گلر.

عاشیق کاماندار:

اوغول، گزک او داغلارین قوینوندا،
گزدیکجه سن، یایلاقلارا فیکیر وئر.
فلک بوردا چوخ ایشله دیب اوینونو،
واهمه لی او یلاقلارا فیکیر وئر.

عاشیق تانری قولو:

هر قاریشی تورک قانیلا سولانمیش
شهید یاتان تورپاقلارا فیکیر وئر.
سئوگیمله یتیشمیش، حسرت بله نمیش
عینی منشأ یارپاقلارا فیکیر وئر.

عاشیق کاماندار:

قارا خاچیم، دلی داغیم هاردادی؟
اثلر کؤچوب، یوردو بوران - قاردادی.
هاشخالیلدا روحلار انتیظاردادی،
حاقدان یانان چیراقلارا فیکیر وئر.

عاشیق تانری قولو:

یول گؤستمیش تورک ائلنین پیرلری،
حاقدان دئمیش یسوی نین ارلری.
خواجه افندی هپ قوروموش سیرلری،
کؤنول یاخان اوجاقلارا فیکیر وئر.

عاشیق کامانداری:

یئندی رنگده یارانیدی گؤی، ندن؟
بولودلارا سینه گیرر گؤی، ندن؟
کامانداری باخ بئله جه گؤینه دن
ائل - اویاسیز او داغلارا فیکیر وئر.

عاشیق تانری قولو:

هر ائویمده قاوال سسی، ساز سسی،
هر توپومدا گلین سسی، قیز سسی.
تانری قولو، سن ده چاتدیر تئز سسی
اوبالارا، اویماقلارا فیکیر وئر.

۳

عاشیق کاماندار:

قول بوینوما سالان داغلار

ایندی منه یاد گۆرونور.

یاد اللرده قالان داغلار

تاماماً برباد گۆرونور.

عاشیق تانری قولو:

دردیمی آچدیغیم داغلار،

ایچریمده اود گۆرونور.

یول وئردی کئچدیگیم داغلار،

منی دویدو، شاد گۆرونور.

عاشیق کاماندار:

کۆچوب گئدیپ آغیر ائللر،

یاسا باتیب آچان گوللر.

آت اوینادیر اسن یئللر،

نه اوجاق، نه اود گۆرونور.

عاشیق تانری قولو:

سیزی قوینوندا بسله دی،
بیزی حسرتله سسله دی.
اٹشیتدی چیچک سوسله دی،
بولاقلاردان داد گۆرونور.

عاشیق کاماندار:

ویرانه یوردلار قارالیر،
کاماندار دا درده دالیر.
نه بولاقلار کۆنول آلیر،
نه چمنده داد گۆرونور.

عاشیق تانری قولو:

تانری قولو، دوش بیر ایزه،
ایز گتیردی بیزی سیزه.
چاتدیردی بیزی گوندوزه،
مؤلادان امداد گۆرونور.

بایاتی لار

باياتىلار

من عاشيق، گوله باغلار،
بزه نيب گوله باغلار.
باغبان بولبوله دؤنوب،
مىيلىنى گوله باغلار.

من عاشيق، گولده يىرى،
بولبولون گولده يىرى،
دايانما، دلى كؤنلوم،
آغلان گولده، يىرى!

من عاشيق، قادا نئيلر،
قادالار قادا نئيلر؟
داد چكن فرياد ائيلر،
فريادا قادا نئيلر.

من عاشيق، قادا گؤرمه،
دادا گئت، قادا گؤرمه.
داد چكن تئز دوزهلر،
دوزلمز قادا گؤرمه.

من عاشیق، باغدا یانار،
گول آچار باغدا یانار.
بولبول فریاد ائیله یر،
آلیشیب باغ دا یانار.

من عاشیق، گولو نئیلر،
گول جمال گولو نئیلر؟
گول قهرین بولبول چکر،
قارغالار گولو نئیلر؟

من عاشیق، ائل یثری دی،
ائل یوردو، ائل یثری دی،
مردین کاروانی کؤچدو،
آرخاسینجا ائل یثریدی.

من عاشیق، دوزن یثری،
دوز دولان، دوزن یثری،
بولبوله یورد سئچدیلر،
مرد الی دوزن یثری.

مانی لر

من درویش اولانمارام

یونس آمراه

دوز دئیرسن، اوستاد امره،
من درویش اولانمارام.
ائی فنا یا بلد امره،
من درویش اولانمارام.

درویش قلبی دنیزدی،
تمیزلردن تمیزدی.
او آلاها عزیزدی،
من درویش اولانمارام.

درویش کارا آییلمز،
دولت - وارا آییلمز.
درویش بو گون دئییلمز،
من درویش اولانمارام.

درویش قانار، آغلاماز،
اوددا یانار، آغلاماز،
سودا دونار، آغلاماز،
من درویش اولانمارام.

درویش اؤزو یانديرماز،
هئچ کیمسه نی دوندورماز،
حقیقتدن یان دورماز،
من درویش اولانمارام.

درویش گنجهر یاتماز،
حاق یولونو اونوتماز،
هئچ کسه بیر داش آتماز،
من درویش اولانمارام.

درویش آیدان آریدی،
مثیلی حاقا ساریدی،
چایلار اونون واریدی،
من درویش اولانمارام.

درویشه مال نه گرک،
درویشه پول نه گرک،
بیر قیل و قال نه گرک،
من درویش اولانمارام.

درویشه خال نه گرک،
زرخارا، آل نه گرک،
درویشه قول نه گرک،
من درویش اولانمارام.

درویش بیر دینه بسدی،
آدی مین سنه بسدی،
بیر خورما گونه بسدی،
من درویش اولانمارام.

درویش خانچالسیز گرک،
 حاللی یا حالسیز گرک،
 دولانا ائلسیز گرک،
 من درویش اولانمارام.

درویش آغلار ساغ کیمی،
 باشی قارلی داغ کیمی.
 قایتایار بولاق کیمی،
 من درویش اولانمارام.

درویش گزر یولوندا،
 "آللاه اکبر" دیلینده.
 قوشلار قونار تئلینده،
 من درویش اولانمارام.

درویش یولونو چاشماز،
 اؤلر، چتیندن قاچماز،
 عبادتدن گؤز آچماز،
 من درویش اولانمارام.

درویشده اکراه اولماز،
 قلیینده غم - آه اولماز،
 ایشینده گوناھ اولماز،
 من درویش اولانمارام.

کیم دینه قارداش اولار،
 کاماندار سیرداش اولار.
 یونس دان درویش اولار،
 من درویش اولانمارام.

دۇۋاق قاچمالار

دۇنيىن

(مىسەل)

قوچۇلۇدان مەن دانىشىم، سىز گەندىن ھەر يانا دۇنيىن.
 اھلى - عرفان مجلسىندە صحبتى ساھمانا دۇنيىن.
 بوتون قاققاز ماحالىندا سۇيەلەيىن مردانا دۇنيىن.
 ائشيدىنلار، دىنلەينلەر دوشمەسىن گومانا دۇنيىن.
 بوردادى معرفت اوجاغى، ياراشىر دۇررانا دۇنيىن.
 بىر - بىرىنە مەرباندىر، قوجا، ھەم جوانا دۇنيىن.

آباد ائلىن ھەر گوشەسى ميوەلى گولشن باغيدى.
 صف چكىب، دستە گلير، مرد اوغلانلار يىغناغيدى.
 آلنى آچىق، قلبى تەمىز بدن پولاد قايناغيدى.
 بىر طرفدە خرام چايى، بىر طرف رضوان داغيدى.
 اور رضوانىن قەدىم آدى جاوالەى - شام داغيدى.
 نەمەتلىرى آشيب - داشير، دۇنويدور عەمانا دۇنيىن.

زحمت سئور بو اوبانى نىشان با نىشان بىلىرم.
 بايرام ايلە حميدى مەن ائلدە مەربان بىلىرم.
 شەمشى ايلە جەھانگىرى امكەدە ساروان بىلىرم.
 يوسف اوو موسى كىشىنى گۈزەل بىر انسان بىلىرم.
 ايگىرمى گون عاشىقلارنى ساخلامدى مەھمان، بىلىرم.
 دوز - چۆرەكلى خالقىمىزنى تەرىزە، تەھران دۇنيىن.

محمد، یولچو، جبرائیل گنج نسیلین مایاغیدی.
هر تربیه، تعلیم لری گله جگین دایاغیدی.
ناطق بابا، آغ ساققاللار ائلین گولگز یاناغیدی.
هالای پوزان نبی قارداش قوچ کور اوغلو سایاغیدی.
غیرت کی وار، انسانلاری دؤندریر آسلاتا دئیین.

اثل آدینی اوجالتماغین یاخشی اوغولدور سببی.
رهبری آیریم پاشادی، بؤهوم - بوهومدور لقبی.
خالق ایچینده حؤرمتی وار، بیر هئیکل قوروب ابدی.
اوچ قارداشین آغ ساققالی آتالیق بورجون اؤدهدی.
جان دئییب، جان ائشیدیرلر، گؤزلدی بو ائلین دبی.
کاماندار مدحین ائله ییب، دوشوبدو داستانا دئیین.

پوئمالار

ترجمه حال

اوشاقلىق دا بىكار سۇزدن ياشىنىدىم،
نامردلار ئىن طەنەسىندىن آشىنىدىم.
آنا يوردان آتا يوردا داشىنىدىم،
هر ايكىسى بابالار ئىن يوردودو،
خىتير - شىردە بىر ئىتلىمىز اوردودو!

سن، ائى دوغما يوردوم، عزيز وطنىم!
سنە آرخالانىم، سنە كوستىم.
ائى كۈنول اويلاغمىم، كۈنول مىسكىنىم،
بورچالى ماحالى، كور اوستو اتلى،
سندە دىلە گلىب سازىمىن تىلى.

گول آچاندا بو ديار ئىن باغلار ئى،
عۇمرومە بىز كدى بهار چاغلار ئى.
خىزىنەدى ياغلى جان ئىن داغلار ئى،
ازلدىن اولويدو نىمىتىن سىن ئى،
ذىروەسى مىسكىنى دومانىن، چىن ئى.

يامان اسىر اورگىمىن تىللار ئى،
سىزدە قالىب گىنجلىگىمىن ايلار ئى.
دولانىرام چىمىلار ئى، چۇللار ئى،
بلىكە شفا تاپا طالعىم مىن ئى،
قايدا اوستومە گىنجلىك ئىلكەنىم.

او واخى آزغىنلار قان - قان دىردى،
اۋلوم انسانلار ئى قورد تىك ئىردى،

قارا خبر قاپیلاری دؤیردی.
آغیر کئچن او اوشاقلیق ایلیریم،
ستوینمه دی قلم توتان الیریم.

آشاغیدا بیر داخمamız وار ایدی،
اولاجاغی گیره جکدن دار ایدی،
بیزیم اوچون بؤیوک دولت - وار ایدی.
اوندا هامی "قارا" دامدا یاشاردی،
باجالاردان بورما توسو داشاردی.

اثلیمیزه بیر تاماشا گلنده،
دئیردین کی، بایرام گلیب بو کنده
آغ ساققال لار قاشی - قاشنان اؤتنده،
آیه، کئنده کندیرباز وار دئیردی
تعریفله ییب تلخگینی اؤیردی.

تای - توشلاریم ییغیشاردیق بیر یثره،
سسیمیزه سس وئردی داغ - دره.
بیر زوربانی باشچی سئچیب یوز کره،
سونرا دؤنوب آشیق - آشیق آتاردیق،
اودوزانا بیر ده گئری ساتاردیق.

چالالاردان اولغونلاری قیراردیق،
دسته له ییب شله میزی قوراردیق،
یورولاندا بیر متریس آرار دیق،
آخشام اولجاق دؤشه نردیک چول کیمی
حرارتدن قیزاراردیق پول کیمی.

باشچى ميزين شله سى چوخ ايرىدى،
 هميشه ده هامى ميزدان گئريدى،
 آلتينداكى بير اولاغين تريدى،
 قان ايچنلر، تالان اولسون دئيردى،
 فاشيستلرى لعنت له ييب سؤيردى.

دينجه لنده سينه سيني سيلردى،
 هنى دئيردى، كيمه دئيه ك بو دردى،
 گيل ساتانلار گلهمه ديلىر دونن ده،
 پالتاريميز داشا دؤنوب برنده.

بش آدديمين اولچوسونو آلاردىق،
 سونرا اونو ناخيشلار سالاردىق.
 هوپپاناندا يارى يولدا قالاردىق،
 آخشاماجان دايانمازدىق هنى ها هنى،
 يوز اينه نى توللاماق دا آسان دؤى.

بو مينوال لاگونوموز خوش كئچردى،
 صاباح هر كس ساپاندا ايپ سئچردى،
 داش گولله لر آغاجلارى بيچردى،
 غره له نيب آتيلاردىق، دوشرديك،
 دوز ووراندا دامباتليقدان شيشرديك.

اوردان - بوردان خيردا تاختا تاپاردىم،
 هر دؤردوندىن بير اوج بوجاق چاتاردىم،
 اوستوندىن ده قالين تئلر آتاردىم.
 هاراي، منيم تاختا سازلى گونلريم،
 قيش - بورانلى، سرت آيازلى گونلريم.

یوخودان دوراردیق اثرکن، او باشدان،
مکتبه گئرددیک یوخاری قاشدان.
دویوب، بئریکمز دیک داوا - دالاشدان.
درسه گئچیکنده بویون ایردیک،
بیر ساعات قاپیدا آیاق دؤیردیک.

روس معلمی اؤز واختیندا گلردی،
بیلنلره قیمتی دوز بؤلردی،
دجل لره آجیمازدی، گولردی،
پاپیروسو هنی توتاردی یوخاری،
پوقله مکدن سارالمیشدی بیغلاری.

ائلیمیزین گؤزل بیر باغی واردی.
بو باغین باغبانی ساز دا چالاردی،
میوه وئریب کؤنوللری آلاردی.
«عمی، ساغ اول»، دئیردی لر اوشاقلار
قاچا - قاچا یئیردی لر اوشاقلار.

من دایانیب دؤنردیم بیر هئیکله،
او حس اندیب سازی آلاردی اله:
آیه، آباژوغلو، چال گؤروم هله.
من چالیدیقا گوموش تنلر دینردی،
او اورکدن سئوینردی، گولردی.

بیر گون یئنه سازدا گوللر توخودوق،
گاه او چالیدی، گاه من چالیدیم، اوخودوق،
عشق الیندن بیز موشک - عنبر قوخودوق،

بیردن سوسدوق، دانیشمادیق لال کیمی،
باغبان دیله گللی بیر خیال کیمی.

دئدی: آباژوغللو، او ساز، او دا سن،
سانا باغیشلادیم اونو بو گوندن.
بیر گئجه نی راحت یاتانمیرام من،
هئی گلیب اؤنومده ملول دورورسان:
مندن ساز دیله ییب، ساز سوروشورسان:

منه ده آباللین کریم دئیرلر،
خسیس لعنت آلا، مردی اؤیرلر.
دؤوران ترهله نر، دولانار ایللر،
کامل اوستاد اولوب چرکز گئیرسن،
کریم دایینا دا رحمت دئیرسن.

بلی، صاف انسانلار یاشاییر آدا،
خوش عمللر اونودولمور دونیادا.
آیلار کئچدی، یاز آچیلدی، آرادا
بیر ده دویدوم بیر سس منی آیلهدی،
بیر گولر اوز اوغلان سلام ائیلهدی.

نه گؤزل سسین وار، دئیرم، آلاه،
ائله ییل داخیلدن قایناییر بولاق.
گلسن گندک سنه باخشی ساز آلاق.
سحردن یوللانیدیق قارا تپه یه،
بیر ساز آلدیق، دؤندوک باللی پته یه.

بلی، اصلی اولان چیخماز عاغیلدان،
اونلار اوستون اولور قیزیل ناغیلدان.
قوی چوخ اولسون ائلده بئله اوغولدان.
بو سبیکار کور اوستونه باغلیدی،
علی یئو هدایت مختار اوغلودو.

بیر گون یئنه خبر وئردی جارچیلار:
کنده گلیب آدلی - سانلی عاشیققلار.
اَوَن یئرینه ییغیلدیلار اوشاقلار.
دار یخیردیق هاچان آخشام اولاجاق،
عاشیققلار دا اوخویاجاق، چالاجاق.

شر قاریشدی، آخشام دوشدو آرایا،
ئلله سانکی ائل یثردی هارایا.
ساز هاواسی ملحم سپدی یارایا،
عاشیققلار جوشدولار شیر - نر کیمی،
مجلس لرزه لندی بیر خزر کیمی.

خیندی گول سپردی خوش آوازیندا.
عاشیق صادق اود ساچیردی آغزیندا.
امراه دیل آچیردی تئللی سازیندا.
من من دؤیدوم، باشقاسینی بیلمه دیم،
اَنوه گلدیم، قهرله ندیم، گولمه دیم.

اعلاجی لار گؤندر یلدی صنعته،
یئر قالمادی بیر خواهیشه، مینته.
نه دئیسه سن سنی چکن قسمته،
عاغلیما گلمزدی سازسبز قالمایم
اوج آی قیشی تراکتور چو اولمایم.

ياز گىلدى، تورباغىن ايرىنگى گولودو،
قارىن - قىامتىن غۇمرو اوزولودو.
ماشىنلار دا يان - ياناشى دوزولودو،
ھەرنى بىرىنە تەيىن اتتىدىلەر،
شىيردىلر بو ايشىدن راضى گىتتىدىلەر.

ھاراي، منىم او اوشاقلىق ابللرىم!
ھاراي، منىم دىل - دىل اۋتن دىللىرىم،
تاختا اوستە باغلادىغىم تىللىرىم!
قوجالسام دا آدى چىخماز يادىمدان،
داد ايچىندە دادى چىخماز يادىمدان.

قاينار بولاق كىمى قاينادى ايشلر،
يىغىلىب گىلدىلر دونيا گۇرموشلر،
خىش - دوعا وئردى دۇوران سورموشلر
قوۋوشدو بىر - بىرنە ھونرلە امك،
ھاياتا جان وئردى مقدس چۆرك.

اىلىن غرىب آدلى رھبرى واردى،
روزي سى باشىندان آشيب - داشاردى.
دئدى: اوغول، ايش مۇوسومو قورتاردى،
ايندى سە بىر تدارو ك گۇروروك،
سولطان اوۋو صادىغا شىيرد وئىرىك.

قىش اولاندا اوستادىمدان درس آلدىم،
ياز اولاندا تارالاردى تر سالدىم.
آخىر وعدە گىلدى، بىر عىسگر اولدوم.
چوخ شىرلر اولدو يوردوم، مىسكىنىم،
اۋدەدىم بورجونو "بۇيوك وطنىن"!

تئللی سازیم سنلر کیمی چاغلادی،
اولفتیمی اللرینن باغلادی.
شوخ گوزلرر سینه سیننی داغلادی،
شنلیک لرده هر اوخویوب - چالاندا.
نه گوزلدی انسان جاوان اولاندا!

چوخ سنوردیم زومزومه لی یایلاری،
قاینار بولاقلاری، آخان چایلاری.
باشلایاندا ائل - اوبانین توایلاری.
گاه یاخیندا، گاه اوزاقدا اولاردیم،
بورچالی دا، گاه قازاخدا اولاردیم.

بیر تویدا گزروشدوک عاشیق امرهلا،
قونوشدوق اوستادلا بؤیوک فراخلا.
ائل بیزی دینله دی سونسوز ماراقللا.
بو ایشه سئویندی قاچاغان کندی،
ائله بیل مجلسه نور سپه لندی.

تاوار سازلار قوشالاشدی، دیل آچدی،
هر طرفده اور کلره یول آچدی.
کؤنوللر باغیندا سانکی گول آچدی.
پرده بیر، بارماق بیر، آهنگ ده بیردی،
اوزلر سئوینیردی، گوزلرر گولوردو.

او بؤیوک اوستادلا همین او گوندن،
آرالی دوشمه دیک تویدان - دو یوندن،
خشییر - دو عالارین وار کؤمگیندن
او یوشدوق ائله بیل، بیر یاشید اولدوق،
بیر یترده اوج آلدیق، بیر یاشا دولدوق.

کیر جمو غانلی دا بیر تويا دوشدوک
سانکی بیر مورادا، کاما یتیشدیک،
شاعیر عثمان ساری وکلی له گوروشدوک،
توی حسن مجروحون اوغول تویویدو،
تمام هامی اوچون بایرام آیددی.

تامادا سچیلدی شاعیر مجلسه،
ساکتجه ایلشین، دندی هر کسه.
عاشیقلار بیر یرده وئردی سس - سسه،
مجلس دریا کیمی ائنیب قالخیردی،
نفسلر تنگییر، گوزلر آخیردی.

"بینه لرین چادیر - چادیر،
چوخ گزمیشم اوزوم، داغلار.
ایلهامینی سیزدن آلا
منیم سازیم، سوزوم، داغلار.

اوستوندن کاروان یریمز،
سیخدی دومانلارین، داغلار.
یایدا، یازدا هئچ اریمز
قوزئی لرده قارین، داغلار".

شاعیر شلاله تک آشیب - داشیردی،
بو یایخانما اونا چوخ یاراشیردی.
ایکی ساز بیر یرده پیچیلداشیردی.
بو نئجه خاللاردی، بو نئجه گوللر!
معجزه ساچیردی گو مو شو تئلر!

ماسا بیی دیندی، مجلس توختادی:
 آی بالام، ندی بو جاوانین آدی؟!
 بئله بیر نفسی، بو استعدادی،
 من ائللر گزمیشم، اویا کئچمیشم،
 نه بیر کسده گؤروب، نه ائشیتیمش!

ایوب معلمین چاتیلدی قاشی.
 دئدی: بو اوغلانین چوخ گنجدیر یاشی،
 جبهه ده ووروشان بؤیوک قارداشی
 قَمَنَدَر قویموشدو آدینی او گون،
 ائله قَمَنَدَر ده چاغریلیر بو گون.
 بو واختی ساکت لیک چؤکدو آرایا.
 آغ بنیزلر رنگ چالیردی قارایا.
 توخونولموشدو قایساخلاتمیش یارایا.
 کؤنوللری بیر اینیلتی آلیردی،
 هامی درین بیر سکوتا دالیردی.

او دهشتلی محاربه ایللری
 کوله دؤندر میشدی شیرین دیللری.
 تالان ائدیپ اویالان، ائللری،
 ویرانه قویموشدو آنا تورپاغی،
 نه لر ائتمه میشدی قان ایچن یاغی.

هئچ کس اؤز قلبینی اویوتما میشدی،
 ایستی یارالان سویوتما میشدی.
 چوخونون گئدنی قاییتما میشدی،
 آرزینن گله نی یاریم جان ایدی،
 اورکلردن کئچن هیجان ایدی.

شاعىر چوخ تمكىنلى قالخدى يىرىندى،
 حسّ اتتىدى بوغولور ائىل قهرىندى
 كۆكس اۆتوروب زۇيزەلندى درىندى،
 سويوق نظر سالدى توتقون اوزلره،
 گولدى، نور چيله دى غملى گۆزلره:

بىر ده قايتماسىن او قانلى ايللر.
 بىر داها آخماسىن او قانلى سنلر.
 اود - آلوو گۆرمه سىن جئىرائلى چۆللر،
 آنالار آه چكىب رنگى سولماسىن،
 گوناھسىز كۆرپه لر خزل اولماسىن.

هر ايل بورچالى يا بىز تويا گللك.
 نه گۆز ياشى سيلك، نه كدر بۆلك.
 بو جوان عاشىقلاھنى دئيه ك، گولك
 آدى دا بو گوندىن كاماندار اولسون،
 ياشاسىن، حياتدا بختيار اولسون.

بلى، همىن گوندىن اولوندو تكرار،
 نىچە قَمَنَدَرَلر اولدو كاماندار
 طالعين چوخ بئله يازىلارى وار.
 قانانلار حياتدا ايز سالىب گئىدىر!
 نادانلار يوردونا بوژ سالىب گئىدىر!

مختلف شعر لڑ

بو بدبخت کی شاعیر دئییل

تئللی سازی دویمایان کس
 لایلا سینا اویمایان کس،
 یولدان چیخیب مایمایان کس،
 دونن شعیر دئیردی او،
 آلوودان دون گئیردی او،
 اؤزو دئدی، «شاعیردی» او.
 شعردی ده بیر شعیر دئییل،
 بو بدبخت کی، شاعیر دئییل!

قوشما ائلین قوشماسی دیر،
 بابالارین جوشماسی دیر،
 قارلی داغلار آشماسی دیر...
 بابالاری دویمایان کس،
 نعره سینه اویمایان کس،
 قورقودومو سایمایان کس.
 نسلیمیزده داییر دئییل،
 بو بدبخت کی، شاعیر دئییل!

ییلمه یین ائل آناسینی،
 ییلرمی دیل آناسینی؟
 علسگرین جیناسینی،
 قوشماسینی دویمایان کس،
 قانی یادا قاینایان کس،
 جوشوب جازا اوینایان کس.

اویوندادا ماهیر دئیل،
بو بدبخت کی، شاعیر دئیل!

قارا زورناتین سسیندن،
داغ یئریر نعره سیندن! ...
توته گیمین ناله سیندن،
سینه سینی اویمایان کس،
اجدادینی دویمایان کس،
عَنْصَر دئییب سایمایان کس،
یوز دانیشسین وئیل - وئیل،
بو بدبخت کی، شاعیر دئیل!

اوردا - بوردا گۆزه گیرن،
کۆنول آلیب، کۆنول وئرن.
سۆز، صحبتی پرن - پرن،
شخصیتی دویمایان کس،
غیرتینه اویمایان کس،
عار - ناموسو سایمایان کس،
نه دانیشسا خئیر دئیل،
بو بدبخت کی، شاعیر دئیل!

بیلمه جه

زحمته آلیش،

ایله اینانما!

بیلمه یه چالیش،

دیله اینانما!

گولمه یه قاریش،

گوله اینانما!

یاغیشلا یاریش

سئله اینانما!

هر ایل بیر اولماز،

هر دیل دورّ اولماز.

گول آچار سولار،

اوندا سیرّ اولماز.

یاغیش یاغاندی،

سئل داغیداندی،

سن دويا - دويا،

چاگیرما هويا،

لال آخان سويا،

گوله اینانما.

از انتشارات اختر منتشر شده:

- تاریخ دیرین ترکان ایران (چاپ هفتم - پروفیسور محمد تقی زهتابی، احمدیان)
- دیوان کامل اشعار ترکی نباتی (تصحیح و مقدمه: دکتر محمدزاده صدیق)
- فرهنگ دوسویه اختر (استانبولی فارسی و فارسی استانبولی دکتر قدیر گلکاریان)
- سورگون (حبیب ساهر - سنچیلیمیش شعرلر)
- بهمن وطن اوغلو (سنچیلیمیش شعرلر - محمدعبادی)
- عاشیق شمشیر (سنچیلیمیش شعرلر - محمدعبادی)
- کلیات علی آقا واحد (دکتر محمدتقی زهتابی)
- دیوان اشعار ترکی فضولی (تصحیح: دکتر حسین محمدزاده)
- باغلاما پنجره‌نی (آذربایجان ماهنیلاری)
- کور اوغلو (کامل - محمدحسن طهماسب)
- ممد آراز (کوچوره ن: محمد عبادی)
- فرهنگ کامل ترکی - فارسی شاهمرسی
- فولکلور دونیامیزدان (اکبر رحیم زاد فرجی)
- هامی سی سئوگی دندیر (نصرت کسمنلی)
- موغامات آذربایجان (رامیز زهراب اوف - ترجمه م. تیموری فر)
- خسته قاسیم (محمد عبادی)
- آذربایجان تورکجه‌سینین نحوی (دکتر محمدتقی زهتابی)
- جنگ قره‌باغ (صمد سرداری نیا)
- زلیم‌خان یعقوب (کوچوره ن: عزتی - گل محمدی)
- چهارشنبه سوری در آذربایجان (ترجمه به فارسی: جعفرپور - وحدتی)
- قتل عام مسلمانان در دو سوی ارس (صمد سرداری نیا)
- لطیفه‌های ملا نصرالدین (ترکی - فارسی) (مرحوم دکتر فرزانه)
- ضرب المثللر (ترکی - فارسی) (اصغر شبیهی)
- سیری در تاریخ آذربایجان (صمد سرداری نیا)

- آذربایجان در جنگ جهانی اول یا فجایع جیلولوق (دکتر توحید ملک زاده)
- قاپتار آنا بورجونو (علی کریم)
- چیخیش اندیر خلیل رضا (خلیل رضا)
- قوشلارین هوتلی (اوشاقلار اوچون)
- توپ (اوشاقلار اوچون)
- میو ائله بن کیم ایدیر (اوشاقلار اوچون)
- باغیش (اوشاقلار اوچون)
- فرهنگ ترکی فارسی انتیمولوژیک دیل دنیز (اسماعیل هادی)
- دیوان اشعار ترکی نسیمی (دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- سه سنگیاد باستانی (دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- قارا مجموعه (دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- برگزیده متون نظم ترکی (دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- محاکمه الغتین (تصحیح: دکتر حسین محمدزاده صدیق)
- تراژدی ستارخان (دکتر محمد حسن پدرام)
- آغ عاشیق (محمدعبادی)
- تاریخ دیرین موسیقی آذربایجان (پروفسور رافیق ایمرانی - ترجمه م. تیموری فر)
- عاشیق علئسگر (محمدعبادی)
- آذربایجان ناغیللاری (۴)
- یئر اوزونده بیر شجاعت وار (شجاعت)
- کوههای آذربایجان
-

تبریز - اول خیابان طالقانی، جنب داروخانه رازی، نشر اختر

تلفن: ۵۵۵۵۳۹۳ و یا ۰۹۱۴۱۱۶۶۸۹۷

E-mail: akhtar_pub@yahoo.com